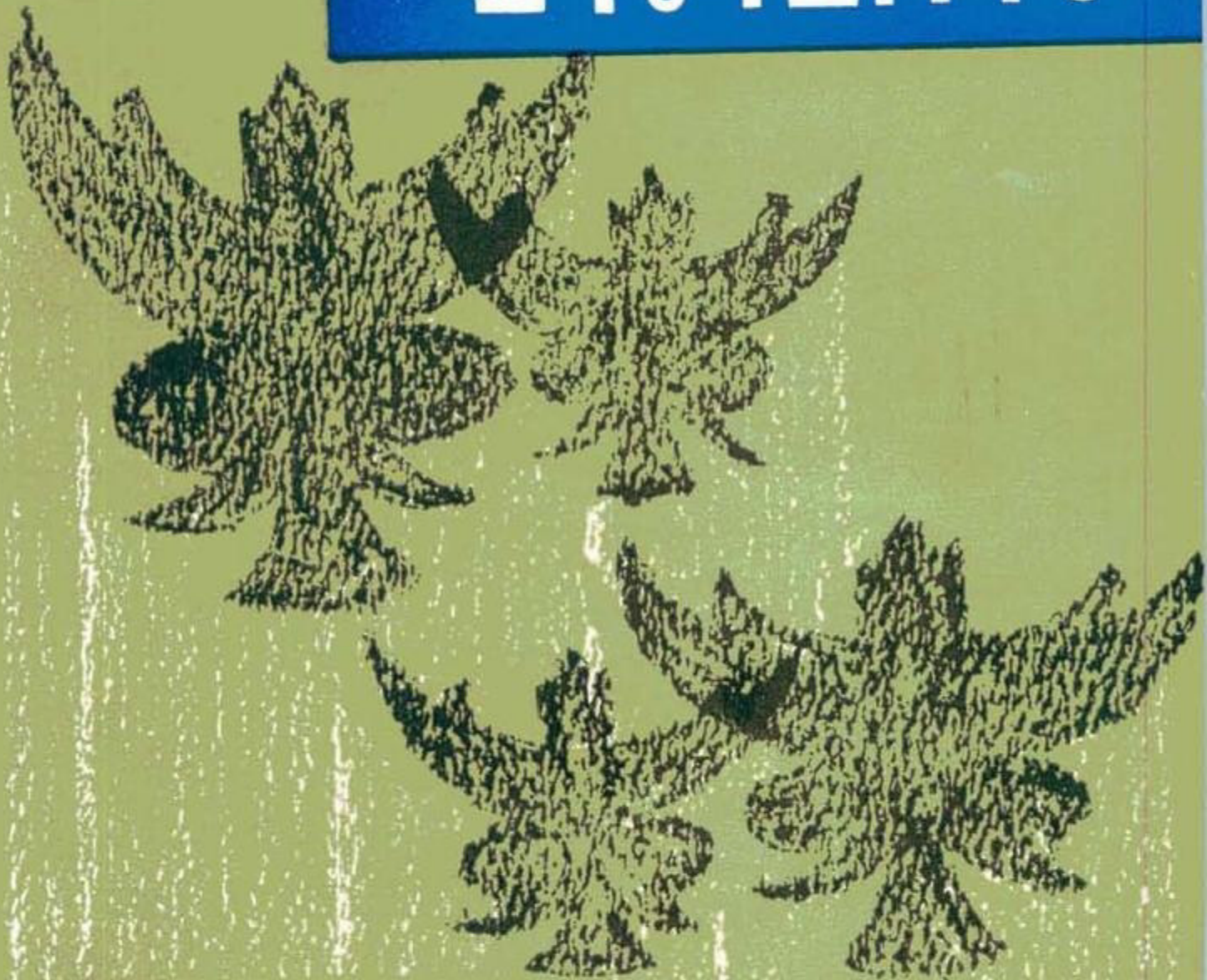

วารสาร

ข้าราชการ

ปีที่ 7 ฉบับที่ 8

สิงหาคม 2505

วารสารข้าราชการ

ปีที่ 7 ฉบับที่ 8 สิงหาคม 2505

เจ้าของ

บริการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ.

คณะกรรมการดำเนินงาน

เลขาธิการ ก.พ. เป็นประธาน
รองเลขาธิการ ก.พ. เป็นรองประธาน
ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้ากอง
ในสำนักงาน ก.พ. เป็นกรรมการ

บรรณาธิการ และผู้จัดการ

นายประวิทย์ ณ นคร

กองบรรณาธิการ

นายไสรวัจ สุจริตกุล

นายชูชาติ ประมุขมุต

นายสายบัว พุ่มแดง

กำหนดออก

เดือนละฉบับ

ระเบียบการรับ

ค่าบำรุงรวมค่าส่งปีละ ๓๕ บาท บอกรับ
พร้อมกับส่งเงินค่าบำรุงล่วงหน้าไปยัง "ผู้จัดการ
วารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ในพระบรม
มหาราชวัง พระนคร" จ่ายเงินที่ทำการไปรษณีย์
หน้าพระตำหนัก (สำหรับตามกระทรวงทบวงกรม
ในพระนคร) ตั้งทางโทรศัพท์ ๒๒๘๐๓ ก็ได้

สารบัญ

ข่าว

อะไรใหม่ในเดือนนี้	หน้า
ข่าวสอบข้าราชการ	3
สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก	8
ข่าวการประชุมบริหารงานบุคคล	9
	10

วิชาการ

วิธีทำความเข้าใจคนอื่น	21
ทำอย่างไรจึงจะหลุดหนี้	24
คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ ...	29
เครื่องราชอิสริยาภรณ์	31
ปัญหา พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน ...	38
ปัญหาคลัง	43

บทเรียนภาษาอังกฤษ

Government Organization	49
News Summary (สรุปข่าว)	53
คำอังกฤษ	55

ความรู้ในการสอบ

เฉลยปัญหาภูมิศาสตร์	63
เฉลยข้อสอบข้าราชการพลเรือน	70

กฎหมาย ระเบียบ

ระเบียบและ น.ว. ต่างๆ	(๑)
------------------------------	-----

ปกิณกะ

ตอบสมาชิก	79
เฉลยสอบเขาวนัและความรู้รอบตัว	80
สอบเขาวนัและความรู้รอบตัว	หลังปก

ถ้อยแถลง

คุณ เป็นกุดูเข้าพรรษาซึ่งมีความสำคัญต่อชีวิตจิตใจของคนไทยอย่างยิ่ง เพราะโอกาสอำนวยให้ได้เข้าวัดรักษาศีลฟังธรรมกันมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเดือนที่แล้ว ท่านทั้งหลายก็คงจะได้ทำบุญกุศลกัน รวมทั้งตั้งจิตอธิษฐานที่จะละเว้นความชั่ว และกระทำแต่สิ่งที่จะนำไปสู่ความดีต่างๆ สมาชิกบางท่านอาจศรัทธาแก่กล้าถึงกับลาบวช ซึ่งวารสารข้าราชการขออนุโมทนาสาธุเป็นพิเศษด้วย

ในสมัยโบราณครั้งรัชกาลพระเจ้าบรมโกศ^๑นั้น กล่าวกันว่าบรรดาบุตรหลานข้าราชการที่ถวายตัวทำราชการ ถ้าใครยังมีได้บวช จะไม่ทรงตั้งให้เป็นขุนนางทีเดียว ซึ่งถ้าจะหาเหตุผลกันก็น่าจะเห็นได้โดยง่ายว่า สมัยนั้นการบวชเป็นทั้งการศึกษาชั้นสูง และทั้งการพัฒนาความประพฤติด้วย คุณสมบัติทั้ง ๒ ประการนี้ ย่อมเป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญยิ่งสำหรับผู้ที่จะเป็น “ขุนนาง” ไม่ว่าจะอยู่ในสมัยโบราณหรือสมัยใหม่

เข้มของวารสารข้าราชการได้มุ่งถึงคุณสมบัติ ๒ ประการนี้เป็นสำคัญ คือ ความรู้ และโดยเฉพาะเป็นแนวช่องทางไปสู่ความประพฤติดี เพื่อที่จะช่วยให้ท่านทั้งหลายได้เป็น “ขุนนาง” ตัวอย่าง ได้ก้าวไปในอาชีพราชการ ได้มีความสุขในการทำงาน และอยู่ร่วมกับคนอื่น เราเชื่อในคำพังเพยที่ว่า “สวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ในใจ” เพราะเห็นว่า ข้าราชการทุกคนมี “สวรรค์” ของตนเองได้ไม่ว่าอยู่ในตำแหน่งใด ในสถานที่ใด ถ้าประพฤติตนเป็นคนดีถูกต้องตามกาลเทศะ และสามารถที่จะมองโลกในด้านดีได้ ฉะนั้น เราจึงพยายามเป็นพิเศษที่จะหาบทความเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ โดยเฉพาะการปกครองบังคับบัญชา และการวางตัวในที่ทำงานมาเสนอท่าน ซึ่งก็นับว่าโชคดีที่เราได้รับความกรุณาจากบรรดาท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านนี้ ช่วยเขียนบทความ มาเป็น วิทยาทานอยู่เสมอ เช่น เรื่องวิชาทำความเข้าใจคนอื่นของท่าน พ.อ. บิน มุกกันต์ เป็นต้น

โอกาสนี้ เราขอเสนอคติโบราณเป็นของขวัญข้อคิดสำหรับวสันตฤดู อันเป็นฤดูที่พาสายฝนมาให้ความเย็นเป็นสุข และพาสายธารแห่งพระธรรมมาช่วยชำระจิตใจให้บริสุทธิ์สดใสรุ่งเรือง ดังนี้

การกิน การเมถุน การนอน
แต่วิชาทำให้คนต่างกว่างัว
คนต่ำความประพฤติ แม้นมีวิชา

ย่อมมีอยู่ทั้งในคนและในงัว
คนต่ำวิชาที่ต่ำเท่ากบงัว
ก็ไม่ดีไปกว่างัวที่ฉลาด ๆ ตัวหนึ่ง

อะไรใหม่ ในเดือนนี้

ระเบียบ

มีระเบียบและ น.อ. ต่าง ๆ ประกาศใช้ ดังนี้—

๑. ก.พ. ได้วาง แนว ทาง ปฏิบัติ เกี่ยวกับการสับเปลี่ยน หรือโอน อัตรา เงินเดือน ของ ตำแหน่ง ข้าราชการพลเรือนไว้ให้ กระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ถือ เป็น หลักปฏิบัติ

๒. ก.พ. รับรอง ปริญา เศรษฐ ศาสตร์ บัณฑิต ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นปริญญาตรี ซึ่งอาจบรรจุเข้ารับราชการได้ตามหลักเกณฑ์ในกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๖๒ ข้อ ๕ (๒)

๓. กระทรวงการคลังอนุญาตให้ ส่วนราชการเบิกจ่ายเงินค่าใช้จ่ายบางประเภทได้ตามความจำเป็น คือ ค่าหนังสือพิมพ์, ค่าบริการ, ค่ายารักษาโรคและเวชภัณฑ์

๔. กระทรวง การ คลัง อนุญาต ให้ ส่วน ราชการ ต่าง ๆ จ่าย เงิน ค่าเลี้ยง รับรอง ประเภท เครื่องคัมในการประชุมราชการได้ตามความจำเป็น

(รายละเอียดอยู่บนหน้าพิเศษกลางเล่ม)

บุคคล

สำนักนายกรัฐมนตรี

แต่งตั้ง ดร. นิพนธ์ ศศิธร อาจารย์เอกประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมาช่วยราชการทางสำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ รักษาการในตำแหน่งหัวหน้ากองวิจัยสังคมศาสตร์ ตั้งแต่วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๐๕

กระทรวงศึกษาธิการ

ไปศึกษา นายสมนิต ขมาภัย อาจารย์โท วิทยาลัยครูจันทร์เกษม แผนกฝึกหัดครูวิสามัญศึกษา กองโรงเรียนฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู ลาไปศึกษา ณ สหรัฐอเมริกา ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๐๕

กระทรวงมหาดไทย

แต่งตั้ง

นายจันทน์ ขนบดี หัวหน้าแผนกคดีศาลแขวง กองการสอบสวน ส่วนการปกครองภูมิภาค กรมมหาดไทย รักษาการในตำแหน่งนายอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี อีกตำแหน่งหนึ่ง

นายชื่น รัตนรงค์ นายอำเภอเมืองนนทบุรี รักษาการในตำแหน่งปลัดจังหวัดนนทบุรี อีกตำแหน่งหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๐๕

นายเจดีย์ พุทธสถิตย์ ผู้ตรวจราชการส่วนท้องถิ่น โท จังหวัดนครปฐม รักษาการในตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอคูสิต จังหวัดพระนคร อีกตำแหน่งหนึ่ง

นายอุดม รอดชมภู ปลัดอำเภอโท อำเภอเมืองนครปฐม รักษาการในตำแหน่งผู้ตรวจราชการส่วนท้องถิ่น โท จังหวัดนครปฐม อีกตำแหน่งหนึ่ง

นายพัฒนา สุวรรณพาณิชย์ รักษาการในตำแหน่ง นายอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ ไปรักษาการในตำแหน่งนายอำเภอหนองหาร จังหวัดอุดรธานี

ร.ต. เสมอใจ พุ่มพวง ปลัดอำเภอโท อำเภอคูสิต จังหวัดพระนคร รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิจัยและรายงาน กองเลือกตั้ง ส่วนการทะเบียนและเลือกตั้ง กรมมหาดไทย อีกตำแหน่งหนึ่ง

ตั้งแต่วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๐๕

กระทรวงคมนาคม

ออก

นายวิเชียร เอนกนันท์ นายช่างโท แขวงการทางสกลนคร กรมทางหลวงแผ่นดิน ลาออกจากราชการไปประกอบอาชีพทางอื่น ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๐๕

นายเฉลิม คุปตะวาทีน นายสถานีวิทยุตรี สถานีเครื่องรับวิทยุต่างประเทศ กองช่างวิทยุ กรมไปรษณีย์โทรเลข ออกจากราชการเหตุทดแทน ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๐๕

ได้ขึ้น

นายถ้วน หาญวงศ์ หัวหน้าแผนกตรวจจ่าย กองการบัญชี ขึ้นเป็นชั้นเอก ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองตรวจบัญชี กรมไปรษณีย์โทรเลข

นายสิริ อักษรนันท์ หัวหน้าแผนกเช็คไปรษณีย์ กองการเงิน ขึ้นเป็นชั้นเอก ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองการเงิน กรมไปรษณีย์โทรเลข

นายไพบลูย์ แก้วกาญจน์ ประจำแผนก กองนิติการ ขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกระเบียบข้าราชการ กองการเจ้าหน้าที่ กรมไปรษณีย์โทรเลข

นายนิศย์ นากสุก ประจำแผนกประมวลบัญชี กองการบัญชี ขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่งพนักงานตรวจบัญชีโท กองตรวจบัญชี ส่วนการบัญชีและการเงิน กรมไปรษณีย์โทรเลข

นายนิคม โชตะสิริ ประจำแผนกทะเบียนประวัติ ขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกทะเบียนประวัติ กองการเจ้าหน้าที่ กรมไปรษณีย์โทรเลข

ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๐๕

แต่งตั้ง

นายประจวบ อุตมศิลป์ ช่างโท กองวิจัยและวางแผน ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกสนเทศและเผยแพร่ สำนักงานเลขานุการกรม กรมไปรษณีย์โทรเลข ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๐๕

กระทรวงสาธารณสุข

แต่งตั้ง

นายเยี่ยม คันธนาเวช สารวัตรสุขาภิบาลโท ที่ทำการอนามัยจังหวัดสิงห์บุรี ดำรงตำแหน่งสารวัตรสุขาภิบาลโท ที่ทำการอนามัยจังหวัดตาก

นายชำนาญ ลิขิตวงศ์ สารวัตรสุขาภิบาลโท ที่ทำการอนามัยจังหวัดตาก ดำรงตำแหน่งสารวัตรสุขาภิบาลโท ที่ทำการอนามัยจังหวัดสิงห์บุรี

นายประศาสน์ บุญศิริชัย สารวัตรสุขาภิบาลโท ที่ทำการอนามัยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดำรงตำแหน่งสารวัตรสุขาภิบาลโท ที่ทำการอนามัยจังหวัดมหาสารคาม

นายบีเยะ วารายานนท์ สารวัตรสุขาภิบาลโท ที่ทำการอนามัยจังหวัดมหาสารคาม ดำรงตำแหน่งสารวัตรสุขาภิบาลโท ที่ทำการอนามัยจังหวัดปราจีนบุรี

นายสุเทพ ชื่นเมืองมัทย์ สารวัตรสุขาภิบาลโท ที่ทำการอนามัยจังหวัดปราจีนบุรี ดำรงตำแหน่งสารวัตรสุขาภิบาลโท ที่ทำการอนามัยจังหวัดชุมพร

นายวีระ เชื่อมมณี สารวัตรสุขาภิบาลโท ที่ทำการอนามัยจังหวัดชุมพร ดำรงตำแหน่งสารวัตรสุขาภิบาลโท ที่ทำการอนามัยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๐๕

ออก นายแพทย์ไสว มังคะลี นายแพทย์ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมุทรสงคราม ขอลาออกจากราชการ เหตุรับราชการนาน ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๐๕

กระทรวงการคลัง

แต่งตั้ง

นายฤกษ์ เกียรติกุล สมุห์บัญชีอำเภอโท อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ดำรงตำแหน่งสมุห์บัญชีอำเภอโท อำเภอเข็ยงขึ้น จังหวัดมหาสารคาม

นายถวิล ศิลาภิล สมุหบัญชีอำเภอโท อำเภอ
เชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ดำรงตำแหน่งสมุหบัญชี
อำเภอโท อำเภอกอง จังหวัดนครราชสีมา

นายพรหม พลไชยวงศ์ สมุหบัญชีอำเภอโท
อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ดำรงตำแหน่งสมุหบัญชี
อำเภอโท อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

นายผจญ ชวันรักธรรม สมุหบัญชีอำเภอโท
อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ดำรงตำแหน่งสมุห
บัญชีอำเภอโท อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

นายหิบบ เจยาคม ผู้ช่วยนายด้านตุลาการโท
ด้านตุลาการเบตง จังหวัดยะลา ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย
นายด้านตุลาการโท ด้านตุลาการระนอง จังหวัดระนอง

ร.ต. อรรถณชัย ศิริทรัพย์ ผู้ช่วยนายด้าน
ตุลาการโท ด้านตุลาการระนอง จังหวัดระนอง ดำรง
ตำแหน่งสารวัตรตุลาการโท กองสารวัตร

นายประสิทธิ์ พันธภา สารวัตรตุลาการโท
กองสารวัตร ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยนายด้านตุลาการโท
ด้านตุลาการเบตง จังหวัดยะลา

นายสุวิทย์ บุญศิริ ผู้ช่วยนายด้านตุลาการโท
ด้านตุลาการสุโขทัย-ลี้ก จังหวัดนราธิวาส ดำรงตำแหน่ง
สารวัตรตุลาการโท กองตรวจสินค้าขาเข้า

ร.ต. ดิเรก มาลากร สารวัตรตุลาการโท กอง
ตรวจสินค้าขาเข้า ดำรงตำแหน่งสารวัตรตุลาการโท
กองสารวัตร

นายเจน ฤทธิเดช นายด้านตุลาการโท ด้าน
ตุลาการกระบี่ จังหวัดระนอง ดำรงตำแหน่งหัวหน้า
แผนกวินัย กองนิติการ

นายเชวง แสงประดับ หัวหน้าแผนกวินัย กอง
นิติการ ดำรงตำแหน่งสารวัตรตุลาการโท กองตรวจ
สินค้าขาออก

ร.ท. กำเนิด บุญนาค สารวัตรตุลาการโท กอง
ตรวจสินค้าขาออก ดำรงตำแหน่งนายด้านตุลาการโท
ด้านตุลาการกระบี่ จังหวัดระนอง

นายอมร จารุกาญจน์ หัวหน้าแผนกอาคารขาเข้า
กองเก็บอากร ดำรงตำแหน่งสารวัตรตุลาการโท กอง
ตรวจสินค้าขาออก

นายต่วน จิตตวาโส สารวัตรตุลาการโท กอง
ตรวจสินค้าขาออก ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกอาคาร
ขาเข้า กองเก็บอากร

นายวารินทร์ วงศ์วิวัฒน์ สารวัตรตุลาการโท
กองสารวัตร ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยนายด้านตุลาการโท
ด้านตุลาการสุโขทัย-ลี้ก จังหวัดนราธิวาส

ร.ต. สุวิทย์ จิตติธรรม ผู้ช่วยนายด้านตุลาการโท
ด้านตุลาการสงขลา ดำรงตำแหน่งสารวัตรตุลาการโท
กองสารวัตร

นายกมล วุฒิชะโชโต ผู้ช่วยนายด้านตุลาการโท
ด้านตุลาการปาดังเบซาร์ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยนายด้าน
ตุลาการโท ด้านตุลาการสงขลา

ว่าที่ ร.ต. ศิริธรรม จปานนท์ ผู้ช่วยนายด้าน
ตุลาการโท ด้านตุลาการปัตตานี ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย
นายด้านตุลาการโท ด้านตุลาการปาดังเบซาร์

ส.ท. กมล บุญประเกษ สารวัตรตุลาการโท กอง
สารวัตร ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยนายด้านตุลาการโท ด้าน
ตุลาการปัตตานี

นายอรุณ มิสกะเสวตร นายด้านตุลาการโท
ด้านตุลาการตากใบ จังหวัดนราธิวาส ดำรงตำแหน่ง
นายด้านตุลาการโท ด้านตุลาการตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

นายจิตต์ จิรานุกรม นายด้านตุลาการโท ด้าน
ตุลาการตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ดำรงตำแหน่งนายด้าน
ตุลาการโท ด้านตุลาการตากใบ จังหวัดนราธิวาส

นายสงว บัวขจร สมุหบัญชีอำเภอโท อำเภอ
พนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ดำรงตำแหน่งสมุหบัญชีอำเภอ
โท อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

นายผ่องศักดิ์ จรรยาสวัสดิ์ สมุหบัญชีอำเภอโท
อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ดำรงตำแหน่ง
สมุหบัญชีอำเภอโท อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๐๕

ถึงแก่กรรม ร.ต. ศักดิ์ เหมินทร์ สรรพากร
จังหวัดเอก จังหวัดสกลนคร ถึงแก่กรรมด้วยโรคเบา-
หวาน เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๐๕

กระทรวงเกษตร

แต่งตั้ง

นายอุตร มุ่งเกษม ช่างโท หัวหน้าแผนกโครง-
การชลประทานหลวงแม่กลอง ทำหน้าที่ผู้ช่วยหัวหน้า
ด้านบำรุงรักษาพาชีพ กองชลประทานหลวง อีกตำแหน่ง
หนึ่ง

นายประสิทธิ์ กุลคัมภ์ ช่างโท หัวหน้าแผนก
โครงการก่อสร้างแม่กลอง กองก่อสร้าง ดำรงตำแหน่ง
ช่างโท หัวหน้าแผนกโครงการชลประทานหลวงพระองค์
ไชยานุชิต กองชลประทานหลวง

นายชวลิต กุลมงคล ช่างโท หัวหน้าแผนก
โครงการชลประทานหลวงพระองค์ไชยานุชิต ดำรง
ตำแหน่งช่างโท หัวหน้าแผนกโครงการชลประทานหลวง
รังสิตใต้ กองชลประทานหลวง

นายจำลอง ตาละลักษณ์ ช่างโท แผนกโครง-
การชลประทานหลวงทุ่งแสลงบาดาล กองชลประทานหลวง
ซึ่งทำหน้าที่นายช่างโครงการ ชลประทานหลวงอ่างเก็บน้ำ
บางพระ พันจากหน้าที่ คงดำรงตำแหน่งเดิมเพียง
ตำแหน่งเดียว

ตั้งแต่วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๐๕

นายชนะ บัววิรัตน์ ป่าไม้จังหวัดตราด ดำรง
ตำแหน่งพนักงานป่าไม้โท ประจำกองโครงการกรมป่าไม้

นายสวัสดิ์ จิระพันธ์ พนักงานป่าไม้ตรี ประจำ
ที่ทำการป่าไม้จังหวัดตราด ดำรงตำแหน่งพนักงานป่าไม้
ตรี ประจำที่ทำการป่าไม้จังหวัดตราด และรักษาการใน
ตำแหน่งป่าไม้จังหวัดตราด อีกตำแหน่งหนึ่ง

นายบรรลือ เชื้ออินทร์ ผู้ช่วยป่าไม้เขตปราจีนบุรี
ดำรงตำแหน่งพนักงานป่าไม้โท ประจำกองโครงการ
กรมป่าไม้

นายจิตต์ กัณวเศรษฐ ป่าไม้จังหวัดเพชรบุรี
ดำรงตำแหน่งพนักงานป่าไม้โท ประจำที่ทำการป่าไม้เขต
ปราจีนบุรี

นายประจบ จันทสิงห์ พนักงานป่าไม้ตรี ประจำ
ที่ทำการป่าไม้จังหวัดเพชรบุรี ดำรงตำแหน่งพนักงาน
ป่าไม้ตรี ประจำที่ทำการป่าไม้เขตเพชรบุรี และรักษา
การในตำแหน่งป่าไม้จังหวัดเพชรบุรี อีกตำแหน่งหนึ่ง

นายสุนี พันทุสมิต นายสัตวแพทย์จังหวัดโท
จังหวัดระยอง ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์โท จังหวัด
ชลบุรี

นายสมพร ศิลปรัศมี นายสัตวแพทย์จังหวัดโท
จังหวัดชลบุรี ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์โท จังหวัด
นนทบุรี

นายประสิทธิ์ ชัยวินิต นายสัตวแพทย์จังหวัดโท
จังหวัดนนทบุรี ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย นายสัตวแพทย์
จังหวัดโท จังหวัดขอนแก่น

นายชูศักดิ์ เมืองพรหม ผู้ช่วยนายสัตวแพทย์
จังหวัดโท จังหวัดขอนแก่น ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยนาย-
สัตวแพทย์จังหวัดโท จังหวัดนครศรีธรรมราช

นายเปล่ง เกตุวงษ์ ผู้ช่วยนายสัตวแพทย์จังหวัด
โท จังหวัดนครศรีธรรมราช ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์
จังหวัดโท จังหวัดชัยนาท

นายประพนธ์ นิยมพลานิก นายสัตวแพทย์
จังหวัดโท จังหวัดชัยนาท ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์
จังหวัดโท จังหวัดอุทัยธานี

นายมณี ขอบเพื่อน นายสัตวแพทย์จังหวัดโท
จังหวัดอุทัยธานี ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์โท กรม
ปศุสัตว์

นายสาธ แก้วคำพันธ์ นายสัตวแพทย์โท กรม
ปศุสัตว์ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยนายสัตวแพทย์จังหวัดโท
จังหวัดอุบลราชธานี

นายณกมล วัฒนสุข ผู้ช่วยนายสัตวแพทย์จังหวัด
โท จังหวัดอุบลราชธานี ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยนายสัตว-
แพทย์จังหวัดโท จังหวัดนครราชสีมา

นายธวัช ชื่นใจ ผู้ช่วยนายสัตวแพทย์จังหวัดโท
จังหวัดนครราชสีมา ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์โท
กองวัคซีนและเซรัม กรมปศุสัตว์

นายทวีป ชมจินดา นายสัตวแพทย์โท กอง
วัคซีนและเซรัม ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์จังหวัดโท
จังหวัดระยอง

นายเกียรติ ศากยะวงศ์ นายสัตวแพทย์จังหวัดโท
จังหวัดจันทบุรี ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์โท กอง
วัคซีนและเซรัม กรมปศุสัตว์

นายพิทักษ์ อุกฤษณ์ นายสัตวแพทย์โท กองวัคซีน
และเซรัม ดำรงตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ จังหวัดโท
จังหวัดจันทบุรี

นายวิทย์ วังชัย หัวหน้าด้านทำออกโท ด้าน
ทำออกกันตัง จังหวัดตรัง แผนกด้านกักสัตว์ กอง
ควบคุมโรคระบาด ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์จังหวัด
โท จังหวัดกระบี่

นายฐิติ กาญจนจันทร์ นายสัตวแพทย์จังหวัดโท
จังหวัดกระบี่ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าด้านทำออกโท ด้าน
ทำออกกันตัง จังหวัดตรัง แผนกด้านกักสัตว์ กองควบคุม
โรคระบาด

นายเสรี ศรีบุญลือ ผู้ช่วย นาย สัตว แพทย์
จังหวัดโท จังหวัด สกลนคร ดำรง ตำแหน่ง ผู้ช่วย
นายสัตวแพทย์จังหวัดโท จังหวัดมหาสารคาม

นายทอง วิเชียรเพริศ ผู้ช่วย นาย สัตว แพทย์
จังหวัดโท จังหวัดมหาสารคาม ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย
นายสัตวแพทย์จังหวัดโท จังหวัดสกลนคร

ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๐๕

๓ เก็บตก

เรื่องของความเคร่งครัด

ขามบ่อมขันทูปปฏิบัติหน้าที่โดยเคร่งครัด อยู่ดี ๆ ก็มี อันเกิดจากความเคร่งครัดขึ้น ที่ห้องอย่างปัจจุบัน
กระหน่ำกันยังกะเจอบ้าง มันทั้งเคร่งและทั้งครัดสุดที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยเคร่งครัดต่อไป เหลือขวหน้า
แลหลังไม่เห็นเจ้านายก็แผ่นพรวดแลลบเข้าป่าละเมาะ ขณะที่กำลังปล่อยความเคร่งครัดอย่างพลัดพลิน
ก็เผอิญเจ้านายผู้เคร่งครัดผ่านมาไม่เห็น จึงสอบสวนพิจารณา และสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ในฐานะที่นอกจากจะไม่
ปฏิบัติหน้าที่โดยเคร่งครัดแล้ว ยังเอาความเคร่งครัดไปปล่อยชะที่อื่นด้วย

เรื่องนี้ น่าเห็นใจทั้ง ๒ ฝ่าย แต่ถ้าจะให้เคร่งครัดจริงๆ มีกระโถนชักใบไว้ประจำบ่อม ความ
เคร่งครัดก็คงจะยังไม่ไปไหน

— สิงทราช —

ข่าวสอบข้าราชการ

ข่าวสอบแข่งขัน

ทราบว่า กรมปศุสัตว์ จะเปิดสอบแข่งขันชั้นตรี เพื่อบรรจุในตำแหน่งประจำแผนก ที่เกี่ยวกับการคั่งและการบัญชีในไม่ช้านี้

ข่าวสอบคัดเลือก

ทราบว่า กรมต่อไปนี้จะเปิดสอบคัดเลือกบรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังต่อไปนี้

๑. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร ปริญญาเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต ชั้นโท อันดับ ๑ ชั้นสูง ๑ อัตรา
๒. การพลังงานแห่งชาติ ปริญญาทางวิทยาศาสตร์สาขาธรณีวิทยา ชั้นตรี อันดับ ๒ ชั้นสูง ๑ อัตรา
๓. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
  - ก. ปริญญานิติศาสตร์ หรือ ธรรมศาสตร์ ชั้นตรี อันดับ ๑ ชั้นสูง ๑ อัตรา
  - ข. ปริญญาทางรัฐศาสตร์ หรือ บรรณารักษ์ศาสตร์ หรืออักษรศาสตร์ ชั้นตรี อันดับ ๑ ชั้นสูง ๑ อัตรา
๔. สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปริญญาทางการบัญชี ชั้นตรี อันดับ ๑ ชั้นสูง ๑ อัตรา
๕. กรมอนามัย ปริญญาทางวิทยาศาสตร์ ชั้นตรี อันดับ ๑ ชั้นสูง ๑ อัตรา

“การบริหารงานบุคคลในประเทศไทย”

เรียบเรียงโดย

อมร รักษาสัตย์, ร.บ. (เกียรตินิยม), M.A., C.P.A., Ph.D. (Indiana)

โสรัจ สุจริตกุล, ธ.บ., M.Ed. (Springfield), M.P.A. (Syracuse)

กล่าวถึงการบริหารงานบุคคลในประเทศไทยโดยละเอียดทุกแง่ทุกมุม ทั้งทางด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติ เรียบเรียงขึ้นจากการประชุมทางวิชาการ เกี่ยวกับการ บริหารงานบุคคล ๒๕๐๔ บทความจากวารสารวิชาการ และจากบทความที่เขียนขึ้นใหม่โดยเฉพาะ รวบรวมผลงานของผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ถึง ๕๐ ท่าน จัดเป็นหนังสือหนาเกินกว่า ๕๐๐ หน้า เหมาะสำหรับผู้ที่จะเป็นหัวหน้างาน ผู้ทำหน้าที่บริหารงานบุคคล นักศึกษา และข้าราชการทั่วไป

กำหนดออกต้นเดือนกันยายน ๒๕๐๕ จำหน่ายในราคาดังนี้

กระดาษปกแข็ง เฉพาะผู้ที่ส่งจองเท่านั้น ราคาจองเล่มละ ๔๕ บาท

กระดาษปรู๊ฟปกอ่อน ราคาจองเล่มละ ๒๕ บาท ราคาวางตลาด ๓๕ บาท

ถ้าให้ส่งทางไปรษณีย์ เพิ่มค่าส่งอีกเล่มละ ๔.๐๐ บาท

โปรดส่งจองด่วน ที่เลขานุการ บริการสวัสดิการ ก.พ. ก่อนวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๐๕

พร้อมทั้งชำระเงิน

สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก

โดย.....ชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์

- ๒๑ มิ.ย. — พวกก่อการร้ายขององค์การใต้ดินที่เมืองโอริงในอัลจีเรียไม่ยอมรับรองข้อตกลงสันติภาพที่ทำกันในเมืองอัลเจียร์ระหว่างหัวหน้าองค์การกองทัพใต้ดินกับพวกชาตินิยมอัลจีเรีย พวกองค์การใต้ดินที่เมืองโอริงต้องการให้จัดตั้งบริเวณที่ชาวยุโรปมีอำนาจปกครองตนเองที่เมืองโอริง
- ๑ ก.ค. — รวนดาอรุนดีประเทศในอาฟริกากลางได้รับเอกราช หลังจากอยู่ใต้ปกครองของเบลเยี่ยมมา ๔๓ ปี ในฐานะเป็นดินแดนในอาณัติของสันนิบาตชาติในขั้นแรก และต่อมาในฐานะเป็นดินแดนในภาวะทรัสตีของสหประชาชาติ
- ๒ ก.ค. — คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติให้อัลจีเรียเป็นเอกราชมีจำนวนมากกว่า ๘๘ เปอร์เซนต์ ประธานาธิบดีเดอโกลล์ประชุมกับคณะรัฐมนตรีเตรียมมอบเอกราชให้อัลจีเรียในสัปดาห์นี้.
- ๔ ก.ค. — เกิดการยิงต่อสู้ระหว่างชาวอัลจีเรียกับชาวฝรั่งเศสในเมืองโอริง มีผู้เสียชีวิต ๓๐ คน บาดเจ็บประมาณ ๕๐ คน
- ๖ ก.ค. — สถานิติบัญญัติของสิงคโปร์ลงมติด้วยคะแนนเสียง ๒๖ ต่อ ๑๘ ให้ประชาชนในสิงคโปร์มีโอกาสออกเสียงแสดงประชามติ สนับสนุนหรือไม่ ที่สิงคโปร์จะรวมกับมลายา และดินแดนอังกฤษในบอร์เนียวเหนือ เป็นสหพันธรัฐมาเลเซีย ตามที่นายลีควงยู นายกรัฐมนตรีสิงคโปร์ได้ตกลงกับ ตนกูอับดุลราห์มาน นายกรัฐมนตรีมลายา
- ๗ ก.ค. — ทหารอัลจีเรียจากมอรอคโคราว ๑,๐๐๐ คน เข้ายึดเมืองโอริง ทหารที่กล่าวนี้เป็นฝ่ายสนับสนุน นายเบนเบลลา รองนายกรัฐมนตรีที่ประกาศตัวเป็นปรปักษ์กับ นายเบน เกดดา นายกรัฐมนตรีเฉพาะกาลของอัลจีเรีย
- ๑๑ ก.ค. — นายพลบัคจูยี รักษาการในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเกาหลีใต้ ลาออกจากตำแหน่งและสภาพักวิติซึ่งมีอำนาจบริหารประเทศแต่งตั้งให้ นายกิมยุนจูล เป็นนายกรัฐมนตรี.
- ๑๒ ก.ค. — การทดลอง ถ่ายทอดโทรทัศน์ ข้าม มหาสมุทร แอตแลนติกไปมา ระหว่างสหรัฐ กับอังกฤษ และฝรั่งเศส โดยใช้ดาวเทียม เทลีสตาร์ ของสหรัฐเป็นสถานีถ่ายทอดนั้น ได้ผลเรียบร้อยทุกประการ
- ๑๓ ก.ค. — คณะรัฐมนตรีของญี่ปุ่นขี้นโบลออกจากตำแหน่งหมดทั้งคณะ เพื่อเปิดโอกาสให้นายอิคะเอะ นายกรัฐมนตรีปรับปรุงคณะรัฐบาลใหม่
- ๑๔ ก.ค. — ดร. อามินี นายกรัฐมนตรีเปอร์เซียและคณะรัฐบาลถวายโบลออกจากตำแหน่งต่อชาติ หรือกษัตริย์เปอร์เซีย เนื่องจากได้เกิดการขัดแย้งกันเองในคณะรัฐมนตรี
- ๑๕ ก.ค. — ซาห์ โมฮัมเหม็ด ปาห์เลวี กษัตริย์เปอร์เซียทรงแต่งตั้ง นายอัสซาโกลาห์ อาลัม เป็นนายกรัฐมนตรีคนใหม่.

บริหารงานบุคคล

(ต่อจากฉบับก่อน)

คุณเอนก สิทธิประศาสน์ อภิปราย มีใจความว่า โดยเหตุที่ เรื่อง position classification เป็นเรื่องที่ถกถ้าววิญญ์กันมาก และพวกเราผู้มีส่วนประสพการณ์ในเรื่องนี้้น้อยมาก จึงอยาก จะอภิปรายหนักไปในเรื่อง position classification ซึ่งได้เคยมีประสพการณ์มาบ้าง อีกประการหนึ่ง คร. อาษา เมฆสวรรค์ ก็ได้อภิปรายเรื่องต่าง ๆ ตามหัวข้อไว้มากและดีพอสมควรแล้ว จึงไม่มี อะไรที่จะถกถ้าวอีกนอกจากจะขอเพิ่มเติมว่า กำหนดอัตราเงินเดือนนั้นมีข้อขัดข้องสำคัญอยู่ที่ว่า ผู้จ่าย เงินเดือนมีฐานะความสามารถที่จะจ่ายได้แค่ไหนเพียงใดอยู่ด้วย

ต่อไป ก็อยากจะเรียนให้ทราบ ถึงประสพการณ์ในการทำ position classification ของ เทศบาล ซึ่งเจ้าหน้าที่ของกรมมหาดไทย ๓-๔ คน รวมทั้งตัวผู้อภิปรายด้วยได้ริเริ่มขึ้นหลังจาก การปฏิวัติครั้งสุดท้าย เพราะเห็นว่าขณะนั้นรัฐบาลมีนโยบายที่จะให้มีการปฏิบัติงานในรูปของการ ปฏิวัติจริง ๆ จึงเป็นโอกาสของพวกที่ได้ร่ำเรียนในเรื่องนี้มาบ้าง และเห็นว่าพอจะนำมาใช้ได้ผล ในเมืองเราได้ จึงได้เสนอโครงการที่จะจัดให้มี position classification ขึ้นในวงการเทศบาล ซึ่ง วิธิการบางอย่างดีกว่าของทางราชการพอเรือ่นอยู่บ้าง เช่น ได้บำเหน็จบำนาญสูงกว่า การทำบัญชี ก็ได้ใช้แบบบัญชีต่างมานานแล้ว เป็นต้น จึงคิดที่จะจัดทำ position classification ขึ้น ซึ่ง ต่อมาผู้ใหญ่ก็ได้ให้ความเห็นชอบในโครงการนี้

Position classification คืออะไรกันแน่? พวกเราได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า "การพิจารณา กำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือนตามปริมาณและคุณภาพของงาน คือ การจำแนกตำแหน่งต่าง ๆ ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบคล้ายคลึงกัน ต้องการบุคคลที่มีคุณสมบัติ พนความรู้หรือคุณวุฒิ อย่างเดียวกัน ให้อยู่ในกลุ่ม (class) เดียวกัน โดยไม่คำนึงว่าตำแหน่งต่าง ๆ ที่จัดให้อยู่ในกลุ่มเดียว

กันนั้นจะสังกัดอยู่กอง แผนก หรือหมวดใด” หักใหญ่ ๆ ที่ใช้ในการพิจารณาจำแนกตำแหน่งต่าง ๆ ที่เทศบาลเมืองนครปฐมมีอยู่ ๓ หัก คือ

๑. หาดัชนีของงาน หมายถึงส่วนใหญ่ ๆ ของงานในตำแหน่งนั้น ๆ มีลักษณะอย่างไร แล้วแบ่งงานออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ เช่น พวกบัญชี ช่าง บริการ ชุกรการ หรือพวกใช้แรงงาน เป็นต้น

๒. ทหารับความยากง่าย และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ซึ่งเคยเวลานานที่สุด ครั้งแรกเราใช้ questionnaire แต่ไม่ได้ผลครบถ้วน และผู้กรอก questionnaire ก็ไม่ทราบว่าจะกรอกอย่างไร เราจึงต้องไปสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานทุกคนโดยตรง

๓. กำหนดวางรูปงาน ว่าตำแหน่งใดมีงานยากง่ายแค่ไหนเพียงใด ต้องการคุณสมบัติหรือคุณวุฒิอย่างไร ความชำนาญงานอย่างไร จึงจะสามารถปฏิบัติงานนั้นได้ด้วยดีมีประสิทธิภาพ

ในการพิจารณานี้ ได้โยงมาถึงการกำหนดอัตราเงินเดือนของพนักงานเทศบาลนครปฐมขึ้นใหม่ด้วย ซึ่งเราใช้ตรรกษาค่าครองชีพเป็นหลักประกอบการพิจารณา ปรากฏจากรายงานของคณะสำรวจภาวะเศรษฐกิจแห่งประเทศไทยว่า ในปี พ.ศ. ๒๔๘๖ ตรรกษาค่าครองชีพเท่ากับ ๑๐๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ เท่ากับ ๓๑๘ เราจึงเห็นว่าควรเพิ่มเงินเดือนขั้นต่ำของพนักงานเทศบาล ได้อยู่เดิม ๔๕๐ บาท ถ้าเพิ่มตามจำนวนตรรกษาค่าครองชีพก็ควรจะเป็น ๕๒๒ บาท แต่เราเห็นว่าจำนวนพิเศษ ควรปรับเป็น ๖๐๐ คือ พนักงานเทศบาลควรมีเงินเดือนขั้นต่ำที่สุด ๖๐๐ บาท ในการจัดตำแหน่งเราแบ่งประเภทของพนักงานเทศบาลออกเป็น ๓ ประเภท คือ ชุกรการ วิชาชีพ และบริหาร โดยใช้หลักดังกล่าวประกอบการพิจารณาจัด เราเห็นว่าเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ เหล่านี้ ได้รับเงินเดือนปกติเต็มขั้นแล้ว ก็ควรจะให้ขั้นพิเศษเพิ่มขึ้นอีก ๓ ขั้น การกำหนดตำแหน่งที่นครปฐมนี้มีผลพลอยได้ในเรื่อง organization and management ด้วย และทำให้เราเห็นความจำเป็นที่จะต้องจัดรูปหน่วยงานเสียใหม่เพื่อให้การปฏิบัติงานได้ผลดีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เรืองนปรากฏรายละเอียดในหนังสือรายงานของสำนักงานเลขาธิการสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ซึ่งพิมพ์จำหน่ายเล่มละ ๕ บาท

เราได้ประสบการณ์จากการทำ position classification ที่เทศบาลเมืองนครปฐมดังนี้

๑. คณะเรายังไม่มีความตื่นตัวชัดเจนในเรื่องนี้ถึงขนาด ถ้าเราจะทำต่อไปอย่างจริงจัง เราคงมีกำลังคนไม่พอที่จะพิจารณารายละเอียดในทุก ๆ เทศบาลได้

๒. ผลของการกำหนดตำแหน่ง ทำให้ต้องยกเด็กชั้นของพนักงานเทศบาลไปด้วย ซึ่งทำให้เป็นประชาธิปไตยดีเหมือนกัน แต่เรื่องนี้เราต้องพิจารณากันให้มากกว่านี้ เพราะชั้นเป็นเกียรติภูมิของอาชีพที่เรายังหวงแหนกันอยู่

๓. pc. นี้ ถ้านำไปใช้กับหน่วยราชการส่วนท้องถิ่นที่เป็นอิสระ จะทำให้มีปัญหาน้อย แต่ถ้านำมาใช้ในวงราชการทั่วไป เช่น ในกรมมหาดไทย จะมีปัญหามากขึ้นมาก การโยกย้ายระดับเปลี่ยนจะกระทำไม่ได้ไม่สะดวก การแต่งตั้ง การโอน ก็จะมีปัญหาเกิดขึ้นด้วยอย่างแน่นอน

๔. pc. ทำแล้ว เปรียบเสมือนมีเพดานมากขึ้นไม่ให้ปรับขยายอัตราเงินเดือนได้ เมื่อเงินเดือนตันก็จะเกิดขดุกขดักจน และมีข้อขัดข้องในเรื่องการป้อนบำเหน็จความชอบด้วย

๕. สิ่งที่เราทำไปแล้ว เป็นแต่เพียงหนึ่งในสามของโครงการทั้งหมด เราจะทำต่อไปหรือไม่ ยังเป็นปัญหาอยู่ ขอให้ผู้ที่อ่านรายงานของเราช่วยให้คำวิจารณ์ด้วย เช่นเดียวกับที่สำนักงาน ก.พ. ได้วิจารณ์ผลงานชิ้นนี้แล้ว คงปรากฏในท้ายหนังสือรายงานนั้นแล้ว

คุณเสนอให้ โทชีพฐิม เสนอข้อสังเกตมีความดังนี้:-

๓. เรื่อง classification ซึ่งปฏิบัติกันอยู่ในประเทศต่าง ๆ มี ๒ ระบบคือ การจัดชั้นตามยศเรียกว่า rank classification (rc) ก็กับการจัดตามตำแหน่งเรียกว่า position classification (pc) rc ใช้กันอยู่ในประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน และประเทศต่าง ๆ ในภาคพื้นยุโรป เอเชีย รวมทั้งประเทศไทยด้วย pc ใช้กันในสหรัฐอเมริกา แคนาดา คอสตาริกา บราซิล ปานามา ฟิเลปปินส์ เคนนาดิ และกรีซ rc และ pc มีหัวข้อแตกต่างกันที่สำคัญ ๆ อยู่หลายข้อ rc เป็นการกำหนดชั้นให้กับตัวบุคคล ส่วน pc เป็นการกำหนดงานให้กับตำแหน่ง rc เป็นการกำหนดชั้นที่กว้างมาก ได้รวมตำแหน่งต่าง ๆ มากมายไว้ในชั้นเดียวกัน มีการโยกย้ายได้ตามสบาย ซึ่งบางครั้งอาจจะทำให้ไม่เหมาะสมก็ได้ เช่น ย้ายหัวหน้าแผนกเงินไปเป็นหัวหน้าแผนกค้นคว้า เป็นต้น ส่วน pc นั้น ได้กำหนดงานไว้ตามตำแหน่งเป็นการกำหนดในวงแคบ ได้จัดแยกตำแหน่งต่าง ๆ ไว้ตามหน้าที่และความรับผิดชอบ และความยากง่ายของงานที่ปฏิบัติ แล้วรวมเอาตำแหน่งที่มีคุณภาพ และปริมาณ ตลอดจนความยากง่ายของงานที่อยู่ในระดับใกล้เคียงกันไว้ในกลุ่มเดียวกัน โดยไม่มีชั้นแม้แต่เงินเดือนตามตำแหน่ง วิธีกำหนดงานไว้อย่างแคบๆ เช่นนี้ ทำให้โยกย้ายข้าราชการได้ไม่สะดวก สำหรับประเทศเราทำได้มีแนวโน้มเอียงไปในการใช้ pc เหมือนกัน ดังกำหนดไว้ใน ม. ๒๔ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

๒. ในเรื่องการจ่ายเงินเดือนเดือนชนัย เรายังไม่มีมาตรฐานการพิจารณา คงเป็นไปตามดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาแต่ละท่าน จึงควรจะได้จัดให้มีการประเมินผลการทำงาน ของข้าราชการแต่ละคนไว้

๓. ในการสอบเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ เราได้ใช้ performance tests กัน ได้ผลดีบ้าง เช่น สอบพนักงานพิมพ์ดีด เป็นต้น เห็นว่าควรจะได้มีการสอบภาคปฏิบัติ ในตำแหน่งวิชาอื่น ๆ ให้เข้มข้นขึ้น อีกประการหนึ่งควรจะได้ส่งเสริมให้ส่วนราชการต่าง ๆ มีนักวิชาการ ชักตวงให้มากขึ้น คัดเด็มนักงานให้น้อยลง เพื่อประสิทธิภาพของราชการจะได้ดีขึ้น เพื่อประหยัด และเพื่อจะหาทางมิให้มีการตั้งแผนกตั้งกองกันฟุ่มเฟือย

๔. การกำหนดตำแหน่งต่างๆ ในส่วนราชการ ส่วนมากมิได้มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า ฉะนั้น การตั้งอัตราคนใหม่ หรือการปรับขึ้นปรับอันดับกันจึงมีการทำกันเป็นการเฉพาะหน้า หรือทำแบบขอไปทีกันอยู่ ซึ่งบางครั้งการเสนอเรื่องไปทาง ก.พ. อาจจะเกินเลยเหตุผลและความเป็นจริงไปบ้าง เพื่อที่จะให้ได้สิ่งที่ขอไปครั้งหนึ่ง ๆ เท่านั้น

๕. ตำแหน่งผู้อำนวยการ ในส่วนราชการต่าง ๆ บางครั้งกำหนดขึ้นไม่เต็มอัตรากัน บางกรมงานของกองยังมีคุณภาพ และปริมาณไม่ถึงขนาดก็เลยไม่ขอกำหนดตำแหน่งนี้ แต่พอมีคุณภาพและปริมาณงานถึงขนาดแล้ว ก็กลับถูกระงับเสีย

๖. บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนขณะนี้ ควรจะได้รับการพิจารณาปรับปรุง บ้าง ซึ่งจัดว่ามี ๔ อันดับ มากไปหน่อย ควรจะลดลงเหลือเพียง ๓ อันดับ ข้าราชการชั้นจตุตถ ผู้ใดเงินเดือนถึงขั้น ๙๕ บาท (เงินเดือนตามบัญชีก่อน) ก็ตั้งให้เป็นประจำแผนกเดี่ยวเลย ก็จะช่วย ลดน้อยได้มาก จะได้เป็นชนชั้นสัญญาบัตรเร็วขึ้น และจะช่วยค่าครองชีพของข้าราชการชั้นผู้น้อยได้มาก สำหรับชนเอกมีเพียง ๒ อันดับ ทำงานไปไม่กี่ปีก็เต็มขั้น จึงควรเพิ่มเป็น ๓ อันดับ โดยคัดเอา อันดับ ๓ ของชนพิเศษมาไว้ในชั้นเอกเดี่ยวเลย ทำเช่นนั้นจะไม่กระทบกระเทือนงบประมาณ และเป็น การปรับเงินเดือนในชั้นต่าง ๆ ให้ใกล้เคียงกัน

๗. ความสนใจในเรื่องเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ในขณะนี้ มีน้อยกว่าในระยะก่อน สงครามเป็นอันมาก จึงควรหาทางเร่งเร้าให้สิ่งนี้มีความสำคัญต่อข้าราชการมากขึ้น หนึ่งสำหรับ ข้าราชการซึ่งมีความริเริ่มดี และได้ใช้ความริเริ่มนั้นให้เป็นประโยชน์ต่อราชการเป็นอันมาก เช่น กรณีตัวอย่างที่ท่านอธิบดีกรมมหาดไทยได้ยกขึ้นมากว่าเวลานี้ ควรจะได้หาทางปูนบำเหน็จเป็นพิเศษ ให้มากขึ้น

๘. เรื่องการเด็กชั้น ยังไม่ควรเด็กเพราะชั้นยังช่วยให้ราชการมีเกียรติภูมิอยู่เป็นอันมาก เรื่องเครื่องแบบข้าราชการก็เช่นเดียวกัน ยังมีความสำคัญในวงการปกครองโดยเฉพาะในราชการบริหารส่วนภูมิภาคอยู่ อย่างไรก็ตาม เราควรจะรวมเอาวิธีการของ rank classification และ position classification เข้าด้วยกันแล้วนำมาปรับใช้กับวงราชการบ้านเราคือให้ job description ขนถือหลัก equal pay for equal work ด้วย

เหล่านี้ เห็นว่ามีประโยชน์ที่จะช่วยให้การปฏิรูปราชการ บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายได้เป็นอย่างมาก

คุณชูชาติ ประมุขผล อภิปรายต่อไป มีใจความว่า เรื่องต่างๆ ตามหัวข้อนี้ ผู้อภิปรายท่านก่อน ๆ ก็ได้กล่าวกันมาชัดแจ้งแล้ว จะขอก้าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องการกำหนดอัตราเงินเดือนว่า สิ่งสำคัญอยู่ที่ความพอใจของตัวข้าราชการผู้ถูกกำหนดเอง ถ้ากำหนดแล้วข้าราชการผู้นั้นพอใจก็จะช่วยให้เป็นหลักประกันความมั่นคง และเพิ่มประสิทธิภาพของราชการได้เป็นอย่างดี สิ่งสำคัญอยู่ที่ตัวข้าราชการเองจะต้องพิจารณาโดยรอบคอบ และด้วยใจเป็นกลางว่า งานของตนนั้นเหมาะกับเงินที่ได้รับตามระดับทั่วไปหรือไม่

ปัญหาที่ว่า การกำหนดอัตราเงินเดือนตาม ม. ๒๔ นั้น เหตุใดจึงให้ ก.พ. เป็นผู้กำหนด? ตอบได้ว่า ประเด็นของเรื่องนี้ อยู่ที่ระดับหรือมาตรฐานของทางราชการ เพราะถ้าไม่มีองค์การกลางเป็นผู้กำหนดและรักษาระดับและความเป็นธรรมแล้ว ต่างกระทรวงต่างทำกันไปก็อาจจะไม่ได้ระดับ หรือมีการกำหนดกันเกินสมควรไปได้ อย่างไรก็ตาม เรื่องนี้จะสำเร็จเรียบร้อยเป็นผลดีต่อส่วนรวมไม่ได้ ถ้ากระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ มิได้ช่วยในการกำหนดตำแหน่งต่าง ๆ ให้สมเหตุสมผลและถูกต้องตามหลักการที่ ก.พ. วางไว้ เพราะ ก.พ. ย่อมไม่ทราบรายละเอียดในกระทรวงทบวงกรมต่าง

การกำหนด อัตราเงินเดือน ตาม ม. ๒๔ เราถือหลักพิจารณารายละเอียดดังนี้ :-
(๑) ตำแหน่งนั้น มีหน้าที่อย่างไรบ้าง (๒) งานแต่ละหน้าที่มีปริมาณมากน้อยเพียงใด (๓) ตำแหน่งนั้นมีความพออย่างไร มีความสำคัญที่จะต้องรับผิดชอบมากน้อยเพียงใด และ (๔) ตำแหน่งนั้นจะต้องแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถหรือคุณวุฒิอย่างไร ซึ่งก็เป็นไปตามหลัก position classification แล้ว แต่เรามีได้จัดทำเป็นรายละเอียดอย่างที่ทำกันในสหรัฐ

การกำหนดตำแหน่งตาม ม. ๒๔ นี้ กล่าวได้ว่าขณะนี้มันแค่จะให้คนแก่ข้าราชการพลเรือนเท่านั้น เพราะตามปกติการที่จะเลื่อนชั้นเลื่อนอันดับให้สูงขึ้น จะต้องม้อตราเงินเดือนในชั้นหรือ

อันดับสูงว่างลง หรือจะต้องได้รับอนุมัติให้ตั้งอัตราเงินเดือนใหม่ แต่ผลของกฎหมายได้เปิดโอกาสให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ เสนอให้ ก.พ. พิจารณาปรับอัตราเงินเดือนเดิมให้เป็นขั้นหรืออันดับสูงขึ้น ซึ่งถ้าไม่มีบทบัญญัติมาตราแล้ว การเลื่อนอันดับ และการเลื่อนขั้นจะกระทำได้อย่างกว้างขวางนี้ หนึ่งใน การพิจารณาเรื่องนี้ ทาง ก.พ. ก็ได้พิจารณาด้วยความเห็นใจ และอนุมัติให้ปรับขั้น และอันดับได้มากขึ้น

การกำหนดตำแหน่งใหม่ให้ใหม่ แต่ได้เริ่มปฏิบัติกันมาตั้งแต่คณะรัฐมนตรี พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับแรก ซึ่งได้กำหนดเงินเดือนขั้นสูงไว้ โดยไม่มีขั้นค่าหรือขั้นวง เจ้ากระทรวงมีอำนาจเต็มที่ที่จะกำหนดอัตราเงินเดือนไว้ในขั้นสูงนั้น การกำหนดอัตราเงินเดือนที่ทันสมัยที่สุด น่าจะเป็นในคณะรัฐมนตรี พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๖ ซึ่งได้กำหนดขั้นค่าและขั้นสูง ของแต่ละตำแหน่งไว้ โดยให้เจ้ากระทรวง ทำความตกลงกับ ก.พ. แล้วออกมาในรูปพระราชกฤษฎีกา ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาต่อไป เรื่องนี้ กล่าวโดยสรุปได้ว่า เรายังมิได้มีการกำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือนให้ได้ผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งถ้าจะให้ได้ผลให้ได้ความเป็นธรรม และให้ได้ระดับอย่างจริงจังแล้ว ทุก ๆ ฝ่ายจะต้องร่วมมือกันทำ คือ ก.พ. กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ดำเนินงบประมาณ และกระทรวงการคลัง

ในเรื่องการเลื่อนขั้น หมายความว่า การเลื่อนเงินเดือน เลื่อนขั้น และเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนขั้นก็เหมือนกับ การเลื่อนตำแหน่ง เพราะโดยปกติแล้วเป็นการเลื่อนพร้อม ๆ กันไป การเลื่อนมีความหมายต่อข้าราชการเป็นอันมาก เช่น ได้รับเงินเดือนมากขึ้น ฮาสุได้ และเกียรติในสังคมสูงขึ้น เป็นกำลังใจให้ข้าราชการปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพดีขึ้น เป็นต้น การเลื่อนขั้น มีข้อสังเกตว่าต้องพยายามพิจารณาเลื่อนคนที่มีความสามารถ การพิจารณาต้องมีหลักเกณฑ์และวิธีการที่เที่ยงธรรม มีขั้นเลื่อนกันพุ่มเพื่อยเป็นการส่งเสริมเปิดองงบประมาณแผ่นดินไปโดยมิได้รับประโยชน์อย่างจริงจัง ข้อสังเกตอีกประการหนึ่ง คือ การเลื่อนขั้นจะต้องให้ผู้พิจารณามีโอกาสได้ใช้ดุลพินิจได้โดยอิสระ ปราศจากความกดดันหรืออิทธิพลที่มีขอบอื่นใด และการเลื่อนขั้นกล่าวกันว่า ควรจะเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาผู้รับผิดชอบในการงาน ได้พิจารณาเลื่อนให้แก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้โดยอิสระ แต่การปฏิบัติเช่นนี้ เป็นการเสี่ยงต่ออันตรายมาก เพราะถ้าผู้บังคับบัญชาเลื่อนได้ ตามใจชอบแล้ว ความเป็นธรรมหรือระดับต่าง ๆ ก็ไม่มี จึงต้องมีกฎเกณฑ์ข้อบังคับไว้บ้าง

ที่คุณอาษาว่า คนที่มีความสามารถก็ควรจะได้เลื่อนสูงขึ้น ๆ ไปนั้น อยากจะขอเพิ่มเติมเรื่องคุณภาพและปริมาณของงานไว้ด้วย กล่าวคือ จะพิจารณาผู้ที่จะได้เลื่อนขั้นนั้นมีความรู้ความ

สามารถเหมาะสม กับคุณภาพ และปริมาณของงาน ในตำแหน่งที่จะได้เลื่อนขึ้นไป ประกอบกับข้อพิจารณาอื่นๆ ด้วย มีข้อสังเกตอีกประการหนึ่ง เรื่องการเลื่อนเงินเดือนนี้ ได้มีมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดไว้หลายปีมาแล้วว่า การที่จะตั้งเดือนหรือไม่เดือนผู้ใดนั้น จะต้องมิบันทึกเหตุผลคดีเรื่องไว้เป็นหลักฐานด้วย เพื่อในกรณีที่มีการสอบถามร้องเรียนกันขึ้นจะได้มีหลักฐานเหตุผลอ้างอิงได้

วิธีการพิจารณาในการเลื่อนขั้นมีดังนี้:— (๑) พิจารณาคุณวุฒิและความสามารถ และประเมินผลการปฏิบัติงานตาม merit rating (๒) สอบ (๓) พิจารณาลำดับอาวุโสในราชการ และ (๔) ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาพิจารณาเลือกได้โดยอิสระ ซึ่งขณะนี้เราใช้วิธีที่ ๑, ๒ และ ๓ ปรากฏหลักเกณฑ์ในกฎหมายชัดแจ้งแล้ว การสอบเลื่อนขั้นตาม (๒) นั้นเป็น qualifeid examination ไม่เหมือนกับการสอบเพื่อบรรจุ วิธีการพิจารณาตาม (๑) ก็ยังมีได้ทำกันอย่างจริงจัง ส่วนวิธีการข้อ (๔) ก็ยังคงเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องครบถ้วนนัก

เมื่อคุณชูชาติ ประมุขผล อภิปรายจบแล้ว ประธานได้ขอให้ที่ประชุมเลือกประธานสำหรับการประชุมคราวต่อไป และเสนอว่า ควรจะเป็นผู้แทนกระทรวงการคลัง ซึ่งผลที่สุดปรากฏว่า คุณเยื่อ สุธายพันธ์ แห่งกรมบัญชีกลาง ได้รับเลือกเป็นประธานในการประชุมคราวต่อไป

ต่อจากนั้น ประธานเสนอให้เปิดอภิปรายเป็นการทั่วไป

คุณแสงชัย บุญเกียรติ แห่งกรมโลหกิจ อภิปรายว่า ตามระเบียบการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนใหม่ ให้นับสถิติวันป่วย วันลาภิกษดาป่วยถึงเดือนมิถุนายนเพียง ๖ เดือน ซึ่งคิดแล้วจะเป็น ๒๒๕ วัน แต่ปีนี้เพียง ๘ เดือนเท่านั้น จึงเห็นว่ากำหนด ๖ เดือน ควรจะลดลงมาให้สัมพันธ์กับกำหนดวันลาภิกษดาป่วย ดังกล่าว (๔ ๓/๕ เดือน?—ผู้จุด) ขอถามว่ามีเหตุผลอย่างไรจึงกำหนดไว้ ๖ เดือน

คุณชูชาติ ประมุขผล ตอบว่า เรื่อง กำหนดวันลาภิกษดาป่วย กับกำหนด ๖ เดือน นั้นเป็นคณะประเคน การลาภิกษดาป่วย ถือเอาตามขั้วประมาณปีนั้น ส่วนกำหนดที่ว่า ถ้ามีเวลาราชการไม่ครบหนึ่งปี แต่เกิน ๖ เดือนแล้ว พวกที่มีความดีความชอบ ๒ ชั้น อาจจะได้ ๑ ชั้น นั้นเป็นกฎเกณฑ์เดิมที่วางไว้ตามกฎหมาย ก.พ.

คุณสยาม รัตนวิจิตร แห่งกรมประชาสัมพันธ์ อภิปรายว่า ตามที่คุณเสนอที่ โทษประชุมกล่าวว่า เรายังไม่ควรเลิกเครื่องแบบข้าราชการนั้น มีเหตุผลอย่างไร?

คุณเสน่ห์ โพธิ์ปฐม ตอบว่า เรื่องเครื่องแบบนี้ ยังมีความหมายต่อข้าราชการอยู่เป็นอันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในต่างจังหวัด และในวงกรข้าราชการฝ่ายปกครอง เครื่องแบบช่วยให้ข้าราชการปฏิบัติตนดีขึ้น ช่วยให้จิตใจข้าราชการสงบขึ้น และเป็นเครื่องแนะนำตัวเอง จึงเห็นว่ายังเป็นสิ่งที่จำเป็นอยู่

คุณสยาม รัตนวิจิตร อภิปรายเพิ่มเติมว่า ควรพิจารณาเกี่ยวกับเครื่องแบบ เป็นการพิจารณาประโยชน์เพื่อตัวเอง พิจารณาไปในทางเพ่งเข้าหาตัวเองสักหน่อย เครื่องแบบเป็นอุปสรรคในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างข้าราชการกับประชาชน และเครื่องแบบมีความสำคัญจนบางครั้งข้าราชการไม่อาจสนิทสนมกับประชาชนได้ ซึ่งไม่เหมาะกับสมัยที่เราใช้วิธีปฏิบัติแบบเป็นเพื่อนมากกว่าใช้วิธีบังคับ เครื่องแบบเป็นสิ่งขัดขวางในการที่ผู้น้อยจะมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นของตนในที่ประชุม จึงเป็นการบ่อนทำลายให้มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นได้เท่าที่ควร

ประธาน ตอบว่า เรื่องนี้เห็นว่าเกี่ยวกับตัวบุคคลแต่ละคนมากกว่า ถ้าผู้อยู่ในเครื่องแบบจะยอมเป็นเพื่อนกับประชาชนก็ยอมจะทำได้ มีตัวอย่างที่เห็นได้ชัด คือ เมื่อคราวพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเยี่ยมเยียนราษฎร พระองค์ท่านก็ทรงเครื่องแบบจอมทัพ เป็นต้น ซึ่งประชาชนก็ยังห้อมล้อมเข้าเฝ้าใกล้ชิดได้

ดร. อาษา เมฆสวรรค์ กล่าวว่า ขอเพิ่มเติมความคิดเห็นต่อจากคุณสยาม รัตนวิจิตร คือเห็นว่า เครื่องแบบเป็นสิ่งแสดงการแบ่งชั้นวรรณะที่เห็นได้ชัดแจ้ง ทั้ง ๆ ที่เครื่องแบบก็ไม่สู้จะมีความหมายนัก ฉะนั้น ถ้าไม่ถึงกับเสียหายอะไรก็อยากจะให้เลิกไปเสีย เพราะเรามุ่งที่จะเป็นประชาธิปไตยกันแล้ว สิ่งใดไม่สะดวกหรือเป็นอุปสรรคเช่นนี้ ก็สมควรจะละเสียได้

คุณทรงพันธ์ บุณนาค แห่งสำนักงบประมาณ อภิปรายว่า อยากจะขอให้ความเห็นบางประการ คือ

๑. เรื่องที่ว่าเงินเป็นอุปสรรคในการทำอะไร ๆ เช่น ที่ว่าจะทำอะไรสักอย่าง งบประมาณก็ไม่มีนั้น ขอเรียนว่างบประมาณมีให้เสมอ ข้อคิดอยู่ที่ว่า งานที่เสนอของงบประมาณมานั้น มีโครงการมีวิธีปฏิบัติที่เรียบร้อยแล้วหรือยัง ถ้ายังไม่เรียบร้อยก็ไม่ได้ สำหรับเรื่อง Position classification ถ้าทำได้สำเร็จ มีหลักเกณฑ์แล้ว เชื่อว่าจะมีเงินให้ได้

๒. คุณคำนึง ชาญเดชา เคยอภิปรายเรื่องครุประชาบาลไว้ว่า ไม่ควรอยู่ในระบบข้าราชการพลเรือน ควรไปอยู่ในราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งขณะนี้เรามีครุประชาบาลอยู่เกือบแสนคน ต้องจ่ายเงินเดือนให้หลายล้านบาท ฉะนั้น ถ้าเราจัดให้ลูกทางโดยโอนครุประชาบาลไปอยู่ส่วนท้องถิ่นเสียแล้ว ก็อาจจะทำให้ได้ผลในการปฏิบัติราชการดีขึ้น รัฐบาลกลางก็จะเซฟเงินได้ไม่น้อย จะมีทางนำเงินนั้นมาปรับปรุงเงินเดือนให้ข้าราชการได้ต่อไป

๓. จากประสบการณ์เกี่ยวกับงบประมาณของครุ ทำให้รู้สึกว่า ตำแหน่งประมาณยังไม่มีความถี่ถ้วน การพิจารณาจึงเป็นไปได้ในทำนองยากยิ่งกว่าข้าราชการประจำที่แยกแยะออกเป็นส่วนๆ ตำแหน่งประมาณจะพิจารณาเงินเดือนที่ขอเพิ่มให้แก่ข้าราชการครู เป็นรายละเอียดแต่ละตำแหน่งไม่ได้ ไม่ทันการ จึงได้ให้เงินเดือนเงินเดือนไปเป็นก้อนๆ แต่ปรากฏว่าเงินสำหรับเดือนเงินเดือนครุประชานั้น มีให้นำมาเดือนให้แก่ครุประชาบาลทั้งหมด ทำให้ข้าราชการครูอื่น ๆ ได้เดือนกัน ๒ ชั้นเป็นแถวไป ครุประชาบาลจะได้เดือนตามที่ขอตั้งงบประมาณไปหรือไม่ ไม่ได้มีการตรวจสอบกัน ทำให้มีการเหลื่อมล้ำในการเดือนเงินเดือน ทำให้ไม่ได้รับ

๔. ที่ว่าการบัญชีของเทศบาลดีกว่าของรัฐบาลนั้น เหตุใดจึงมิได้มีการพิจารณาปรับปรุงกัน ถ้าเทศบาลกับราชการทำบัญชีไม่เหมือนกันก็น่าจะผิดกฎกระทรวงการคลังที่กำหนดให้ทำบัญชีแบบเดียวกัน

๕. เรื่องหนังสือของเทศบาลเกี่ยวกับรายงานการทำ position classification ที่จังหวัดนครปฐมนั้น จะแจกเป็นวิทยาทานบ้างมิได้หรือไม่?

คุณเอนก สิทธิประศาสน์ ตอบว่า หนังสือที่ว่าเป็นของต้นนิบาตเทศบาล จึงจะให้แจกฟรีไม่ได้ อย่างไรก็ตาม จะได้พยายามไปเจรจากับทางต้นนิบาตเทศบาลขอให้เขาอนุญาตให้นำมาแจกให้ สำหรับเรื่องครุประชาบาลที่จะโอนไปอยู่ส่วนท้องถิ่นนั้น ขณะนี้ก็ยังไม่เห็นว่าจะมีข้อแตกต่างกับอยู่ที่เดิมอย่างไร เงินเดือนครุประชาบาลก็ต้องจ่ายจากงบประมาณเหมือนกัน เพราะขณะนี้ - ส่วนท้องถิ่นยังไม่สามารถจะเลี้ยงตัวเองได้ จะให้ตั้งโรงเรียนประชาบาลเองโดยไม่มีเงินหลวงอุดหนุนนั้นเกือบจะไม่มีทางเอาเสียเลยทีเดียว

คุณชูชาติ ประมุขผล อภิปรายว่า เรื่องการเดือนเงินเดือนข้าราชการครูนั้น ไม่เกี่ยวกับทาง ก.พ. เพราะเป็นอำนาจหน้าที่ของครุสภา จึงให้คำตอบไม่ได้

คุณเสอาด พิมพ์สวัสดิ์ แห่งกระทรวงศึกษาธิการ อภิปรายว่า การโอนครูประชาบาลไปยังส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเหตุผลทางการเมือง ซึ่งทราบว่าขณะนั้นกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทยกำลังพิจารณาเรื่องนี้อยู่ สำหรับนโยบายการศึกษานั้นก็เห็นควรให้ทางท้องถิ่นจัดอยู่แล้ว แต่ปรากฏว่ายังเก็บภาษีจากท้องถิ่นได้ไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้จ่ายได้ โรงเรียนประชาบาลที่เป็นของเอกชนมีอยู่ทั่วจังหวัดชลบุรีเพียงโรงเรียนเดียว ซึ่งดูเหมือนทางพระไคว่จิดคงชน แต่ขณะนั้นกำลังแย่ง ต้องขอเงินอุดหนุนมาทางกระทรวง ทางกระทรวงศึกษาธิการก็อยากให้ประชาชนช่วยจัดการศึกษาให้โดยตรง แต่ทางภาคอีสานนั้นนักเรียนไม่มีข้าวจะกิน ไม่มีผ้าจะนุ่ง ผู้ปกครองก็ไม่สามารถจะช่วยโรงเรียนได้ ได้เคยมีการจัดตั้ง Board of Education ขึ้นที่จังหวัดนนทบุรี ซึ่งได้เงินมาประมาณ ๒ หมื่นบาท แต่ต่อมาเงินรายได้ลดลงทุกที ฉะนั้นเรื่องที่จะให้ครูประชาบาลไปอยู่ส่วนท้องถิ่นจึงยังคลุมเครือๆ กับเป็นให้ความฉันทันอยู่ในประเทศเราใครๆ ก็อยากจะเป็นข้าราชการกันทั้งนั้น จึงควรพิจารณามากกว่า การผลักดันครูประชาบาลไปอยู่กับเทศบาลจะกระทบกระเทือนจิตใจครูประชาบาลหรือไม่ ทั้งนี้ จะต้องยอมรับกันว่า ความสำคัญ ของครูประชาบาล ก็มีไม่น้อยกว่าข้าราชการประเภทอื่น ๆ

คุณปัญญา เดชพล แห่งสำนักงาน ก.ค.ภ. อภิปรายว่า

๓. เรื่องมาตรฐานในระบบข้าราชการพลเรือน เป็นเรื่องที่สำคัญมาก ขณะนี้ในเรื่องการสอบเลื่อนขั้นของข้าราชการยังไม่ได้ระดับ เช่น ตามที่กฎหมายกำหนดว่า ผู้มีสิทธิเลื่อนจากชั้นโทเป็นชั้นเอกได้ จะต้องได้รับราชการเป็นชั้นโทมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี ฉะนั้น ผู้ที่ได้ปริญญาจากต่างประเทศมาได้บรรจุเป็นชั้นโทเพียง ๓ ปี ก็สมัครสอบเพื่อเลื่อนเป็นชั้นเอกได้ มีเวลาราชการเพียง ๓ ปี เท่านั้น ส่วนผู้ที่ชั้นตรีอยู่แล้วต่อมาได้เป็นชั้นโท มีวันราชการนานมากมาย ก็มีสิทธิสมัครสอบได้เท่ากับผู้ที่ได้ปริญญาจากต่างประเทศ ซึ่งมีวันราชการเพียง ๓ ปีเท่านั้น จึงเห็นว่าไม่ได้มาตรฐานกัน ควรจะได้จัดให้ส่งมาเสมอกันยังกว่านี้ อนึ่ง ข้าราชการมหาวิทยาลัยเป็นค็อกเตอร์ มีแค่ผู้มีสิทธิเป็นชั้นเอกได้ ถ้าได้ปริญญาโท ต้อง ๒ ปี ปริญญาตรี ๓ ปี เช่นนี้ไม่ได้ระดับเหมือนกัน ทำให้ฐานะของ ก.พ. ง่อนแง่น

๒. ข้าราชการฝ่ายธุรการของเราไม่ก้าวหน้ากับเขาเลย ผู้ฝ่ายวิชาการไม่ได้ จะมีทางช่วยข้าราชการฝ่ายธุรการได้อย่างไรบ้าง

๓. การสอบเลื่อนขั้นบางแห่งได้กำหนดเงินเดือนของผู้มีสิทธิสมัครสอบไว้ต่าง ๆ กัน เช่น ๒๖๐-๒๘๐ หรือ ๓๐๐ เป็นต้น บางครั้ง ก็เปลี่ยนกำหนดอัตราเงินเดือนเสียใหม่ให้สูงขึ้นบ้าง

คำสั่งไปบ้าง ทั้ง ๆ ที่อยู่ในกรมเดียวกันเอง ทำให้ไม่มีมาตรฐาน การเปลี่ยนอะไรจุกจิกและทำให้ข้าราชการต่อแค้นกัน ทำให้สัมรรถภาพของราชการเสื่อมโทรม จึงควรหาวิธีกำหนดให้สม่ำเสมอขึ้นเสีย

คุณชูชาติ ประมุขผล ตอบว่า กฎหมายปกครองนั้นต่างกับกฎหมายอื่น ๆ จะกำหนดรายละเอียดปลีกย่อยตายตัวลงไปไม่ได้ จึงต้องกำหนดเรื่องต่าง ๆ ไว้ในลักษณะกว้าง ๆ แล้วให้กระทรวงทบวงกรมไปปฏิบัติรายละเอียดเอาเองตามความเหมาะสม เรื่องการดำเนินรายละเอียดเกี่ยวกับตัวบุคคลเป็นเรื่องยุ่งยากและลำบากที่สุด เรื่องการกำหนดอัตราเงินเดือนเพื่อสิทธิในการสมัครสอบเลื่อนขั้นนั้น บางกรมก็กำหนดไว้ บางกรมก็ไม่ได้กำหนด สำหรับกรมใหญ่ ๆ ถ้าเปิดโอกาสให้สอบกันได้ทุกคนแล้ว ก็อาจจะเกิดผลเสียหาใช่ขึ้นได้เหมือนกัน

เรื่องข้าราชการฝ่ายธุรการไม่ก้าวหน้าขึ้น ก็อยู่ที่คุณภาพและปริมาณของงานในตำแหน่ง ถ้าฝ่ายธุรการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและปริมาณงานสูง ทาง ก.พ. ก็พิจารณาอนุมัติให้ปรับขั้นปรับอันดับได้ด้วยดีเสมอ

เรื่องกำหนดเวลาราชการในการสอบเพื่อเลื่อนขั้นก็เป็นไปตามกฎหมาย เพราะเขาถือความสำคัญของประเทศการณ์กับวิชาการทั้ง ๒ ประการ การให้ผู้ได้ปริญญาจากต่างประเทศและมีประเทศการณ์ในทางราชการน้อยสอบก็ไม่แน่ว่าผู้นี้จะสอบได้เสมอไป เพราะหลักสูตรการสอบก็ได้กำหนดวิชาวิธีปฏิบัติราชการไว้ด้วย จึงเห็นว่า เมื่อเขามีสิทธิตามกฎหมายก็ควรให้โอกาสเขาการสอบก็มีทั้งหลักวิชาและหลักปฏิบัติ จึงไม่น่าจะมีข้อขัดข้อง

คุณประวัดี อิศรางกูร ณ อยุธยา แห่งกรมวิทยาศาสตร์ ถามว่า การพิจารณาความดีความชอบในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ นั้น เริ่มพิจารณาสถการปฏิบัติราชการ จากวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๐๔ ไปจนถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๐๕ ใช่หรือไม่

คุณชูชาติ ประมุขผล ตอบว่าใช่

เลิกประชุมเวลา 16.10 น.

(ต่อฉบับหน้า)

วิธีทำความเข้าใจคนอื่น

โดย... พ.อ. ปิ่น มุกทุกันต์

อนุศาสตราจารย์ กองทัพบก

(ต่อจากฉบับก่อน)

การตั้งเจตคติของคนอื่นจากจุดสำคัญห้าแห่งตามที่ระบุไว้แล้วนั้น แต่ละจุดมีรายละเอียดอยู่เป็นอันมาก และบางจุดเราต้องฝึกและทดลองเป็นเวลานานๆ ในที่นี้จะขอแนะนำเฉพาะเรื่องที่จะตั้งเจตคติได้ง่ายๆ และที่เราได้พบเห็นอยู่ทั่วไป ขอเสนอแนะนี้จะไม่เรียงลำดับตามตำรา แต่จะพูดไปตามที่ข้าพเจ้าทำการตั้งเจตคติด้วยตนเอง ท่านผู้อ่านโปรดนึกเสียว่า กำลังฟังข้าพเจ้าคุยเรื่องนี้ให้ฟังก็แล้วกัน คืออย่าคิดว่าท่านกำลังอ่านตำรา

สมมติว่ามีใครคนหนึ่งเดินเข้ามาหาท่านที่โต๊ะทำงาน หรือที่บ้าน หรือท่านอาจมองดูใครสักคนหนึ่งที่อยู่ใกล้ๆ ท่านในเวลาสักได้ แล้วตรวจดูสิ่งที่ปรากฏอยู่ในตัวเขาดังนี้ -

๑. ผมบนศีรษะ...คนราคะจริตจะรักษาทรงผมให้เรียบร้อยอยู่ตลอดเวลา สนใจมากกับการแต่งผม บางคนพกหวัดติดตัวไปไหนๆ ด้วย ชอบหวัดแบ่งหรือหวัดเบ้

คนโทสจริต ส่วนมากจะหวัดตรง หรือตัดผมสั้น หรือไม่ก็ไม่หวัดผม แทบทุกคนหวัดผมอย่างเรียบร้อยเมื่อออกจากบ้านตอนเช้าเท่านั้น ตลอดเวลากลางวันทรงผมจะเสียไปอย่างไรไม่สนใจ

คนโมหจริต หวดผมไม่หวัดศีรษะ คือจะมีบางย้อมไม่ถูกหวัดเลย เพราะคนประเภทนี้ทำงานอะไรซ้ำๆ ไม่ได้ครบ

๒. เสื้อกางเกง...คนราคะจริตสะอาด เรียบร้อย แม้ว่าจะเป็นคนยากจนที่ใช้เสื้อผ้าขาดก็พอสังเกตได้ พิถีพิถันกับการแต่งกายทุกส่วน

คนโทสจริต แต่งกายเรียบร้อย ไม่สู้เรียบร้อย เสื้อผ้าแม้จะยังใหม่ก็มีรอยตำหนิ เช่นเปื้อนหมักเป็นต้น และไม่รังเกียจที่จะใช้เสื้อผ้ายับยู่

คนโมหจริต มักจะทิ้งรอยแผลเอาไว้ในการแต่งตัว เช่น กัดคิ้วระคุ่มเสื้อไม่ครบบ้าง เอาเข็มชดรอยหูกางเกงก็ร้อยข้ามหูไปบ้าง

๓. รองเท้า...คนราคจริตรองเท้าสะอาดดีมากแม้จะเป็นรองเท้าเก่าก็ตาม ชอบรองเท้าทรงเด็กบอบบาง รองเท้าจะสึกทางปลายเท้าก่อนทางด้านเท้า เชือกผูกรองเท้าทั้งสองข้างจะทิ้งเงื่อนคล้ายกันมาก

คนโทสจริต ตรงกันข้ามกับคนราคจริต รองเท้าเปื้อนเปรอะเป็นอาจีน แม้จะยังใหม่ก็มีร่องรอยแสดงว่าผู้ใช้ไม่ถนอม ชอบรองเท้าชนิดหนาเทอะทะ ด้านรองเท้าจะสึกมากเป็นพิเศษ เชือกผูกรองเท้าทั้งสองข้างทิ้งเงื่อนไม่เหมือนกัน

คนโมหจริต ยังตั้งเกตไม่ได้

๔. โต๊ะทำงาน...คนราคจริตจัดโต๊ะทำงานเรียบร้อย กระจกเงาและหนังสือที่วางอยู่บนโต๊ะจะได้รับการจัดเข้าพวก หยิบง่าย เกือบจะไม่มีอะไรที่นำติดเลย และมักจะตกแต่งตั้งที่อยู่รอบ ๆ โต๊ะให้มีความหมายไปในทางสวยงามเสมอ

คนโทสจริต สิ่งของที่วางอยู่บนโต๊ะจะสับสนปนเป ยุ่งเหยิงกันหมด หนังสือที่วางอยู่บนโต๊ะมักจะวางไขว้หัวไขว้ท้ายไม่เป็นระเบียบ เต็มเด็กอยู่ข้างล่างเต็มใหญ่อยู่ข้างบน ของใช้บนโต๊ะมักจะรกยุ่งกับเกินเหตุ เช่น ไขว้กันหินใหญ่ ๆ ทับกระดาษแผ่นเดียวไว้เป็นคั่น ในชั้นรักโต๊ะดูไม่ได้เลย รกเหมือนรังหนู

คนโมหจริต จะมีสิ่งไม่จำเป็นทับซ้อนอยู่บนโต๊ะมากมาย เช่น เอกสารเก่า ๆ ที่ไม่จำเป็นแก่งานประจำวันเลยก็ทิ้งเอาไว้เป็นเดือน ๆ มักจะขาดความระวังเมื่อถูกไปจากโต๊ะ เช่น ปลดออกกระดาษไว้ให้ลมพัดกระจาย คนอื่นต้องเตือนหรือจัดแรงให้บ่อย ๆ

๕. การสนทนา...คนราคจริตมักจะเริ่มต้นด้วยคำชมคู่สนทนาก่อน เช่น ทักว่า “หมูนุ่ดุดมบุรุษ...” หรือ “ดีใจมากที่มาเจอกัน...” หรือ “ແหมແຕ່ງตัวหล่อจัง...” หลังจากชมแล้วจึงจะพูดเรื่องชู้หรือถามข่าวคราวต่อไป

คนโทสจริต มักจะเริ่มทักทายด้วยคำติ เช่น “ແหมไม่ไผ่ดมาเดยนะ...” “เป็นยังงี้คู่ชู้ไป...” หรือ “ແหม คอยແพบแย...” และส่วนมากมักจะทักทายด้วยคำถามเสมอ

คนโมหจริต ไม่ชอบทักใครก่อน

๖. การเขียนหนังสือ...คนราคจริตชอบใช้ปากกาหรือดินสอเส้นเล็ก เขียนเบาใช้หมึกดำก่อนข้างจาง (เช่น น้ำเงินอ่อน) เขียนไม่หวัด เว้นวรรคย่อหน้ารักษาความสะอาดดีมาก

คนโทศจิต เขียนเร็ว หวัด ตกหล่นมาก ไม่สนใจกับความงามเท่าไรนัก ใช้ดินสอด่หรือปากกาเส้นใหญ่ กดหนัก ดายเช่นอ่านไม่ค่อยออก

คนโมหจริต ดายมือไม่ต้วมาเสมอ ตัวหนังสือบรรทัดเดียวกันก็หวัดบ้างบรรจงบ้าง ข้อความวนเวียน ไม่รอบคอบ ดายเช่นจะดงเส้นเบาในตอนแรกแล้วหนักบ้างเบาบ้าง (ต้องใช้กลต้องขยายดู) และดายเช่นไม่ยู่ตัว

๗. นิตยใจคอ...คนราคะจริต ยับบ่อย ซื่อาย เมื่อเบด่งเต้งงพุดม้ก็จะหลบด้ายตาคนฟัง ค่อเมื่อจบคำพุดแล้วจึงมองตาเขา ไม่ชอบของฉุนทุกอย่าง เช่นบุหรืออย่างฉุน กาแพอย่างแก่ และของเผ็ดจืดเค็มจืด ๆ ด ๆ

คนโทศจิต ชอบทำเต้งงออกจากคำคอแทนการยิ้ม ในการพุดชอบใช้คำที่ไม่มีมีความหมายบ่อย ๆ เช่น อ่า ฮี้ หนอย เว้ย โว้ย อะ เม้มปากและขมวดค้วออกทำทางประกอบคำพุดบ่อย ๆ ชอบของฉุน แต่ถ้าเด็กก็เด็กขาดได้ทันที

คนโมหจริต ไม่มีอะไรแน่นอน

ข้อด่งเกดต่าง ๆ ที่นำมาเด้าไว้เป็นเพียงส่วนน้อยเหลือเกิน ค่อตอนเอามาเด้าดู่กันฟังพอหอมปากหอมคอเท่านั้น ท่านที่ตองการศึกษารื่องนี้้อย่างละเอียดจะดูได้จากหนังสือพุดทวจิตรองใจคน ซึ่งแพร่หลายยู่แล้ว

ก่อนที่จะจบเรื่งนี้ข้าพเจ้าใคร่จะเรี่ยนว่า เพียงแต่ท่านเริ่มสนใจใฝ่กอ่านจริตของคนอื่นเท่านั้น ท่านจะได้รับความสงบใจอย่างประหลาด คนหลายคนที่ท่านรู้ดีกว่าขวางหูขวางตามานานแล้วนั้นจะกลายมาเป็นมิตรกับท่านเอง หัวใจที่ร้อนรนอยากจะขัดคอคนอื่น อยากจะได้แย้งใคร ๆ ไม่ได้ถูกกาดเทศะ ก็จะถูกดยับเยอกเย็นและดู่ซุมกว่าเดิม ไม่ช้าไม่นานท่านเองจะเป็นคนมีเหตุผลไม่ยอกทะเลาะกับใคร และรู้ดักขณเมื่อมีคนอื่นมาพุดโยชวอนทะเลาะกับท่าน อากการเหล่านี้เป็นคุณลักษณะผู้นำที่จำเป็นสำหรับหัวหน้าหน่วยงานทุกระดับ

ทำอะไรจึงจะหลุดหนี้

โดย... โสรัจ สุจริตกุล

สำหรับเดือนนี้ ผมมีเรื่องเด็กเขียนอยู่ ๓ เรื่อง คือ ๑) ทำอย่างไรจึงจะมีเงิน ๒) ทำอย่างไรจึงจะมีหนี้ และ ๓) ทำอย่างไรจึงจะหลุดหนี้ สำหรับเรื่องแรก จะเขียนก่อนออก จะกล้าหาญเกินมนุษย์อย่างผม ซึ่งอย่าว่าแต่จะมีเงินเลย เพียงแต่ห้ามอกนมอกต้องหมุ่นหากินจนเกือบจะเป็นกิ้งกิ้งอยู่แล้ว ส่วนเรื่องที่สองที่ว่าทำอย่างไรจึงจะมีหนี้ ผมกำลังศึกษาเทคนิคขั้นสูงของการก่อหนี้ จะเขียนเวลานักเกรงจะได้ขาย ผมจึงไม่มีทางเด็กนอกจากจะเขียนเรื่องที่ตาม แต่แม้กระทั่งเรื่องที่ตามก็ยังหนักหนาอยู่ดี เมื่อผมได้รู้จักและรู้เรื่องของคุณเจริญ ซึ่งแต่ก่อนเคยอยู่หลังบ้านผมที่เมืองชล เห็นว่าพอจะนำมาเล่าสู่กันฟังได้ดีกว่าไม่เล่าอะไรเลย ผมจึงมองเห็นทางบ้าง

คุณเจริญนั้นอายุประมาณ ๓๕ ปี ทำงานอยู่ในสำนักงานใหญ่แห่งหนึ่ง ได้เงินเดือนเดือนละ ๘๐๐ บาท ครอบครัวของคุณเจริญประกอบด้วยตัวคุณเจริญ ภรรยา และบุตรชายอีก ๒ คน คุณเจริญเคยเช่าบ้านอยู่หลังบ้านผมโดยเสียค่าเช่าเดือนละ ๓๐๐ บาท คุณเจริญได้ต่อสู้รบเคี้ยวกับเจ้าหนี้หลายเชื้อชาติ มีแขก เจ๊ก ไทยตูกครึ่ง ไทยแท้ เป็นอาทิ อยู่เป็นเวลาดัง ๓๐ ปี และได้หลุดพ้นกฏเอกราชคืนมาอย่างสง่าผ่าเผยได้เมื่อปลายปีที่แล้ว จนสามารถพาครอบครัวมาเที่ยวงานปีใหม่ในกรุงเทพฯ พร้อมกับฉลองอสังหาริมทรัพย์ใหญ่ โดยเลี้ยงดูกันอย่างเอิกเกริก รวมทั้งไปซูซังคูม้าและบรรดาศักดิ์ที่ไม่มีหนี้ทั้งหลายในเขาคิน เป็นครั้งแรกได้ในระยะ ๓ ปีที่แล้ว

ความยุ่งยากทั้งหลายเกิดขึ้นเมื่อครั้งคุณเจริญมีอายุได้ ๒๕ ปี อยู่ในกรุงเทพฯ มีรายได้เดือนละ ๕๐๐ บาท และความกดดันทางสังคมและทางชนชาติมีมากเกินไปจนขนาดจนเห็นอวดดีที่คุณเจริญจะหักห้ามได้ จึงจัดแจงแต่งงานไปตามระเบียบ เรื่องคุณเจริญแต่งงานนั้นนับว่าเป็นเรื่องดี แต่มาเสียเอาตอนที่ภรรยาคุณเจริญได้ล้มเจ็บลงเป็นเวลานาน คุณเจริญจำเป็นต้องเสียค่ารักษาพยาบาล ภรรยาไปเป็นอันมาก ทำให้ต้นทุนที่เก็บหอมรอมริบไว้ต้องหมดลง กว่าภรรยาคุณเจริญจะหายขาดก็ต้องเป็นหนี้เขาอยู่บ้างแล้ว เมื่อบุตรคนแรกเกิด คุณเจริญก็ต้องไปหาผู้ชอบ โปกผ้าเดินตรวจตรา

ในเวลาตกค้างคืน คือพ่อบงวัด ซึ่งชอบวัดดอกเบญชวาบ้านส้มชื้อเป็นอันมาก พอบุตรคนที่สองเกิด และมีกาบเจ็บ ๆ บ่อย ๆ ในครอบครัวตามธรรมดาธรรมชาติ หนี้สินก็มากจนตามลำดับ คุณเจริญหาทางออกด้วยดีเพื่อชำระหนี้ให้หมดไปไม่ได้ ก็เริ่มถดถอยลงเป็นกำลัง จึงหันเข้าหาสุรา พาสี และการเลี้ยงโชคทั้งหลาย ทำให้หนี้สินทับถมท่วมคุณจน จนวันหนึ่ง ๆ ไม่เป็นอันทำการทำงาน เพราะต้องคอยเดินช้อนหาหรือเดินมอญช้อนผ้ากับเจ้าหนี้ยุดลอดเวลา

คุณเจริญเห็นว่า อันกรุงเทพฯ นึกคืออยู่หรืออก แต่มีเจ้าหนี้ชุมพอ ๆ กับยุง จะพยายามใช้หนี้อย่างไรก็ไม่หมดวันหมด เพราะถ้าพึ่งแต่ดอกเบญชวา ๆ ก็เกือบจะพอพัดพอเหวี่ยงกับเงินเดือนอยู่แล้ว ยิ่งคิดรวมดอกเบญชวาของดอกเบญชวา ๆ เข้าไปอีก ก็ยิ่งถดถอยเข้าไปใหญ่ คุณเจริญจึงคิดขยับขยายหาที่เดินช้อนหาใหม่ โดยย้ายไปอยู่ที่เมืองชล ได้งานทำใหม่และตั้งใจว่า ทรายโคกที่เจ้าหนี้ชาวกรุงเดิมทั้งหลายยังหาอาตมาไม่พบ ก็จะเลิกถึง เด็กเลี้ยง และเด็กก้อหินอื่นอีกอย่างเด็ดขาด แต่การหาเงินไปคืนคุณเจริญภาคไม่ เพราะบรรดาเจ้าหนี้คุณเจริญก็ล้วนแต่เป็นยอดคนนักสืบทั้งนั้น ต่อมามิช้านาน เมืองชลก็มีเกียรติได้ต้อนรับเจ้าหนี้ของคุณเจริญโดยพร้อมเพรียง คุณเจริญเกือบจะเป็นบ้ายูรอมมระว่อแต่ก็เสียใจมีพระเอกมาช่วย พระเอกของคุณเจริญคือนายใหม่ในสำนักงานที่คุณเจริญทำงานอยู่นั่นเอง

คุณชูบ (ขอโทษเถอะครับ คนละคนกับอาจารย์ชูบ กาญจนประกร ของผม) นายใหม่ของคุณเจริญได้ทราบเรื่องเข้า เพราะวันหนึ่งเห็นคุณเจริญไม่เป็นอันทำงาน มีแว่นข้างจ้องพัดลมบนเพดานเพลนอยู่แล้วพึมพำอะไรคล้ายกำนด่า กำนแดง น้าวร่น น้าชาด้วย ครั้นคุณชูบสอบถามได้เนื้อความครบถ้วนแล้ว คุณชูบก็รีบปากจะช่วยเหลือคุณเจริญ โดยได้นัดหมายให้เจ้าหนี้ของคุณเจริญมาพบกันพร้อมหน้าที่สำนักงาน แล้วคุณชูบยื่นคำขาดว่า จะช่วยจัดให้คุณเจริญผ่อนหนี้ให้ทุกคนอย่างครบถ้วน โดยมีข้อแม้ว่า คุณเจริญจะต้องนำเงินมาฝากไว้กับสำนักงานอย่างน้อยที่สุด ๕๐๐ บาท และเมื่อรวมเงินฝากได้เท่ากับ ๓๐ เปอรเซ็นต์ของจำนวนหนี้ทั้งหมดแล้ว คุณชูบก็จะจัดตั้งมาเฉลี่ยชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทุกคนตามส่วน ในระหว่างนี้ คุณเจริญจะต้องอดออมถนอมใช้อย่างประหยัดที่สุด และต้องไม่ก้อหิน ไม่ดื่มสุรา เล่นการพนันหรือซื้อของฟุ่มเฟือยอีกเป็นอันขาด ถ้าคุณเจริญผิดสัญญา คุณชูบก็จะล้างมือทันทีพร้อมทั้งไล่คุณเจริญออกจากสำนักงานดังไปให้เจ้าหนี้รวมทงกันเองตามใจชอบ ฝ่ายเจ้าหนี้ทั้งหลายได้ฟังดังนั้น เห็นว่าถ้าทุกคนจะรวมกันวัดคุณเจริญ

ขณะนั้น แต่ทุกคนอาจจะได้เงินคืนไม่ถึง ๓ ใน ๓๐ และเห็นว่าทำไมได้ดอกเบี้ยอย่างเดียว ย่อม
ดีกว่าไม่ได้ทั้งดอกเบี้ยและเงินต้น ทั้งยังมีคุณสมบัติประกันมั่นคงเช่นนี้ เจ้าหนี้เหล่านั้นจึงยินยอม
ตกลงด้วยดี

นั่นคือไป คุณซุบได้จัดดำเนินชีวิตคุณเจริญเสียใหม่โดยให้ย้ายจากที่เดิมมาเข้าบ้านเดือน
ละ ๓๐๐ บาท อยู่ที่บ้านคุณซุบ และให้ภรรยาคุณเจริญซึ่งอยู่บ้านหนึ่งเคยมีได้ทำงานตามคำสั่งชวน
ของรัฐบาล ไปขายผักหน้าเด็ก ๆ น้อยอยู่ในตลาด ส่วนลูกชายทั้งสองคนของคุณเจริญนั้นก็ให้
ไปส่งหนังสือพิมพ์ในเวลาที่ไม่ได้ไปโรงเรียน และสำหรับตัวคุณเจริญเองก็ให้พยายามหางานทุก
อย่างเท่าที่จะหาได้ ทำนอกเวลาทำงานประจำรวมทั้งในวันเสาร์วันอาทิตย์ด้วย ตอนนั้นเองแหละ
ที่ผมได้มีโอกาสรู้จักคุณเจริญ เพราะเมื่อที่บ้านที่คุณเจริญย้ายมาเข้าอยู่ใหม่นั้น อยู่ติดกับหลังบ้าน
ผมพอดี

โดยปกติบ้านที่คุณเจริญอยู่นั้นเรียบง่ายแต่ก็เกือบทั้งวัน กตางคืนก็ไม่มီးไฟเปิดสักดวงเดียว
ครอบครัวคุณเจริญอาศัยแสงสว่างธรรมชาติ คือ แสงพระอาทิตย์ แสงพระจันทร์บ้าง อาศัยไฟที่ติด
หลังรั้วบ้านคุณซุบบ้าง บ้านผมบ้าง ประกอบภารกิจไปวันหนึ่ง ๆ เวลามีคตุงๆ คุณเจริญก็อาศัยไฟ
รั้วบ้านเหล่านั้น ทำการบ้าน อ่านหนังสือไปตามประสา เรื่องหนึ่ง ละครเป็นอันไม่ต้องพูดถึงละ ต้อง
โกรธกันไปเป็นแรมปี อยากจะฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ ก็ไปอาศัยดูที่เทศบาลเขาคิดไว้สำหรับประชาชน
เวลารับประทานข้าวก็นั่งล้อมวงกัน กับข้าวตามปกติมีครกวางไว้กลางวง ครกนั้นไม่ใช่อาหาร
หรือกรับ แต่มีไว้ใช้ใส่และตำอะไรที่พอจะรับประทานได้ เช่น กุ้งแห้ง ปลาเค็ม เนื้อเค็ม เป็นต้น
กับข้าวอย่างที่ดังคือหน้าพริกด้วยโต และมีแกงหม้อใหญ่ ซึ่งใช้ผักหญ้าที่ภรรยาของคุณเจริญ ขาย
เห็ดมาแล้วได้ลงไปพอให้รู้คร่าว ๆ ว่าเป็นแกงผักอะไร ผมเห็นเขารับประทานกันอย่างมีความสุขแล้ว
ถึงหน้าตายต่อไปเหมือนกัน จะเข้าไปขอร่วมวงด้วยก็กลัวคุณเจริญแจะเกิดประหัยขึ้นมา เาผม
ได้ลงไปในครกแล้วตำอย่างกับกุ้งแห้งจมน้ำพริก เลยไม่กล้า อย่างไรก็ตามครอบครัวของคุณเจริญ
ก็แข็งแรงเป็นปกติมิได้เจ็บไข้แต่ประการใด เพราะภรรยาของคุณเจริญได้ยึดแข็งยึดขาเดินหาบหอบ
ผักไปขาย รับจ้างซักผ้ารีดผ้า ซูดมะพร้าว คั่วถั่วไปวันหนึ่ง ๆ เด็กๆก็ต้องออกกำลังกับจักรยาน
และรับจ้างเขาวังชอนโนนชอนอยู่ทั้งวัน คุณเจริญเองก็ทำทุกอย่างตลอดจนรับจ้างหาบน้ำ ตายหญ้า
ปลูกลงต้นไม้ไปตามเรื่อง ต้องออกกำลังกันทั้งนั้น

เมื่อทุกคนทำงานมากโดยไม่เลิกงาน รายได้ก็มากขึ้น และเมื่อใช้แต่น้อย เงินที่เก็บ
ได้ก็มากขึ้น เด็กทั้งสองคนนั้นพยายามเก็บหอมรอมริบ ไม่ซำกซื้อจักรยานได้คันหนึ่ง นั่งซ้อนหลัง

กันไปโรงเรียน และไปส่งหนังสือพิมพ์ และเมื่อใช้จักรยาน ก็สามารถส่งหนังสือพิมพ์ได้มากขึ้น
 ในไม่ช้าทั้งสองคนก็มีจักรยานคนละคัน ซึ่งคุณเจริญเองก็ได้แย่งมาขี่เสียโก้ ๆ บ้างตามธรรมเนียม
 ของพ่อที่คั่ง เงินที่ส่งคุณซุบก็มากขึ้นทุกเดือน จาก ๔๐๐ บาทเป็นพันบาท และมากขึ้นไปทุกที จนใน
 เวลา ๒ ปี คุณเจริญก็สามารถชำระหนี้สินได้หมดสิ้น แต่แค่นั้นยังไม่พอ คุณซุบบังคับให้คุณเจริญ
 นำเงินที่คั่งส่งทุกเดือนไปฝากออมสินไว้ค่อไปอื่กทั้ง ๆ ที่หมดหนี้แล้ว และยังข่มขู่ให้คุณเจริญ
 เด็กรักเข้มข้มอย่างชนิดเจ็บกระดูกสันหลังด้วย ฝ่ายครอบครัวของคุณเจริญเมื่อได้ปฏิบัติรักเข้มข้มมา
 เป็นปี ๆ แล้ว ก็เกิดความเคยชินจนเป็นนิสัย และรู้สึกสบายกายสบายใจมิได้มีความเคียดแค้นอันใด
 ค่อมามีข่าวมานานคุณเจริญได้เด็กเข้าบ้าน โดยไปซื้อที่ดินนอกเมืองราคาถูกลง ๆ แล้วปลูกบ้านทำบุญ
 ฐานบ้านใหม่ได้ด้วยความภาคภูมิใจ และได้มาฉลองกันเป็นการใหญ่ในกรุงเทพฯ ดังที่ได้กล่าว
 มาแล้ว

นี่แหละครับคือชีวิตตัวอย่างของคุณเจริญ ผู้ซึ่งครั้งหนึ่งเกือบจะไม่เป็นผู้เป็นคนเพราะหนี้-
 สิน แต่กลับกลายเป็นพลเมืองดี พลเมืองตัวอย่างของยุคพัฒนาประเทศได้อย่างน่าสรรเสริญ บุตร
 ๒ คนของคุณเจริญ ซึ่งเกือบจะไม่มือนาคศ โดยที่มิใช่ความผิดของแก ก็กลับมือนาคศดีได้ขึ้น
 เพราะเด็กที่รู้จักทำมาหากิน รู้จักเป็นตัวของตัวเอง ขยันขันแข็งและมีระเบียบวินัยเช่นนี้ ค่อมาย่อม
 จะได้ดีเป็นแน่ ผมตั้งถามคุณเจริญไปว่า หลังจากมีลูก ๒ คนแล้วคุณเจริญไปคอนหรือเปล่า แต่
 จะอย่างไรก็ตาม ครอบครัวของคุณเจริญไม่เลิกงานและถือคติว่า อาชีพหรือการงานใด ๆ ถ้าปฏิบัติ
 ไปโดยสุจริตแล้ว ย่อมเกิดผลดีน่ายกย่องนับถือทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็งานค้าขาย งานบริการต่าง ๆ
 หรือแม้แต่กวาดตลาด เทชยะก็ตาม ถึงทศตอมมิใช่ศักดิ์ศรีของอาชีพ แต่เป็นข้อคิดที่ว่างานนั้นเป็น
 งานสุจริต และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และต่อส่วนรวม หรือไม่ และผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ
 สามารถที่จะยื่นหยัดรอดพ้นจากการที่จะต้องพึ่งผู้อื่น ต้องเป็นหนี้ผู้อื่นอย่างไม่มีทางจะหลุดพ้นหรือไม่
 ทั้งนี้ว่าคุณเจริญโชคดีที่มีคุณซุบเป็นผู้วางแนว จัดการ และเกื้อหนุนให้คุณเจริญเป็นตัวของ
 ตัวเองโดยที่มิต้องออกต่างชำระหนี้แทนคุณเจริญแม้แต่แดงเดียว คุณเจริญบอกถึงจุดสำคัญ
 ที่ช่วยให้ชีวิตของคุณเจริญเปลี่ยนไปได้ว่า คุณซุบได้ไปทำบุญที่โรงพยาบาลสงฆ์ และนำคติที่เขียน
 ไว้ที่โรงพยาบาลสงฆ์มาให้คุณเจริญเขียนเป็นค้วโต ๆ ติดไว้ที่บ้านและที่โต๊ะทำงานของคุณเจริญเอง
 ด้วย คตินั้นมีว่า

เมื่อเจ้ามา	มีอะไร	มาด้วยเจ้า	เจ้าจะเอา	แต่สุข	สนุกใจ
เจ้ามาแล้ว	แล้วเจ้า	จะเอาอะไร	เจ้าก็ไป	มือเปล่า	เหมือนเจ้ามา

เรื่องของคุณเจริญ ช่วยให้เห็นว่า อันคนเรานี้ไม่จำเป็นจะต้องทุจริตเสมอไปก็อาจจะอยู่รอดปลอดภัย หรืออาจจะมั่งมีเงินทองได้ทั้งๆ ที่มั่งรวยได้ไม่มากนัก ขอแค่เพียงให้กตัญญูช่วยตัวเอง และอย่าไปเชื่อพวก “เอาไปก่อนแล้วผ่อนไซ้ทีหลังได้สบายน่า” ให้มากนัก ผมได้ข่าวแว่วๆ... ไม่ได้ข่าวจะได้เห็นด้วยตัวเองทีเดียวแหละว่า พวกเราข้าราชการหลายคนเป็นหนี้สินกันมาก แต่จะคนก็อ้างความจำเป็นต่าง ๆ นานา เช่น เงินเดือนไม่พอบ้าง ต้องส่งลูกทุกคนเข้ามหาวิทยาลัยบ้าง เจ็บบ้างป่วยบ้าง ดูเหมือนจะไม่มีใครเลยที่ยอมรับว่า ใช้จ่ายมากเพราะ “ค่าเช่าเฝ้าตู้ซอ เข้าแต่ห้องต่อสูร่า” หรือเดินหอยเถียน หรือเดินพริกพริกป่น คดอดจนเข้าป่า เย็นเซ่ ค่าเช่า คึกคักส่ง ส่งวางซ้ำ เป็นวงจรแห่งสราญรมณ์อยู่อย่างนี้ เรื่องเงินเดือนของเราค่านนี้ เห็นจะไม่มีใครเถียง แต่เมื่อมันค่าอยู่แล้ว และมีว่แค้นร้องไห้เขาเถียงกันอยู่ว่า จะเพิ่มเงินเดือนให้สูงขึ้นได้อย่างไร แค่นั้น โดยไม่จัดระบบการคลังของเราเอง หรือหาทางตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลงเสียบ้างเถอะ “ถึงเจ้ามือมือเปล่ากล่าวตามจริง เจ้าก็ทิ้งหนีไว้เมื่อไปเอ๋ย” อีกประการหนึ่ง ผมว่าถึงจะขึ้นเงินเดือนกันอีกเท่าไร แค่นั้น ก็อาจจะไม่พออยู่ดี เพราะทราบกันดีอยู่แล้วว่า เวลาคนเรามีเงินมากเราก็จะทำอย่างไร และแม้จะได้เงินเดือนคนละหมื่น กู้แห่ง ปลาเค็ม ก็อาจจะจนราคาไปอีกมากได้เหมือนกัน

แต่ในขณะเดียวกัน ผมก็ว่าราชการของเราควรจะเป็น “คุณซุบ” ได้บ้าง โดยเฉพาะในแง่ที่ขณะวันรับเงินเดือน มีแขกโปกผ้าหัวโต อาเฮีย หรือคุณนายถือกระเช้า มานั่งวางมาตรทางบัญชีเก็บคอกเบียร์ร้อยละสิบยี่สิบให้เกิดความหมั่นได้เป็นอันมากนั้น น่าจะได้ลองหาข้อเท็จจริงกันดูว่าจะใช้ระบบของคุณซุบได้บ้างหรือไม่เพียงใด หรือมีวิธีอื่น ๆ ที่จะช่วยมิให้แขกผู้ไม่มีเกียรติเหล่านั้นมาเดินช้อนหากันวุ่นวายในสถานที่ราชการหรือไม่ บางทีอาจจะช่วยให้เกิดความเรียบร้อยต่อการพัฒนาประเทศได้โดยง่าย

ไหนล่ะ ? ท่านถามว่าผมเองเวลานี้เสียคอกเบียร์ร้อยละเท่าไรหรือล่ะ ? จะบอกให้ก็ได้ แต่โปรดเก็บไว้เป็นความลับด้วย ผมเสียคอกเบียร์ร้อยละห้าครับ เงินคั้นมันมากหน่อยเขาเลยไม่อยากเอาคอกเบียร์แพงนัก ! ว่าไงนะล่ะ ? อ้อ ! คนให้ผมกู้หรือล่ะ ก็ทำนุรู้จักก็อยู่แล้วนี่...คุณเจริญล่ะ !

คำอธิบาย

กฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ

โดย... วิเชียร ไ้เรียง

ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองบำเหน็จบำนาญ กรมบัญชีกลาง

ข้าราชการที่ประจำอยู่ ณ ต่างประเทศในท้องที่ซึ่งประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือ มีสภาพสงครามจะมีสิทธิได้นับเวลาระหว่างปฏิบัติหน้าที่เป็นทวีคูณหรือไม่

เรื่องนี้ บางกรณีเป็นที่น่าเห็นใจอยู่เป็นอันมาก และมีข้อกฎหมายที่เปิดโอกาสให้คิดได้ว่า บุคคลเหล่านั้นคงจะได้สิทธินับทวีคูณ เพราะ

๑. เจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ ก็เพื่อที่จะให้บำเหน็จบำนาญแก่ข้าราชการไทย ไม่ว่าจะปฏิบัติราชการอยู่ ณ ที่ใด ย่อมมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเท่าเทียมเสมอกัน ฉะนั้น บทบัญญัติของกฎหมายนี้ มิใช่มีกำหนดให้ใช้แต่ภายในราชอาณาจักรไทยเท่านั้น เหตุนี้ข้าราชการไทย ที่อยู่ในต่างประเทศจึงมีสิทธิในบำเหน็จบำนาญด้วย

๒. เจตนารมณ์ของมาตรา ๒๔ วรรค ๒ ที่บัญญัติว่า

“นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ข้าราชการผู้ใดประจำปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตใด ที่ได้มีประกาศใช้กฎอัยการศึก ให้นับเวลาราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นเป็นทวีคูณ”

ทั้งนี้ ก็เพราะข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตที่ใช้กฎอัยการศึกจะต้องเสี่ยงชีวิต และมี หน้าที่มากกว่าเวลาปกติ เรื่องทำนองนี้นอกจากที่ได้หวั่น สถานทูตไทยที่เวียงจันทน์ก็เคยได้รับความเสียหายจากลูกปืนใหญ่ในระหว่างการรบของทหารทั้งสองฝ่ายของประเทศลาว กรณีเช่นนั้น ถ้าหากจะไม่ยอมนับเวลาทวีคูณให้ด้วย ก็จะไม่เป็นธรรม

แต่ปัญหาเรื่องนี้ ยังมีข้อขัดข้องอยู่อีกประการหนึ่ง ที่สำคัญก็อยู่ที่ว่าประเทศไทยเป็นประเทศ เอกราช การที่จะยอมรับนับถือการประกาศใช้กฎอัยการศึกของประเทศอื่น ๆ มานับเป็นเวลาที่ทวีคูณ ให้นั้นย่อมจะทำได้ นอกจากนั้นการประกาศใช้กฎอัยการศึคนั้น แต่ละประเทศย่อมจะมีวิธีปฏิบัติ แตกต่างกัน

สำหรับประเทศไทย ผู้ที่อยู่ในเขตประกาศใช้กฎอัยการศึกจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วย กฎอัยการศึก และต้องปฏิบัติตามข้อบังคับออกตามความในกฎหมายนั้น ซึ่งได้มีการกำหนดหน้าที่ ให้ข้าราชการปฏิบัติไว้ เช่น

๑. ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจเหนือเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนทุกตำแหน่งไม่ว่าในกระทรวง ทบวงกรมใด และเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนมีหน้าที่ต้องช่วยเหลือเกื้อหนุนราชการทหารทุกสิ่งทุกอย่าง ตามความต้องการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร ในการที่จะระงับปราบปรามหรือรักษาความสงบเรียบร้อย นั้น

๒. ข้าราชการทุกคนจักต้องเอาใจใส่ปฏิบัติการทำงานในหน้าที่ของตนให้เรียบร้อยครบถ้วน และโดยมีซักข่า การงานใดแม้จะมีใช้เป็นการงานในหน้าที่โดยตรงก็ตาม หากสามารถช่วยปฏิบัติ ซึ่งกันและกันได้ ก็ให้ช่วยกันปฏิบัติให้ลุล่วง

๓. ข้าราชการผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติการทำงานของตนให้เรียบร้อยครบถ้วนทันเวลา หรือไม่ช่วยเหลือปฏิบัติราชการของเพื่อนข้าราชการในเมื่อสามารถช่วยได้ ข้าราชการผู้นั้นกระทำผิด วินัยอย่างร้ายแรง และจะถูกสั่งให้ปลดออกจากประจำการหรือไล่ออกจากราชการทันที

๔. ถ้าปรากฏว่ามีข้าราชการผู้ใดกระทำผิดวินัยตามข้อ ๓ ให้เจ้ากระทรวงซึ่งข้าราชการ ผู้นั้นสังกัดอยู่รายงานต่อผู้บัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งจะพิจารณาสั่งการตามควรแก่พฤติการณ์

ข้อบังคับดังกล่าวข้างต้นนี้ ข้าราชการไทยซึ่งรับราชการอยู่ในประเทศไทยจำเป็นต้องปฏิบัติ โดยเคร่งครัด ถ้าไม่ปฏิบัติตามก็ต้องได้รับโทษต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ส่วนข้าราชการไทยที่ รับราชการอยู่นอกต่างประเศนั้น โดยเฉพาะขณะหยุด ย่อมได้รับเอกสิทธิ์คุ้มกันในทุกๆ ไม่อยู่ ภายใต้อำนาจบังคับต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับของประเทศนั้นๆ เสมอไป ฉะนั้น จึง เห็นว่า ฐานะของข้าราชการที่ประจำอยู่ในต่างประเทศไม่เหมือนกับฐานะของข้าราชการภายใน ประเทศที่เดียวกัน

โดยเหตุผลดังกล่าวแล้ว กระทรวงการคลังจึงเห็นว่าไม่เป็นการสมควรที่จะแก้กฎหมายให้ ข้าราชการดังกล่าวมีสิทธินับเวลาราชการเป็นท่วคุณ

สรุปแล้ว ตามบทบัญญัติของกฎหมายปัจจุบัน ไม่อาจจะนับเวลาที่ประจำปฏิบัติหน้าที่อยู่ ในต่างประเทศ ซึ่งได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกนั้นเป็นเวลาท่วคุณให้ได้

อนึ่ง ผู้ซึ่งไปปฏิบัติในการรบหรือการสงครามในต่างประเทศนั้น ถ้าหากรัฐบาลประสงค์จะ ให้สิทธินอกเหนือไปกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมายบำเหน็จบำนาญ ก็จะออกกฎหมายเป็นพิเศษ เช่น พ.ร.บ. บำเหน็จบำนาญผู้ไปปฏิบัติการร่วมกับสหประชาชาติในกรณีประเทศเกาหลี พ.ศ. ๒๔๙๔ เป็นต้น (ปัญหาเรื่องกระทรวงการคลังได้วินิจฉัยไปแล้วโดยหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต. ๑๔๓๖๖/๒๕๐๕ ด.ว. ๘ เม.ย. ๒๕๐๕)

(ยังมีต่อ)

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

โดย- ไพฑูรย์ อินทากย์

หัวหน้าแผนกทะเบียนฐานันดร
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(ต่อจากฉบับก่อน)

กฎสำนักคณะรัฐมนตรี ว่าด้วยเครื่องแบบข้าราชการพลเรือน

ส่วนที่ ๓

เครื่องแบบทั่วไป

ข้อ ๓. เครื่องแบบข้าราชการประจำการทั่วไปให้มี ๕ ชนิด คือ เครื่องแบบปกติ เครื่องแบบครึ่งยศ เครื่องแบบเต็มยศ เครื่องแบบดรัมเมเยอร์ และเครื่องแบบตรวจราชการ

ข้อ ๒. (ก) ภายใต้บังคับแห่งข้อ ๓ และข้อ ๔ เครื่องแบบปกติให้ประกอบด้วย

๓. หมวกทรงหม้อศาลเจ้าขาว กระจับปี่หน้าหนึ่งนิ้วดำ สายรัดคางสีทอง มีคุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๓ คุม ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ที่ปักคันทองขนาดสูงห้าเซนติเมตรบนหมอนดักหลาดสีขาว ผ้าพันหมวกสีขาวตามแบบ

๒. เสื้อแบบราชการสีขาว ใช้คุมโลหะสีทองมีตราครุฑพ่าห์ ๕ คุม และมีแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์สูงหนึ่งเซนติเมตรครึ่งติดที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

๓. กางเกงขายาวแบบราชการสีขาว ไม่พับปลายขา

๔. รองเท้าหนังสีดำ และถุงเท้าสีดำ

๕. อินทรีขนุนขนาดกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พันก้ามเหยียดสีดำติดที่บ่าเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้าง จากไหล่ไปคอคานคอปปลายมน ติดคุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ อินทรีขนุนมีดวงด้ายดังต่อไปนี้

รัฐมนตรี บั๊กคินต์ทองถายช้อยพยักษณ์เต็มแผ่นอินทรรณู

ข้าราชการชั้นพิเศษ มีแถบตั้งทองกว้างครึ่งเซนติเมตรเป็นขอบ และบั๊กคินต์ทองถายช้อยพยักษณ์ยาวตลอดดั่งวงกลางของอินทรรณู

ข้าราชการชั้นเอก มีแถบตั้งทองกว้าง ๓ เซนติเมตรเป็นขอบ และบั๊กคินต์ทองถายช้อยพยักษณ์มีดอก ๓ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรรณูไม่เกิน ๓ ใน ๔ ส่วนของอินทรรณู

ข้าราชการชั้นโท มีแถบตั้งทองกว้าง ๓ เซนติเมตรเป็นขอบ และบั๊กคินต์ทองถายช้อยพยักษณ์มีดอก ๒ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรรณูไม่เกินครึ่งหนึ่งของอินทรรณู

ข้าราชการชั้นตรี มีแถบตั้งทองกว้าง ๓ เซนติเมตรเป็นขอบ และบั๊กคินต์ทองถายช้อยพยักษณ์มีดอก ๑ ดอก ไม่เกิน ๓ ใน ๔ ส่วนของอินทรรณู

ข้าราชการชั้นจัตวาที่ได้รับเงินเดือนตั้งแต่ ๕๕๐ บาท ขึ้นไป มีแถบตั้งทองกว้างครึ่งเซนติเมตรเป็นขอบ

ข้าราชการชั้นจัตวาที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า ๕๕๐ บาท มีแถบตั้งทองกว้างครึ่งเซนติเมตรขวางกลาง

๖. เครื่องหมายดังกัด ทำด้วยโลหะโปร่งรูปหรือกาไหล่ทอง ไม่มีขอบ ขนาดสูง ๒ เซนติเมตร กัดที่คอเสื้อตอนหน้าทั้งสองข้างเป็นรูปเครื่องหมายดังกัดต่อไปนี้

สำนักนายกรัฐมนตรี

รูปตราชาติ ราชสีห์รักษารัฐธรรมนูญ

กระทรวงการคลัง

รูปตราบัญชีวายุภักษ์

กระทรวงการต่างประเทศ

รูปตราบัวแก้ว

กระทรวงสหกรณ์

รูปตราพระมหาเทพปางประทานพร
พัคตร์เดียวดีหัตถ์ ประทับเหนือหลัง

โคอุสุภราช ลอยอยู่เหนือเมฆ

กระทรวงเกษตร

รูปตราพระพิรุณทรงนาค

กระทรวงคมนาคม

รูปตราพระรามทรงรถ

กระทรวงมหาดไทย

รูปตราราชสีห์

กระทรวงยุติธรรม

รูปตราพระศุภพาหะ

กระทรวงศึกษาธิการ

รูปตราเตมาธรรมจักร

กระทรวงเศรษฐการ	รูปตราพระวิษณุกรรม
กระทรวงสาธารณสุข	รูปตราคบเพลิงมีปีกและมิ่งพินคบเพลิง
กระทรวงอุตสาหกรรม	รูปตรานารายณ์เกษียรสมุทร
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	รูปตราวีรุจธรรมนุญประดิษฐานบนพาน สองชั้น
สำนักพระราชวังและสำนักราชเลขาธิการ	รูปตรามหามงกุฏและอุณาโลม

(๖) สำหรับเครื่องแต่งตัวอากาศหนาว ให้ใช้เหมือนเครื่องแบบปกติ เว้นแต่เสื้อให้ใช้เสื้อสักหลาดหรือผ้าเดี๋ยงเงินคำรูปทูนิก มีคุมโลหะตั้งของตราครุฑพ่าห์ติดที่ข้อมือข้างละ ๓ คุม ระหว่างอกกับเอวข้างละ ๓ คุม คอเปิดชายแหว่งที่อก ๒ ชาย ติดเครื่องหมายตั้งกตทศคอปับของเสื้อ คอบนเหนือแนวแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ประกอบกับเสื้อเชิ้ตสีขาวออกอ่อน ข้อมืออ่อน หรือแข็ง และคอเชิ้ต ๒ ชั้น สีขาวอ่อน หรือแพรสีดำเงินกะด้าง

(๗) เครื่องแบบครึ่งยศ ให้ใช้เครื่องแบบปกติ

เว้นแต่ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และกางเกงให้ใช้กางเกงสักหลาด หรือ

เดี๋ยงดำ

(๘) เครื่องแบบเต็มยศ เช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศ เว้นแต่ให้สวมสายสะพาย

(๙) เครื่องแบบสโมสร มี ๒ ชนิด คือ

๑. เครื่องแบบสโมสร ก. เช่นเดียวกับเครื่องแบบเต็มยศ

๒. เครื่องแบบสโมสร ข. เช่นเดียวกับเครื่องแบบสโมสร ก. เว้นแต่

(๑) เสื้อ ให้ใช้เสื้อสโมสรสีขาวทำด้วยผ้าสักหลาด หรือเดี๋ยง เปิดอกปกเอว มีคุมโลหะตั้งของตราครุฑพ่าห์ติดที่ข้อมือข้างละ ๓ คุม ที่ระหว่างอกกับเอวข้างละ ๓ คุม และที่บรจบเสื้อคุมติดกัน ๓ คุม มีส่วนประกอบ คือ เสื้อกั๊กสีขาว คุมโลหะตั้งของตราครุฑพ่าห์ ๒ คุม และเสื้อเชิ้ตสีขาวออกแข็ง ข้อมือแข็งคอเชิ้ตชั้นเดียวแบบมีปกเสื้อ ผูกผ้าผูกคอสีดำเงินหูกกระด้าย

(๒) เครื่องหมายตั้งกต ให้ติดที่คอปับของเสื้อ คอบนเหนือแนวแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทั้งสองข้าง

(๓) ในฤดูร้อนให้ใช้กางเกงสีขาวแทนกางเกงสักหลาด หรือเดี๋ยงดำได้

(ฉ) เครื่องแบบตรวจราชการให้ประกอบด้วย

(๑) หมวกหน้าผ้าสีน้ำเงินเข้มขนาดเด็ก ๒ ซม. ติดช่อนักมีตราครุฑใน
บริเวณขนาดย่อมติดที่ด้านซ้ายเหนือขอบหมวก ห่างจากมุมพับด้านหน้าหมวกประมาณ ๔ เซนติเมตร
หรือหมวกกันแดดสีน้ำเงิน ดำยรัดคางหนึ่งสีน้ำตาลขนาดกว้าง ๓ เซนติเมตร หรือหมวกทรงหม้อศาล
สีน้ำเงิน กะบังหน้าสีดำ ดำยรัดคางหนึ่งสีดำ มีมุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้าง
ละ ๓ ซม. และผ้าพันหมวกสีน้ำเงินตามแบบ หมวกกันแดดและหมวกทรงหม้อศาลสีน้ำเงินในบัว
กนกขนาดใหญ่ติดที่หน้าหมวก

(๒) เสื้อ มี ๓ แบบ คือ

แบบที่ ๑ เสื้อคอพับ แขนยาวรัดข้อมือ หรือแขนสั้น มีกระเป๋าท่อนอกเสื้อข้าง
ละหนึ่งกระเป๋

แบบที่ ๒ เสื้อคอพับ แขนยาวรัดข้อมือปล่อยเวิ้ง ใช้สวมทับภายนอกกางเกง
มีกระเป๋าท่อนอกเสื้อข้างละหนึ่งกระเป๋ กระเป๋าดังข้างละหนึ่งกระเป๋ ที่เอวมีห่วงผ้าติดที่
สำหรับร้อยเข็มขัดขนาดกว้าง ๕ เซนติเมตร ทำด้วยผ้าดีเยี่ยมกับเสื้อ

แบบที่ ๓ เสื้อคอพับเปิดคอ แขนยาวรัดข้อมือหรือแขนสั้น มีกระเป๋าท่อนอกเสื้อ
ข้างละ ๑ กระเป๋

เสื้อแต่ละแบบนี้ ให้ใช้สีน้ำเงินหรือสีน้ำเงินเข้ม ถ้าแขนยาวให้มุมที่ข้อมือข้างละ ๓ ซม.
ลักษณะของกระเป๋าท่อนอกมีแถบตามทางตั้งกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ตรงกึ่งกลางมีโบปกคลุมชายกลง
แหลม ในกรณีที่เสื้อมีกระเป๋าดัง กระเป๋าดังเป็นข้อมไม่มีแถบมีโบปกคลุมติดขนาดกระเป๋าท่อนอก
ชุดคุมกระเป๋าดังหนึ่งชุด ตัวเสื้อผ้าออกตลอดมีผ้ากว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ติดคุมตามแนวอกเสื้อ ๕
ซม. ระยะห่างกันพอดีสมควร และติดเครื่องหมายสังกัดที่ปกคอด้านหน้าทั้งสองข้างที่ใหญ่ เสื้อประดับ
อินทรวงศ์ด้วยเข็มขัด เข็มเป็นแผ่นดีเยี่ยมเรียงจากด้านไหล่ไปทางคอติดอยู่เหนือบ่าทั้งสองข้างทาง
ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร เข็มติดกับตะเข็บเสื้อทางด้านคอกว้าง ๓ เซนติเมตร บ่งายมน ชุดคุม
ติดภายในเสื้อ ชุดดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุสีน้ำตาลแก่

อินทรวงมุดลักษณะดังนี้

รัฐมนตรีมีแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ติดทางคั่นอินทรวงหนึ่งแถบ และแถบกว้าง ๓ เซนติเมตรติดเรียงต่อไปอีกสองแถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๓ เซนติเมตร เฉพาะนายกรัฐมนตรีมีครุฑพ่าห์โลหะตั้งอยู่ที่ขอบอินทรวง

ข้าราชการชั้นพิเศษมีแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ทางคั่นอินทรวงหนึ่งแถบ และแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ติดเรียงถัดไปอีกหนึ่งแถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๓ เซนติเมตร

ข้าราชการชั้นเอก มีแถบกว้างหนึ่งเซนติเมตร ๓ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๓ เซนติเมตร

ข้าราชการชั้นโท มีแถบกว้างหนึ่งเซนติเมตร ๒ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๓ เซนติเมตร

ข้าราชการชั้นตรี มีแถบกว้างหนึ่งเซนติเมตร ๑ แถบ ขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๓ เซนติเมตร

ข้าราชการชั้นจตุร ที่ได้รับเงินเดือนตั้งแต่ ๕๕๐ บาทขึ้นไป มีแถบกว้าง ๕ มิลลิเมตร ๒ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๕ มิลลิเมตร

ข้าราชการชั้นจตุร ที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า ๕๕๐ บาท มีแถบกว้าง ๕ มิลลิเมตร ๑ แถบ ขมวดเป็นวงกลม ขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๕ มิลลิเมตร

สำหรับข้าราชการวิสามัญ เฉพาะแถบที่ขมวดเป็นวงกลมนี้ ให้ขมวดเป็นรูปสี่เหลี่ยม แถบดังกล่าวมาแต่ฉนี้ ให้ใช้ตั้งเหลือง การประดับแถบให้ประดับตามขวางที่คั่นอินทรวง แถบคั่นที่ติดให้ห่างจากคั่นอินทรวง ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร

ผู้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ออกเพื่อเห็นอภินิหารของเจ้าแม่ที่ ๑ แบบที่ ๒ แบบที่ ๓ นี้ได้ทุกโอกาส

(๓) กางเกงสีทากี้แบบชายาวไม่พับปลายขาหรือขาดันเพียงเข้าหรือแบบขีม้า

(๔) รองเท้าหุ้มด้นหรือหุ้มข้อชนิดผูกผู้น้ำตาลหรือสีดำ ประกอบกับถุงเท้าดีเดียวกับ รองเท้า ถ้าใช้กางเกงขาดันให้ใช้ถุงเท้ายาวสวมถึงใต้เข่า ถ้าใช้กางเกงแบบขีม้าให้ใช้รองเท้าผู้น้ำตาลหรือสีดำ หรือรองเท้าหุ้มข้อชนิดผูกผู้น้ำตาลหรือสีดำ ประกอบผ้าพันแข้งดีเดียวกับรองเท้า

(๕) เข็มขัดมี ๓ แบบ

แบบที่ ๑ ทำด้วยหนังสีน้ำตาลกว้าง ๕ เซนติเมตร ใช้หัวทองเหลืองรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ชนิดหัวกลัด สำหรับใช้กับเสื้อแบบที่ ๑ และแบบที่ ๓

แบบที่ ๒ ทำด้วยผ้าดีบุกนกกบเสื้อกว้าง ๕ เซนติเมตร ใช้หัวทองเหลืองรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าชนิดหัวกลัด สำหรับใช้กับเสื้อแบบที่ ๒

เครื่องแบบตรวจราชการดังกล่าวมานี้ ให้ใช้ได้เมื่อมีหน้าที่ไปราชการตามภูมิประเทศ หรือในโอกาสอื่น ๆ ที่เจ้ากระทรวงเห็นสมควรให้ใช้

(๖) สำหรับข้าราชการสตรี ให้อนุโลมใช้เครื่องแบบตรวจราชการดังกล่าวแล้วได้ เช่นเดียวกัน เว้นแต่

(๑) ผ้าถุง ให้ใช้กระโปรงสีทึบยาวประมาณ ครึ่งน่องหรือจะใช้กางเกงแบบ ขาวยาวไม่พับปลายขาหรือขาดันเพียงเข้าหรือแบบขี้น้ำก็ได้

(๒) รองเท้า ให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือหุ้มข้อชนิดผูกสีน้ำตาลหรือสีดำ ประกอบ ถักเท้าดีเดียวกับรองเท้า ถ้าใช้กางเกงแบบขาดันให้ใช้สวมถึงใต้เข่า ถ้าใช้กางเกงแบบขี้น้ำ ให้ใช้รองเท้าสูงสีน้ำตาลหรือสีดำหรือรองเท้าหุ้มข้อชนิดผูกสีน้ำตาลหรือสีดำ ประกอบกับผ้าพันแข้ง ดีเดียวกับรองเท้า

สำหรับเครื่องแบบของข้าราชการสตรี ขณะนี้กำลังพิจารณาปรับปรุงใหม่

(๗) สำหรับข้าราชการชายสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่ดำรงตำแหน่งครูหรือตำแหน่ง ที่เกี่ยวข้องกับกิจการของโรงเรียนชาย ในโอกาสที่ต้องทำหน้าที่ควบคุมอบรมตั้งสอนนักเรียนนอก สถานที่ ให้ใช้เครื่องแบบตรวจราชการ เว้นแต่

(๑) เสื้อและกางเกง ให้ใช้สีทึบแก่เข้มเขียว

(๒) หมวก ให้ใช้หมวกหุ้มสีทึบแก่เข้มเขียวด้านหน้ามีคุ่มขนาดเด็ก ๒ คุ่ม - ติด ขันกัน หรือหมวกทรงหม้อตาลสีทึบแก่เข้มเขียวกระบังหน้าและสายรัดคางหนังสีดำ มีคุ่มลักษณะ กดมแบน ทำด้วยวัสดุสีน้ำตาลแก่ขนาดเล็กคติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ คุ่ม และที่หน้าหมวกติดตรา ครุฑพ่าห์ ทำด้วยโลหะสีทอง

(๓) รองเท้า ให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นชนิดผูกสีดำ ประกอบกับถุงเท้าสีดำ ถ้าใช้ กางเกงขาดันให้ใช้ถุงยาวสวมถึงใต้เข่า

ข้อ ๓. ข้าราชการสังกัดสำนักพระราชวังและสำนักราชเลขาธิการ ใช้เครื่องแบบเหมือนข้าราชการประเภทอื่น ๆ เว้นแต่อินทรีบนของเครื่องแบบปกติ เครื่องแบบครึ่งยศ เครื่องแบบเต็มยศ และเครื่องแบบโมดาร์ ให้เพิ่มเติมดวงดอกลูกศรที่ขอบริมแถบทองคำนอก

ข้อ ๔. ข้าราชการนอกประจำการให้ใช้เครื่องแบบเหมือนข้าราชการประจำการ เว้นแต่เครื่องหมายสังกัดให้ติดที่อกเสื้อเบื้องขวา ส่วนการที่จะแต่งเมื่อใด โดยเงื่อนไขอย่างไร ให้เป็นไปตามข้อบังคับสำนักนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๕. ข้าราชการวิสามัญ และข้าราชการประเภทอื่น ซึ่งไม่อยู่ในชั้นและอันดับตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนให้ใช้เครื่องแบบตามกฎหมายนี้ แต่ข้าราชการคนใดควรแต่งชั้นใด ให้เป็นไปตามระเบียบซึ่งสำนักคณะรัฐมนตรีเทียบได้

(กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๒๓-๒๔ พ.ศ. ๒๔๗๕ ตอนที่ ๓๐-๓๑ พ.ศ. ๒๔๗๖ ตอนที่ ๓๖ พ.ศ. ๒๔๗๗ ตอนที่ ๔๑ พ.ศ. ๒๔๘๓ ตอนที่ ๔๕ พ.ศ. ๒๔๘๕ ตอนที่ ๔๗ พ.ศ. ๒๔๘๗ และตอนที่ ๔๘ พ.ศ. ๒๔๘๘)

“แนวเรียงความไทย” และ “แนวเขียน ESSAY”

โดย...บุญหยด พันธุ์เพ็ง

โดย...สมศักดิ์ ชูโต

ซึ่งได้ลงพิมพ์ใน “วารสารข้าราชการ” เป็นระยะๆ มานาน

บัดนี้ ได้จัดพิมพ์รวมเป็นเล่มเดียวกันแล้ว

ราคาเล่มละ 15 บาท (เพิ่มค่าส่งอีก 2.50 บาท)

ส่งได้ที่บริการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ.

ในพระบรมมหาราชวัง พระนคร โทร 22803

จ่ายเงินที่ ป.ณ. หน้าพระลาน

ปัญหา: เบียบทรวงกรมพลเรือน

โดย...ประวิม ๓ นคร หัวหน้ากองวินัยและเรื่องราว สำนักงาน ก.พ.

ตอบปัญหาสมาชิก

ตอบสมาชิกเลขที่ ๓๕๔๐ แผนกสรรพสามิต จังหวัดระนอง

๑. ถาม ตามประกาศสำนักคณะรัฐมนตรี เรื่องระเบียบการลาของข้าราชการพลเรือน และข้าราชการฝ่ายตุลาการ ๒๕๐๐ ระบุผู้มีอำนาจอนุญาตการลาในส่วนภูมิภาคไว้ คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับข้าราชการจังหวัด นายอำเภอ สำหรับข้าราชการส่วนอำเภอ และปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ สำหรับข้าราชการส่วนกิ่งอำเภอ จึงใคร่ขอทราบ ว่า สำหรับข้าราชการส่วนจังหวัด คือ เสมียนแผนกสรรพสามิตจังหวัด ขอลาป่วย หรือลากิจส่วนตัว การเขียนใบลาคำขึ้นต้นหลังจาก “เรื่อง” แล้วต่อไปถึงคำว่า “เรียน” คำว่าเรียนนี้ หมายถึงให้ระบุตำแหน่งผู้มีอำนาจอนุญาตการลา คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือให้ผู้ลาเขียนว่า “เรียน สรรพสามิตจังหวัด” แล้วสรรพสามิตจังหวัดบันทึกความเห็นเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอนุญาตต่อไป

ตอบ ข้าราชการอยู่ในบังคับวินัยไม่ให้ปฏิบัติหน้าที่ข้ามชั้นผู้บังคับบัญชา การเสนอเรื่องใดจึงต้องเสนอผ่านผู้บังคับบัญชาเสมอ การลาก็ต้องลาต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้ยื่นจะมีอำนาจอนุญาตเพียงใดหรือไม่ ตามตัวอย่างต้องเขียนใบลาว่า “เรียน สรรพสามิตจังหวัด”

๒. ถาม ผู้ว่าราชการจังหวัด ได้มอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดอนุญาตการลาแทน ตามหนังสือสำนักคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารที่ น.ว. ๕๕/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๐๓ ไว้แล้ว สรรพสามิตจังหวัดมีอำนาจที่จะอนุญาตการลาแทนผู้ว่าราชการจังหวัดได้ แต่ถ้าสรรพสามิตจังหวัดไปราชการ ไม่ได้อยู่ประจำสำนักงาน ผู้ช่วยสรรพสามิตจังหวัดเป็นผู้รักษาราชการแทนสรรพสามิตจังหวัด จะมีอำนาจอนุญาตการลาในตำแหน่งสรรพสามิตจังหวัด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้มอบหมายไว้ได้หรือไม่ หรือต้องคืนอำนาจอนุญาตการลาให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุญาตตัวเอง

ตอบ ผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจหน้าที่ในตำแหน่งที่คนแทนเหมือนผู้ดำรงตำแหน่งเอง
ทุกประการ

๓. ถาม ตั้งตั้งจังหวัดเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวงกลาโหม ย่อมเป็นคณะกรรมการจังหวัด
ได้ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน แต่จะเป็น อ.ก.พ. จังหวัด ตาม พ.ร.บ. ระเบียบ
ข้าราชการพลเรือนไม่ได้ ความเข้าใจดังนี้ ถูกต้องหรือไม่

ตอบ ถูกแล้ว

ตอบสมาชิกเลขที่ ๓๑๕๐ ดาก

๑. ถาม สมมติว่า นาย ก. เป็นข้าราชการพลเรือนชั้นจตุดา อันดับ ๒ ชั้น ๖๐๐ บาท
อาศัยเบิกอัตราชั้นจตุดา อันดับ ๓ ชั้น ๖๕๐ บาท ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่า เป็นเหตุสมควรความ
ชอบสมควรที่จะเลื่อนเงินเดือนให้ ๒ ชั้น จากชั้นจตุดา อันดับ ๒ ชั้น ๖๐๐ บาท ให้ไปรับใน
อัตราชั้นจตุดา อันดับ ๓ ชั้น ๖๕๐ บาท ซึ่งอาศัยเบิกอยู่ โดยไม่ต้องใช้เงินชั้นจตุดาปรับปรุงจะ
ทำได้หรือไม่

ตอบ ได้ แต่ต้องเลื่อนขั้นงบประมาณเช่นกัน

๒. ถาม เคยเห็นบางแผนกการ เช่น ศตจังหวัด ฯ ทำหนังสือราชการโต้ตอบกันโดยเรียกชื่อ
สถานที่ราชการของตนว่า ที่ทำการศตจังหวัด ผมเข้าใจว่ายังไม่ถูก ที่ถูกต้องใช้ว่าแผนกศต
จังหวัด เพราะยังไม่เห็นมีระเบียบที่เปลี่ยนคำว่า “แผนก” เป็น “ที่ทำการ” แต่อย่างไรก็ตามความเข้าใจ
ของผมผิดหรือถูกครับ

ตอบ ต้องดูพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการของแต่ละกรม ถ้าพระราชกฤษฎีกา
นั้น แบ่งราชการบริหารส่วนภูมิภาคเรียกชื่ออย่างไร ก็ใช้อย่างนั้น เดิมพระราชกฤษฎีกาจัดวาง
ระเบียบราชการกรมต่าง ๆ เคยเรียกส่วนราชการประจำจังหวัดว่า “ศตจังหวัด” “สรรพากร
จังหวัด” “สรรพสามิตจังหวัด” ฯลฯ (ไม่มีคำว่า “แผนก”) ที่เรียกกันว่า “แผนกศตจังหวัด”
“แผนกสรรพสามิตจังหวัด” นั้น เรียกกันเองไม่มีกฎหมายรับรอง แต่พระราชกฤษฎีกาจัดวาง
ระเบียบราชการของกรมต่าง ๆ ที่ออกใหม่ ๆ ใ้ชื่อว่า “ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขจังหวัด” “ที่ทำการ
มหาดไทยจังหวัด” “ที่ทำการโยธาเทศบาลจังหวัด” “ที่ทำการสหกรณ์จังหวัด” “ที่ทำการ

อนามัยจังหวัด" ฯลฯ ซึ่งเป็นการแสดงหลักการว่า ปัจจุบันนี้ให้เรียกส่วนราชการประจำจังหวัดว่า "ที่ทำการ" ไม่ใช่เรียกว่า "แผนก"

ตอบ คุณทองอินทร์ นามไพโร ที่ทำการสหกรณ์ที่ดินลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

๑. ถาม ตามมาตรา ๘๘ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ "ให้ข้าราชการผู้ถูกลงโทษ อุทธรณ์ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง แต่ตาม ม. ๓๐๒ ห้ามมิให้อุทธรณ์ก่อนเวลาล่วงไปแล้ว ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่มิเหตุจะต้องอุทธรณ์เกิดขึ้น" ดังนี้ ขอนให้สงสัยว่าการนับเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันทราบคำสั่งตาม ม. ๘๘ นั้น จะต้องหัก ๒๔ ชั่วโมง ตาม ม. ๓๐๒ ออกเสียก่อน จึงนับวันจะอุทธรณ์ ตาม ม. ๘๘ ใช่หรือไม่

ตอบ การนับเวลา ๑๕ วัน นั้น นับตั้งแต่วันรุ่งขึ้นจากวันรับทราบคำสั่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์อยู่แล้ว จึงไม่ต้องหัก ๒๔ ชั่วโมงออกอีก

๒. ถาม ตามความในมาตรา ๘๕ (๑) ฯลฯ ในกรณีที่ อ.ก.พ. กระทรวงพิจารณาเห็นสมควรให้ได้ออกจากราชการแล้ว ก็ให้ผู้บังคับบัญชาตั้งกล่าว ตามมาตรา ๓๖ ตั้งได้ผู้นั้นออกจากราชการ จึงสงสัยว่า ถ้านายกรัฐมนตรีในฐานะรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ตั้งได้ออกเสียเอง จะอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อใคร

ตอบ อุทธรณ์ต่อนายกรัฐมนตรี ตาม ม. ๓๐๔ ได้

๓. ถาม ตามมาตรา ๖ "ก.พ." ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน รองนายกรัฐมนตรี เป็นรองประธาน นั้น ถ้าหากมีรองนายก ๆ หลายคนจะนับเป็นรองประธาน ก.พ. ทุกคนด้วยหรือไม่

ตอบ นับทุกคน

๔. ถาม ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓๕๐ (๒๕๐๐) ให้สิทธิข้าราชการชั้นจัตวา ผู้ได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าอันดับ ๓ และรับราชการมาแล้ว ๒ ปี สอบแข่งขันชั้นตรีได้ ถ้าได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าอันดับ ๓ แต่รับราชการไม่ถึง ๒ ปี จะมีสิทธิสอบหรือไม่

ตอบ ถ้าวรับราชการยังไม่ถึง ๒ ปี ก็ไม่มีสิทธิสมัคร

๕. ถาม เปรียญ ๘ ประโยค มีสิทธิสอบแข่งขันชั้นตรีได้ทั่วไปหรือไม่

ตอบ มติ ก.พ. ตาม น.ว. ๗/๘๖ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๔๘๖ ว่าเปรียญ ๘ ประโยค ให้มีสิทธิสมัครสอบแข่งขันชั้นตรีได้ (ต่อหน้า 41)

ระเบียบ

ด่วน

ที่ น.ว. ๔๒/๒๕๐๕

สำนักบริหารของนายกรัฐมนตรี

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๐๕

เรื่อง การจัดทำรายงานประจำปี

เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

อ้างถึง หนังสือ ที่ น.ว. ๑๔๑/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๐๔

ตามที่แจ้งบัญชา ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้หน่วยราชการต่าง ๆ จัดทำรายงานประจำปี นั้น

เนื่องจากได้มีการเปลี่ยนแปลงปีงบประมาณตามพระราชบัญญัติการงบประมาณปี ๒๕๐๒ โดยให้เปลี่ยนปีงบประมาณ ๒๕๐๔ มีระยะเวลา ๘ เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม—๓๐ กันยายน ๒๕๐๔ และปีงบประมาณ ๒๕๐๕ ให้เริ่มตั้งแต่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๐๔ เป็นต้นไป กระทรวงเกษตรจึงได้หารือมาว่า การรวบรวมรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี จะรวบรวมผลงานตามปีงบประมาณหรือจะรวบรวมตามปฏิทินหลวง

สำนักบริหารของนายกรัฐมนตรีได้ส่งให้สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติพิจารณาแล้ว เห็นว่า

๑. รายงานการปฏิบัติตามแผน หรือโครงการพัฒนาการเศรษฐกิจ ประจำปี ควรถือตามปีงบประมาณ คือ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม — ๓๐ กันยายน โดยเฉพาะสำหรับปี ๒๕๐๔ ควรถือตั้งแต่เดือนมกราคม — ๓๐ กันยายน เพราะการปฏิบัติตามแผนหรือโครงการพัฒนาการเศรษฐกิจสัมพันธ์กับงบประมาณประจำปีโดยใกล้ชิด การทำรายงานในเรื่องดังกล่าวนี้ จึงควรถือตามปีงบประมาณเป็นหลัก

๒. รายงานเกี่ยวกับตัวเลขสถิติอื่น ๆ ประจำปี ซึ่งมีใช้รายงานผลปฏิบัติตามแผนหรือโครงการพัฒนาการเศรษฐกิจควรถือตามปีปฏิทิน คือตั้งแต่ ๑ มกราคม — ๓๑ ธันวาคม เพื่อให้เป็นไปเช่นเดียวกับรายงานสถิติตามแบบสากลทั่วไป ซึ่งจะใช้เปรียบเทียบกับปีก่อน ๆ ได้สะดวก และในบางกรณีจำเป็นต้องใช้เปรียบเทียบเป็นสถิติระหว่างประเทศด้วย

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้ว เห็นชอบด้วยตามความเห็นของสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ จึงมีบัญชาให้กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยราชการ ตลอดจนบริษัทองค์การรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ในความควบคุม ของรัฐบาลถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

อนึ่ง ปรากฏว่าหน่วยราชการบางแห่งมิได้จัดทำรายงานประจำปี หรือรายงานสถิติต่าง ๆ เสนอมาเพื่อทราบ และประกอบการพิจารณา ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี จึงมีบัญชากำชับให้หน่วยราชการต่าง ๆ ของรัฐบาลจัดทำรายงานดังกล่าว และส่งมาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเป็นประจำทุกระยะ ๓ เดือน ๖ เดือน หรือประจำปี (ครั้งละ ๔๐ ชุด) ตั้งแต่ต้นปี ๒๕๐๕ นี้ เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาสั่งการให้ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการตามบัญชา และถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) พต.โท อัมพร จินตกานนท์

(อัมพร จินตกานนท์)

รักษาการในตำแหน่ง

เลขาธิการบริหารของนายกรัฐมนตรี

ที่ น.ว ๕๖/๒๕๐๕

สำนักนายกรัฐมนตรี

๘ กรกฎาคม ๒๕๐๕

เรื่อง การสั่งจ้างและสั่งซื้อของใช้ราชการจากหน่วยงานของกรมราชทัณฑ์

เรียน เลขาธิการ ก.พ.

อ้างถึง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเการพัสดุ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๒ และว่าด้วยการจ้าง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๒

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่อ้างถึงข้างต้น ได้กำหนดให้กระทรวงทบวงกรมที่การจ้างหรือสั่งซื้อของจากหน่วยราชการ โรงงานหรือสถานศึกษาของทางราชการ องค์การของรัฐบาลหรือวิหที่ซึ่งรัฐบาลมีหุ้นอยู่เกินกว่าร้อยละห้าสิบ ทำหรือผลิตขึ้นเองเมื่อได้รับอนุมัติจากท่านนายกรัฐมนตรีแล้วให้จ้างหรือสั่งซื้อเป็นกรณีพิเศษ โดยไม่ต้องทำการประกวดราคาหรือสืบราคาได้นั้น

กระทรวงมหาดไทยเสนอว่า กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการฝึกอาชีพให้แก่ผู้ต้องขังที่ค้องโทษอยู่ในเรือนจำ และทัณฑสถานต่าง ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งปรากฏว่า งานของผู้ต้องขัง เหล่านี้ ทำได้ดีไม่แพ้ช่างต่างค้ำว เช่น งานช่างไม้ งานจักสาน งานอุตสาหกรรมย่อยหิน งานทอ งานเย็บจักร สามารถทำได้ดีเป็นอย่างค้ำฝีมือประณีต ในด้านประณีตศิลป์ สามารถทำโต๊ะหมู่ทองบูชาบิณฑของล่องชาด ประดับบุกค้ำ และเครื่องมุกค้ำอื่น ๆ ซึ่งเคยได้รับรางวัลเหรียญทองในงานแสดงสินค้าไทยที่พระราชอุทยานสราญรมย์เมื่อปี ๒๕๐๕ ส่วนงานพิมพ์ก็สามารถพิมพ์เอกสารทุกชนิด ทำกล่องกระดาษ ตลอดจนการเย็บสมุดค้ำเงินทองได้อย่างค้ำฝีมือประณีต คั้งนั้น เพื่อให้การฝึกอาชีพแก่ผู้ต้องขัง ผู้รับการอบรมและฝึกอาชีพลาค้ำขาวให้ค้ำผลค้ำยิ่งขึ้น ไม่มีค้ำนว่างาน ทั้งจะค้ำนำวิชาชีพที่ค้ำได้รับการอบรมไปประกอบอาชีพโดยสุจริต เมื่อพ้นโทษแล้วจะค้ำกลับตัวเป็นพลเมืองค้ำสืบไป จึงขออนุมัติท่านนายกรัฐมนตรีให้เรือนจำทัณฑสถาน สถานอบรมและฝึกอาชีพลาค้ำขาว และร้านค้ำของกรมราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นสถานค้ำที่รับมอบค้ำของจากทัณฑสถาน มาเผยแพร่ ค้ำรับสิทธิพิเศษให้ส่วนราชการต่าง ๆ สั่งจ้างหรือสั่งซื้อของไว้ใช้ในราชการโดยวิธีพิเศษ ไม่ต้องประกวดราคา หรือสืบราคา ค้ำเช่นที่ส่วนราชการอื่น ๆ ค้ำรับสิทธิค้ำอยู่แล้ว

ท่านนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้ว มีปัญหาอนุมัติตามค้ำกระทรวงมหาดไทยเสนอ จึงเรียนมาเพื่อแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบ และถือเป็นค้ำกปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
(ลงชื่อ) **อรรถโกวิทค้ำ**
(หลวงอรรถโกวิทค้ำ)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ น.ว. ๔/๒๕๐๕

สำนักงาน ก.พ.

๒๕ มิถุนายน ๒๕๐๕

เรื่อง การสับเปลี่ยนหรือโอนอัตราเงินเดือนของตำแหน่งข้าราชการพลเรือน
เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ)

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ น.ว. ๒๗/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ที่ น.ว. ๓/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๐๑ และที่ น.ว. ๓/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๐๒

ตามหนังสือที่อ้างถึงข้างต้น แจ่มติ ก.พ. เกี่ยวกับระเบียบการสับเปลี่ยน หรือโอนอัตราเงินเดือนของ
ตำแหน่งข้าราชการพลเรือน มาเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติด้วยความโดยละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

เรื่องนี้ ก.พ. ได้พิจารณาเห็นว่า ตำแหน่งใดที่ ก.พ. ได้พิจารณากำหนดอัตราเงินเดือนไว้เป็นชั้น อันดับใด
ตามนัยมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ แล้ว การที่จะสับเปลี่ยนหรือโอน
อัตราเงินเดือนกันในภายหลังย่อมไม่ชอบด้วยหลักการและเจตนารมณ์ของกฎหมาย แต่ในการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการ
พลเรือนให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ อาจจะต้องมีการสับเปลี่ยนหรือโอนอัตราเงินเดือนตามตัวไปด้วย ดังนั้น เพื่อความ
สะดวกในการบริหารราชการ ก.พ. จึงได้ผ่อนผันให้สับเปลี่ยนหรือโอนอัตราเงินเดือนได้เองในบางกรณีโดยไม่ต้องขอ
อนุมัติ ก.พ. ดังที่ได้แจ้งมาให้ทราบเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติแล้วนั้น บัดนี้เห็นสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบปฏิบัติเกี่ยว
กับการสับเปลี่ยนหรือโอนอัตราเงินเดือนของตำแหน่งข้าราชการพลเรือนเสียใหม่ โดยให้ยกเลิกระเบียบปฏิบัติตาม
หนังสือเวียนของสำนักงาน ก.พ. ทั้ง ๓ ฉบับดังกล่าวข้างต้นนั้นเสีย และให้ถือปฏิบัติตามความดังต่อไปนี้ คือ

ข้อ ๑. การสับเปลี่ยนอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งใด ๆ ถ้าเป็นการสับเปลี่ยนในชั้นและอันดับเดียวกัน
ให้กระทำได้โดยไม่ต้องขออนุมัติ ก.พ.

ข้อ ๒. ภายใต้มันบังคับข้อ ๓ การสับเปลี่ยนอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งใด ๆ ถ้าเป็นการสับเปลี่ยนในชั้น
เดียวกันแต่ต่างอันดับกันแล้วจะต้องขออนุมัติ ก.พ. ก่อน เว้นแต่การสับเปลี่ยนอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งที่มีอัตรา
เงินเดือนไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อันดับ ๒ ให้กระทำได้โดยไม่ต้องขออนุมัติ ก.พ.

ข้อ ๓. การสับเปลี่ยนอัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการประจำเขต หัวหน้าส่วนราชการ
ประจำจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ที่ ก.พ. ได้อนุมัติหลักการในการกำหนดอัตราเงินเดือนไว้เป็น
อันดับสูงของชั้นใดแล้วให้กระทำได้โดยไม่ต้องขออนุมัติ ก.พ. แต่ทั้งนี้ ต้องเป็นการสับเปลี่ยนในระหว่างตำแหน่ง
และชั้นเดียวกัน

ข้อ ๔. ภายใต้มันบังคับข้อ ๒ และข้อ ๓ การสับเปลี่ยนอัตราเงินเดือนที่ข้าราชการผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศ
นียบัตรวิชาชีพ จะกระทำได้ก็แต่เฉพาะในระหว่างอัตราเงินเดือนที่ข้าราชการผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ
อย่างเดียวกัน

การสับเปลี่ยนอัตราเงินเดือนตามที่กล่าวในวรรคก่อน ถ้าหากว่าเป็นการสับเปลี่ยนอัตราเงินเดือนในระหว่าง
ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างเดียวกัน เช่น ประมงจังหวัด ถึงแม้อัตราเงินเดือนสำหรับตำแหน่งนั้น ๆ จะเป็นอัตราเงินเดือน
ที่ได้รับอนุมัติจาก ก.พ. ไว้ให้ข้าราชการผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพต่างกัน หรือมีอัตราเงินเดือนที่
ข้าราชการผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพใดก็ตามก็ให้สับเปลี่ยนกันได้

ข้อ ๕. การสับเปลี่ยน หรือโอน อัตราราชการ สำหรับ ตำแหน่งต่าง ๆ จากส่วนราชการใดไปไว้ในอีกส่วนราชการหนึ่งของกรมเดียวกันอันทำให้อัตรากำหนดส่วนราชการของกรมนั้นเปลี่ยนแปลงไปจะต้องขอให้ ก.พ. อนุมัติก่อน เว้นแต่การสับเปลี่ยน หรือโอนอัตราราชการ ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา และชั้นตรี ให้กระทำได้โดยไม่ต้องขอ อนุมัติ ก.พ. แต่ทั้งนี้ มีเงื่อนไขว่า

ก. ไม่ใช้อัตราราชการตำแหน่งที่บรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ ก.พ. ได้อนุมัติไว้ หรือ

ข. ไม่ใช้อัตราราชการตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี ที่ ก.พ. อนุมัติให้กำหนดจากอัตราราชการตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๓

ข้อ ๖. ถ้าอัตราราชการ สำหรับ ตำแหน่งใดที่ ก.พ. ได้อนุมัติไว้ให้ใช้บรรจุ ผู้ได้รับ ปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพว่างลง ตามปกติก็ชอบที่จะดำเนินการสอบคัดเลือกบรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพตามที่ ก.พ. เคยอนุมัติไว้แล้วเข้ารับราชการ แต่ถ้ากระทรวงทบวงกรมใดประสงค์จะรับโอนข้าราชการจากกระทรวงทบวงกรมอื่นมาบรรจุผู้ที่โอนมานั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิได้รับปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพเดียวกับที่ ก.พ. ได้อนุมัติไว้ และได้รับการบรรจุเข้ารับราชการตามคุณวุฒิทางกระทรวงทบวงกรมเดิมอยู่แล้ว แต่ถ้าผู้ที่โอนมานั้น ไม่ได้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพซึ่งจะบรรจุในอัตราที่ว่างนั้นได้ จะต้องทำความตกลงกับ ก.พ. ก่อนจึงจะโอนมาได้

ข้อ ๗. การสับเปลี่ยนหรือโอนอัตราราชการในกรณีอื่นใดที่มีได้กำหนดไว้ให้กระทำได้ตามหนังสือนี้ จะต้องขอให้ ก.พ. อนุมัติก่อนจึงจะทำได้

จึงเรียนมาเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป และโปรดแจ้งให้กรมในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) **สุซุมนัยประดิษฐ**
(หลวงสุซุมนัยประดิษฐ)
เลขาธิการ ก.พ.

ที่ น.ว. ๕/๒๕๐๕

สำนักงาน ก.พ.

วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๐๕

เรื่อง อนุมัติกำหนดปริญญาเศรษฐศาสตรบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นปริญญาวิชาชีพตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๖๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔)

เรียน (เวียนกระทรวง)

ด้วยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแจ้งว่า ได้จัดให้มีการสอนวิชาเศรษฐศาสตรบัณฑิตขึ้นในคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และได้ขอให้ ก.พ. พิจารณากำหนดปริญญาเศรษฐศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเป็นปริญญาวิชาชีพตามข้อ ๕ แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๖๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๓ ว่าด้วยการบรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่ง ก.พ. ได้พิจารณาเรื่องนี้

แล้วลงมติว่าปริญญาเศรษฐศาสตรบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นปริญญาตรี ซึ่งอาจบรรจุเข้ารับราชการได้ ตามหลักเกณฑ์ในกฎ ก.พ. ฉบับดังกล่าว ข้อ ๕ (๒)

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้กรมในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พันเอก จินดา ณ สงขลา

(จินดา ณ สงขลา)

รองเลขาธิการ ก.พ.

รักษาราชการแทนเลขาธิการ ก.พ.

กองนักเรียนต่างประเทศ

ที่ ๑๘๒๐๕ (บรบ.)/๒๕๐๕
๑๘๒๐๖

กระทรวงการคลัง

๒ พฤษภาคม ๒๕๐๕

เรื่อง การจ่ายเงินค่าใช้จ่ายบางประเภท

เรียน ปลัดกระทรวง, อธิบดี, เลขาธิการ
ผู้ว่าราชการจังหวัด

ด้วยในปัจจุบันนี้บ้านเมืองได้พัฒนาการไปเป็นอันมาก เป็นเหตุให้การปฏิบัติราชการต้องมีรายการค่าใช้จ่ายใหม่ๆ เกิดขึ้นนอกเหนือจากรายการค่าใช้จ่ายเดิม ซึ่งกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับได้ กำหนดให้เบิกจ่ายได้อีกหลายประเภทด้วยกัน ดังนั้น เพื่อความเหมาะสม กระทรวงการคลังจึงเห็นสมควรอนุญาตให้ส่วนราชการเบิกจ่ายเงินค่าใช้จ่ายบางประเภทได้ตามความจำเป็นดังต่อไปนี้ คือ

๑. ค่านั่งสือพิมพ์ ให้หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ เป็นผู้พิจารณา อนุมัติการสั่งซื้อหรือจ่ายเงินค่านั่งสือพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์ รายบักษ์ รายเดือน ฯลฯ ทั้งที่พิมพ์ออกจำหน่ายในประเทศหรือในต่างประเทศ ซึ่งอาจจะให้สารประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นของ ผู้ปฏิบัติราชการได้ ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ไม่รวมถึงหนังสือพิมพ์ประเภทที่ให้ความบันเทิงต่าง ๆ

๒. ค่าบริการ (Tip) อนุญาตให้เบิกจ่ายได้ตามหลักเกณฑ์ดังนี้ คือ

(ก) การจ่ายเงินค่าบริการในต่างประเทศตามประเพณีท้องถิ่นของประเทศนั้น ให้เบิกจ่ายได้ตามจำนวนที่จ่ายไปจริง แต่ต้องไม่เกินอัตราที่จ่ายกันโดยปกติตามประเพณีท้องถิ่นของประเทศนั้น โดยให้ผู้จ่ายทำใบรับรองการจ่ายเงินค่าบริการ พร้อมกับรายละเอียดขึ้นต่างหากเพื่อใช้เป็นใบสำคัญคู่จ่ายในการขอเบิกเงิน แต่ในกรณีที่รายการจ่ายมีค่าบริการรวมอยู่ในใบรับเงินรวมกับรายการค่าใช้จ่ายอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว จะเบิกหรือจ่ายเงินค่าบริการอีกต่างหากไม่ได้

(ข) การจ่ายเงินค่าบริการในประเทศไซบ ให้จ่ายได้เฉพาะสถานที่บางแห่งและในบางกรณี ซึ่งในทางปฏิบัติกันโดยทั่วไปถือเป็นธรรมเนียมที่จะต้องจ่ายเงินค่าบริการให้ตามความเหมาะสม สำหรับวิธีปฏิบัติในการจ่ายนั้น คงให้ถือปฏิบัติตามวิธีการเช่นเดียวกันกับ (ก)

๓. ยารักษาโรคและเวชภัณฑ์ ให้สิทธิหรือหัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณพิจารณาสั่งซื้อและจ่ายเงินค่ายารักษาโรคและเวชภัณฑ์ที่จำเป็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เช่น ยารักษาโรคและเวชภัณฑ์ในการปฐมพยาบาลสำหรับไว้ใช้ในราชการได้ตามที่เห็นสมควร

จึงเรียนมา เพื่อโปรดแจ้งให้ ส่วนราชการในสังกัด ทุกแห่งทราบ และถือปฏิบัติ ตามนี้ ดังกล่าวข้างต้นได้ ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

ดีทิต์ศิริตภาพ

(หลวงสิทธิศิริตภาพ)

รองปลัดกระทรวง ลงนามแทน

ปลัดกระทรวงการคลัง

กองระบบบัญชีและการคลัง
กรมบัญชีกลาง

ที่ ๒๖๒๐๔ (บรบ.)/๒๕๐๕

กระทรวงการคลัง

๒๗ มิถุนายน ๒๕๐๕

เรื่อง การจ่ายเงินค่ารับรองประเภทเครื่องคัม

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

ด้วยในปัจจุบันปรากฏว่า ส่วนราชการต่างๆ มีการประชุมราชการอยู่เสมอ ซึ่งในการนี้กระทรวงการคลังได้พิจารณาเห็นควรอนุญาตให้มีการจ่ายเงินค่าเลี้ยงรับรองประเภทเครื่องคัมได้ตามความจำเป็น โดยให้ถือหลักเกณฑ์ในการจ่ายดังนี้

การจ่ายเงินค่ารับรองประเภทเครื่องคัมนี้ ให้จ่ายได้เป็นค่าน้ำหวาน น้ำอัดลม โซดา น้ำชา (ไม่รวมน้ำชาที่มีอาหารหรือขนมประกอบ) กาแฟ หรือเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ผสม สำหรับการประชุมครั้งหนึ่ง ภายในวงเงินเฉลี่ยไม่เกินคนละ ๒ บาท สำหรับกรรมการและเจ้าหน้าที่ซึ่งร่วมประชุมราชการอยู่ด้วย เฉพาะการประชุมราชการกรณีดังต่อไปนี้

- ก. การประชุมคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายหรือตามมติคณะรัฐมนตรี
- ข. การประชุมราชการที่รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า เป็นประธาน
- ค. การประชุมระหว่างเจ้าหน้าที่ต่างกระทรวง

การจ่ายเงินนี้ ให้จ่ายได้จากงบประมาณรายจ่ายของส่วนราชการที่จัดให้มีการประชุมขึ้น หลักฐานการจ่ายหรือใบสำคัญคู่จ่ายนั้น ให้ระบุจำนวนผู้เข้าประชุมและข้อความอื่น ๆ ซึ่งแสดงว่าได้ปฏิบัติให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ข้างต้นด้วย และให้หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณเป็นผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงิน โดยมีประธานหรือเลขานุการในการประชุมนั้น ๆ เป็นผู้รับรองการจ่าย

ในกรณีที่มีการประชุมตลอดวันทั้งในเวลาก่อนเที่ยงและหลังเที่ยง ถึงแม้จะเป็นการประชุมเรื่องเดียวกัน ก็ให้ถือเป็นการประชุม ๒ ครั้งสำหรับกรณีนี้ และถ้าส่วนราชการจะจ่ายค่าเครื่องคัมนอกเหนือจากหลักเกณฑ์ข้างต้นนี้ ต้องได้รับความตกลงจากกระทรวงการคลังก่อน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบ และถือปฏิบัติตั้งแต่นี้เป็นต้นไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ต. วิจิตรชัยกุล

(นายเสริม วิจิตรชัยกุล)

ปลัดกระทรวงการคลัง

ที่ สร. ๑๔๖๘๕ (บพณ)/๒๕๐๕

กระทรวงการคลัง

๒๐ มิถุนายน ๒๕๐๕

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณเกษียณอายุข้าราชการ

เรียน เลขาธิการ ก.พ.

อ้างถึง หนังสือ ก.พ. ที่ กค. ๖๕๘๒/๒๕๐๕ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๐๕ และที่ กค. ๑๕๗๘๘/๒๕๐๕ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๐๕

ตามที่หาหรือว่ามีหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณเกษียณอายุข้าราชการอย่างไร พร้อมกับได้ข้ยกปัญหาตัวอย่างตามไปด้วย นั้น

กระทรวงการคลังได้พิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า การนับอายุข้าราชการนั้นถือหลักเกณฑ์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑ กล่าวคือ สำหรับผู้ซึ่งเกิดวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๔๕ ย่อมจะมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๐๕ และเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๐๕ เป็นวันสิ้นปีงบประมาณ ผู้นั้นก็จะต้องออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๕ เป็นต้นไป ตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ๒๔๘๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๖) ๒๕๐๔ การนับอายุเช่นนี้ ก.พ. ก็ได้เคยถือปฏิบัติอยู่แล้วในกรณีต่ออายุราชการ โดยถือเกณฑ์การนับเวลาตามบทบัญญัติประมวลกฎหมายแพ่งที่กล่าวข้างต้น เช่น ผู้ที่เกิดวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๔๔๕ มีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๐๕ ถ้าจะต่อเวลาราชการให้อีก ๑ ปี ก.พ. ก็ต่อให้ถึงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๐๖

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) สิริศรีศิริติกาศ

(หลวงสิริศรีติกาศ)

รองปลัดกระทรวง ลงนามแทน

ปลัดกระทรวงการคลัง

กองบำเหน็จบำนาญ
กรมบัญชีกลาง

ที่ ๒๖๒๔๕ (บรรพ.)/๒๕๐๕

กระทรวงการคลัง

๒๗ มิถุนายน ๒๕๐๕

เรื่อง การฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ในราชการของกระทรวงทบวงกรมโดยไม่ต้องฝากตราไปรษณียากร
เรียน เลขาธิการ ปลัดกระทรวง กรม

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ ๑๔๑๘๓/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๐๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อตกลงว่าด้วยการฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ของกระทรวงทบวงกรมโดยไม่ต้องฝากตราไปรษณียากร
(ฉบับพิเศษ) ๑ ฉบับ

ตามที่กระทรวงการคลังได้ส่งข้อตกลงว่าด้วยการฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ของกระทรวงทบวงกรม โดยไม่ต้อง
ฝากตราไปรษณียากร มาเพื่อส่งเจ้าหน้าที่ในสังกัดถือเป็นทางปฏิบัติแล้ว นั้น

บัดนี้ กระทรวงการคลังได้รับแจ้งจากกระทรวงคมนาคมตามรายงานของกรมไปรษณีย์โทรเลขว่า มีความ
จำเป็นที่จะทราบตัวเลขสถิติของไปรษณีย์ภัณฑ์อื่นแท้จริงตามที่กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ได้ทำการฝากส่งทั่วราชอาณาจักร
จึงใคร่ขอให้ถือปฏิบัติตามข้อตกลง (ฉบับพิเศษ) ดังที่ส่งมาพร้อมกันนี้ ซึ่งกระทรวงการคลังได้พิจารณาแล้ว
เห็นชอบด้วย จึงขอเรียนมาเพื่อโปรดส่งเจ้าหน้าที่ในสังกัดถือเป็นทางปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) **ถ. วิจิตรวิญญู**

(นายเสริม วิจิตรวิญญู)

ปลัดกระทรวงการคลัง

กองระบบบัญชีและการคลัง
กรมบัญชีกลาง

**ข้อตกลงว่าด้วยการฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์
ของกระทรวงทบวงกรมโดยไม่ต้องฝากตราไปรษณียากร
(ฉบับพิเศษ)**

- ข้อ ๑. ข้อตกลงว่าด้วยการฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ (ฉบับพิเศษ) นี้ ใช้เฉพาะในระยะเวลาที่จัดทำสถิติเท่านั้น การทำ
สถิติจะเริ่มต้นเมื่อใด และสิ้นสุดลงเมื่อใด กรมไปรษณีย์โทรเลขจะได้แจ้งให้ทราบล่วงหน้าในเวลาอันควร
- ข้อ ๒. ในระยะเวลาทำสถิติ ไปรษณีย์ภัณฑ์ของกระทรวงทบวงกรมที่ฝากส่งจะต้องฝากตราไปรษณียากรพิเศษ ตาม
พิกัดอัตราเช่นเดียวกับไปรษณีย์ภัณฑ์ที่ต้องเสียค่าไปรษณียากรทั่วไป (เศษของ ๑๐ สตางค์ตัดทิ้ง)
- ข้อ ๓. กรมไปรษณีย์โทรเลขเป็นผู้จัดทำตราไปรษณียากรพิเศษขึ้น ให้ใช้ส่งบนไปรษณีย์ภัณฑ์ในข้อ ๒ โดย
เฉพาะเท่านั้น และจะจ่ายให้กระทรวงทบวงกรมที่มีสิทธิฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ตามข้อตกลงโดยไม่คิดมูลค่า
- ข้อ ๔. ตราไปรษณียากรพิเศษมีชนิดราคาใดบ้าง กรมไปรษณีย์โทรเลขจะได้แจ้งให้กระทรวงทบวงกรมที่มีสิทธิฝาก
ส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ตามข้อตกลงทราบ เพื่อกระทรวงทบวงกรมแจ้งความจำนงขอเบิกไปยังกรมไปรษณีย์โทรเลข
- ข้อ ๕. กระทรวงทบวงกรมฯ ส่งมอบดวงตราไปรษณียากรพิเศษคงเหลือให้กรมไปรษณีย์โทรเลข เมื่อสิ้นสุดเวลา
ทำสถิติแล้ว
- ข้อ ๖. กรมไปรษณีย์โทรเลขจะได้แจ้งเงื่อนไข วิธีปฏิบัติ ฯลฯ ที่จำเป็นอื่น ๆ ให้กระทรวงทบวงกรมทราบล่วงหน้า
- ข้อ ๗. เงื่อนไขการฝากส่งและระเบียบวิธีปฏิบัติการฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ในระยะเวลาจัดทำสถิติ ให้ปฏิบัติตามข้อ
ตกลงเดิมทุกประการ

(ต่อจากหน้า 40)

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๐๑

ถาม นาย อ. รับราชการอยู่ในจังหวัด ช. ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๐๔ ครั้นเดือนเมษายน ๒๕๐๕ กรมเจ้าสังกัดได้แต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งในจังหวัด ด. พอถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๐๕ กรมได้สั่งให้จังหวัดทุกจังหวัดพิจารณาความดีความชอบของนาย อ. ในรอบปีที่ผ่านมา (แต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๐๔ - มิถุนายน ๒๕๐๕) ดังนี้ ขอลถามว่าจังหวัด ช. หรือจังหวัด ด. ที่จะเป็นผู้พิจารณาขอความดีความชอบให้ ตามความเข้าใจของผม ผมว่าควรจะเป็นจังหวัด ด. พิจารณาขอความดีความชอบใช่หรือไม่? เพราะตัวนาย อ. ก็อยู่จังหวัด ด. แล้ว หรือว่าจังหวัด ช. ก็ต้องเสนอขอความดีความชอบไปด้วย เพราะนาย อ. รับราชการอยู่นานกว่าจังหวัด ด.

ตอบ จังหวัด ด. เป็นผู้พิจารณาขอบำเหน็จความชอบ แต่ก็ต้องถามความดีความชอบเดิมไปทางจังหวัด ช. ด้วย

ตอบคุณสัตตัตถ์ พันธุ์วัง แผนกคลัง จังหวัดสุพรรณบุรี

ถาม ตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ มาตรา ๖๗ ให้ผู้บังคับบัญชา มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ประจำกระทรวง ประจำกรม ประจำกอง ประจำจังหวัด แล้วแต่กรณีนั้น มีความประสงค์อย่างไร

ตอบ มีความประสงค์จะให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ข้าราชการพ้นจากหน้าที่ที่ดำรงอยู่ โดยยังรับเงินเดือนในตำแหน่งเดิมได้ เพื่อประโยชน์บางประการ เช่น ให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ที่ระหว่งถูกสอบสวนกรณีทำผิดวินัย หรือระหว่งไปศึกษาต่างประเทศ หรือให้มาช่วยราชการที่กรม กระทรวง หรือระหว่งรอตำแหน่งที่จะได้รับแต่งตั้งใหม่ เป็นต้น ซึ่งในกรณีเช่นนั้นจะได้แต่งตั้งคนอื่นให้ดำรงตำแหน่งที่ผู้นั้นดำรงอยู่เดิมได้

ตอบสมาชิกต่างจังหวัด

ถาม ขอรบกวนเรียนถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการพิจารณาขอเดือนเงินเดือนในกรณีที่มีวันลาป่วย ซึ่งจำเป็นต้องรักษาตัวเป็นเวลายาวนาน และก่อนที่ได้รับอนุญาตลาตาม(ค) นั้น ได้มีวันลาพัก และลาป่วยอยู่แล้ว คือ ในปี ๒๕๐๔ ข้าพเจ้าได้รับอนุญาตให้ลาพักรักษาตัวติดต่อกันตั้งแต่ ๘ พ.ค. ถึง ๒๗ ต.ค. ๒๕๐๔ และระยะ ม.ค. ถึง เม.ย. ข้าพเจ้ามีวันลาอยู่ก่อนแล้ว คือ ลาพักติดต่อกัน ๕ วัน ลาป่วยติดต่อกัน ๓ วัน ต่อมา ๒๔ ต.ค. ถึง ๒๗ ต.ค. ได้ลาพักอีก ๒๘ ต.ค. ถึง ๓๐ พ.ย.

ได้ลาป่วยติดต่อกัน ในปี ๒๕๐๕ ได้มีวันลาอีก ๔ วัน ข้าพเจ้าขอเรียนถามว่าในกรณีเช่นนี้จะอยู่ในหลักเกณฑ์ที่ได้รับพิจารณาขอเลื่อนเงินเดือนหรือไม่ ทั้งนี้ หมายถึงปี ๒๕๐๕ และปี ๒๕๐๖ ด้วย ถึงแม้ว่าเวลาจะผ่านไปแล้วแต่ข้าพเจ้าไม่ได้เงินเดือนขึ้นก็ตาม แต่ก็ขอความกรุณาท่านได้โปรดแก้ไขข้อสงสัยให้แก่ข้าพเจ้าด้วย

กรณีข้าราชการที่มีความประสงค์จะโอนไปอยู่ต่างกระทรวง มีระเบียบปฏิบัติอย่างไรบ้าง

ตอบ การเลื่อนเงินเดือนในปีงบประมาณ ๒๕๐๕ ผ่านไปแล้ว ไม่จำเป็นต้องพูดถึง เพราะถึงวันลาจะเกินเกณฑ์หรือไม่ คนตามมากเขาอาจไม่เลื่อนเงินเดือนให้ก็ได้ ส่วนการเลื่อนเงินเดือนในงบประมาณปี ๒๕๐๖ ใช้วันลาระหว่างกรกฎาคม ๒๕๐๔ ถึงต้นมิถุนายน ๒๕๐๕ วันลาป่วยระหว่าง ๓ ก.ค.—๒๗ ต.ค. ๒๕๐๔ อาจอยู่ในช้อยกเว้น ไม่นับได้ ต่อจากนั้นมีวันลาไม่ถึง ๔๕ วัน อาจไม่ขาดหลักเกณฑ์เลื่อนเงินเดือน แต่ผู้บังคับบัญชาอาจพิจารณาเห็นว่าเป็นผู้ป่วย ลาบ่อยๆ ไม่มีความดีความชอบที่จะเลื่อนเงินเดือนจะไม่เลื่อนให้ก็ได้

ตอบคุณกระแสด ศาสตราสังข์ โรงพยาบาลระยอง

ถาม อัตราเงินเดือนอันดับ ๒ ชั้น ๓,๒๐๐ บาท ของข้าราชการชั้นตรี ซึ่ง ก.พ. อนุมัติให้ปรับขยายเป็นอัตราข้าราชการชั้นโท อันดับ ๓ ชั้น ๓,๒๐๐ บาท ได้แล้วนั้น ตามความเข้าใจของผมในข้อกฎหมายแน่ใจว่า ข้าราชการชั้นตรีซึ่งรับเงินเดือนในอัตราอันดับ ๒ ชั้น ๓,๒๐๐ บาท ทุกคนมีสิทธิเข้าสอบชิงในอัตราปรับขยายนี้ได้ด้วย เพราะ ก.พ. มีได้อนุมัติให้ปรับขยายเป็นส่วนบุคคล ดังนั้น กรมจึงต้องประกาศให้ผู้มีสิทธิเข้าสอบโดยทั่วกัน แต่มีบางกรมอ้างว่าอัตราปรับขยายนี้เป็นส่วนตัวโดยเฉพาะ คนอื่นสอบไม่ได้ ทางกรมจึงเรียกตัวผู้ครองอัตราไปสอบให้โดยเฉพาะ ดังนั้น ผมขอทราบว่าคุณความเข้าใจของผมนี้เป็นความเขลาของผมใช่ไหมที่เข้าใจผิดอย่างนี้ หรือว่าเคยจนทุก ๆ กรมเขาทำกันอย่างนี้

ตอบ การสอบเลื่อนชั้นตรีเป็นชั้นโท ไม่ใช่สอบสำหรับอัตรา แต่สอบสำหรับตำแหน่ง การอนุมัติให้ปรับขยายก็ไม่ใช้อนุมัติเป็นการเฉพาะตัวบุคคล แต่อนุมัติสำหรับตำแหน่งเช่นกัน ไม่ใช่ว่าปรับขยายอัตราใดแล้วจะต้องเลื่อนผู้ครองอัตรานั้น อาจสับเปลี่ยนเอาคนอื่นมาเลื่อนก็ได้ กรมต่าง ๆ จึงมักเบียดรับสมัครสอบเลื่อนชั้นจากผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ที่ อ.ก.พ. กระทรวงกำหนด ใครมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้แล้ว ก็ให้สิทธิสมัครสอบเสมอ

ปัญหาคลัง

วิเชียร ไม่เรียง ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองบำเหน็จบำนาญ
 สนิท เกษะศิริ หัวหน้าแผนก ๒ กองบำเหน็จบำนาญ
 โดย ..... อำพัน พูลอำไพ หัวหน้าแผนก ๑ กองเงินจ่ายทั่วไป
 อุดม กงวงษ์ หัวหน้าแผนก ๒ กองเงินเดือน
 ดร. เฉลิมชัย วสีนนท์ นิตกรโท กองระบบบัญชีและการคลัง
 กรมบัญชีกลาง

— xx xx —

ตอบปัญหาสมาชิก

ตอบคุณเค็ช ศรีสมพร หน่วยควบคุมคุตทะเลราด นครราชสีมา

ถาม การจ่ายเงินเดือนข้าราชการที่ได้รับแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งต่างตำแหน่ง โดยโอนอัตราตามตัวไปตั้งจ่ายระหว่างหน่วยงานในกรมเดียวกัน (คนละกอง) ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จ บำนาญ และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๔ ระบุว่า การเบิกเงินเดือนให้เป็นไปตามคำสั่งของผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้น ถ้าหากในกรณีที่มีการจ่ายเงินเดือนทางหน่วยงานเดิมล่วงหน้าไป ซึ่งอาจจะเนื่องจากตั้งฎีกาเบิกเงินเดือนไปแล้ว แต่คำสั่งไปถึงภายหลัง เช่นในคำสั่งให้โอนอัตราตามตัวไปตั้งจ่ายตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๐๕ เป็นต้นไป แต่คำสั่งหักไปถึงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๐๕ ซึ่งตั้งฎีกาเบิกเงินเดือนไปแล้ว ถ้าหากจะตัดโอนอัตราตามตัวไปให้ตั้งแต่วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๐๕ เป็นต้นไป จะขัดกับพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวหรือไม่ ? ในกรณีเช่นนี้จะให้ปฏิบัติเช่นไร ? เพราะในมาตรา ๓๔ ไม่ได้ระบุไว้เกี่ยวกับการจ่ายเงินเดือนล่วงหน้าทางหน่วยงานเดิม

หรือว่าจะให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับกรณีโอนข้าราชการ ให้เบิกเงินเดือนตั้งใช้โดยวิธีเบิกหัก ผักตั้งตามมาตรา ๓๕

ตอบ การตัดโอนอัตราเงินเดือนตามตัวไปตั้งจ่ายต่างตำแหน่งเบิกเงินเดือน ต้องตัดโอนอัตราไปเต็มเดือนตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๐๕ ตามที่ระบุในคำสั่ง กรณีที่คำสั่งไปถึงล่าช้าและได้

วางฎีกาเบิกเงินเดือนไปแล้ว ก็ไม่น่าจะเป็นปัญหาเรื่องการตัดโอนอัตรา เพราะเมื่อเจ้าหน้าที่ผู้เบิกเงินได้รับเงินมาจากคลังก็นำเงินนั้นส่งคืนคลังเสียเลย ไม่ควรนำไปจ่ายให้แก่ข้าราชการผู้ถูกตั้งย้ายนั้น แล้วที่ตัดโอนอัตราเงินเดือนตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๐๕ ได้ ถ้าหากได้จ่ายเงินเดือนให้ไปที่ต้องเรียกคืนแล้วนำส่งคลังเสียก่อน จึงตัดโอนอัตราได้ จะทำการเบิกหักผลส่งในกรณีตัดโอนอัตราเงินเดือนตามตัวไม่ได้

ตอบคุณวิทย์ บุญญาประภา แผนกศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่

๑. ถาม นาย ก. เป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญ (ชุกการ) อัตราเงินเดือน ๖๐๐ บาท ทางจังหวัดได้ขอเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี ๒๕๐๕ ให้นาย ก. ๓ ขั้น แต่ทางกรมยังไม่อนุมัติ ในระหว่างนี้ทางกรมได้สั่งให้นาย ก. ออกจากราชการเพราะครบเกษียณอายุ (เป็นคำสั่งหมู่) ตั้งแต่วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๐๕ นาย ก. จึงต้องออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๐๕ ขณะที่ยังออกเงินเดือน ๖๐๐ บาท ทางจังหวัดจึงได้ขอเงินบำเหน็จทดแทนให้นาย ก. ไป โดยคิดเงินเดือนครั้งสุดท้าย ๖๐๐ บาท ๓๘ ปี เป็นเงิน ๓๓,๔๐๐ บาท และบังคับกระทรวงการคลังได้สั่งจ่ายเงินบำเหน็จของนาย ก. มาแล้ว และได้เบิกจ่ายให้นาย ก. ไปเสร็จแล้ว

ต่อมาในเดือนมีนาคม ๒๕๐๕ กรมได้สั่ง แบบ จ. ๓๘ บัญชีรายละเอียดขอถือจ่ายเงินเดือนมาจังหวัด ปรากฏว่านาย ก. ได้เลื่อนขั้นเงินเดือน ๓ ขั้น จาก ๖๐๐ บาท เป็น ๖๒๕ บาท และจังหวัดได้ออกคำสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนให้นาย ก. ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๐๔ ถึงธันวาคม ๒๕๐๔ จาก ๖๐๐ บาท เป็น ๖๒๕ บาท คำสั่งตั้งวันที่ ๓๖ เมษายน ๒๕๐๕ นาย ก. จึงได้เบิกเงินเดือนทวน ๓ เดือน คือตั้งแต่เดือนตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๐๔ รวม ๓ เดือน

เมื่อเป็นเช่นเงินเดือนครั้งสุดท้ายของนาย ก. จึงเป็น ๖๒๕ บาท นาย ก. จะขอกระทรวงการคลังสั่งจ่ายเงินบำเหน็จทดแทนเพิ่มเติมให้เดือนละ ๒๕ บาท รวมเวลา ๓๘ ปี เป็นเงิน ๔๗๕ บาท จะได้อหรือไม่ และถ้าได้ ไม่ต้องตั้งเรื่องราวขอเงินบำเหน็จไปอีกจะได้อหรือไม่ เพราะเรื่องราวได้ส่งไปครั้งหนึ่งแล้วเมื่อคราวแรก

ตอบ ได้ โดยทำเรื่องราวยื่นต่อผู้บังคับบัญชาเจ้าสังกัดตามลำดับ เพื่อขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาสั่งจ่ายเงินทดแทนเพิ่มให้

๒. ถาม ตามระเบียบการจ่ายเงินบำเหน็จและเงินทำขวัญตุกจ้าง พ.ศ. ๒๕๐๒ ข้อ ๔ ว่า
ตุกจ้างประจำผู้ใดทำงานมาเป็นเวลาต่อเนื่องกัน จะได้รับเงินบำเหน็จตามระเบียบนี้ ถ้าต้องออก
จากงานเพราะ (๑) มีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์แล้ว และได้ทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์

สงสัยว่าตุกจ้างประจำ เช่นคนงาน ภารโรง โรงเรียนต่าง ๆ จะต้องมีการควบคุมการครบ
เกษียณอายุหรือไม่ เพราะบางคนอายุ ๖๐ ปีบริบูรณ์แล้ว ก็ยังแข็งแรง ทำงานได้อยู่ ผู้บังคับบัญชา
จะไม่สั่งให้ออกจากงาน จะได้หรือไม่ หรือจะสั่งให้ออกโดยอาศัยระเบียบข้อบังคับอะไรเป็นข้ออ้าง

ตอบ ตุกจ้างประจำที่มีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ถ้าผู้บังคับบัญชาประสงค์จะจ้างไว้
ทำงานต่อไป ก็ต้องจ้างไว้ในฐานะตุกจ้างชั่วคราว ทั้งนี้เพราะระเบียบการจ่ายเงินบำเหน็จและเงิน
ทำขวัญตุกจ้าง พ.ศ. ๒๕๐๒ กำหนดให้คิดบำเหน็จตุกจ้างประจำไว้เพียงอายุ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ตุกจ้าง
ที่มีอายุเกินกว่านี้ ไม่นับเวลาปฏิบัติงานสำหรับคำนวณเงินบำเหน็จให้

ตอบสมาชิกเลขที่ ๓๒๓๘/๒๕๐๔ ระยะเวลา

ถาม กระผมเริ่มเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ตั้งแต่วันที่ ๓ มีนาคม
๒๔๘๘ จนถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๐๐ และกระผมได้ลาออกจากราชการเมื่อ ๓ พฤษภาคม ๒๕๐๐
รวมเวลาที่ปฏิบัติราชการอยู่ ๓๓ ปีเศษ ในขณะที่ลาออกจากราชการกระผมมิได้ยื่นขอรับบำเหน็จ
บำนาญแต่ประการใด และ

กระผมขอกลับเข้ารับราชการใหม่เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๐๒ จนกระทั่งบัดนี้ กระผม
สงสัยทราบว่าเมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนี้ กระผมจะมีสิทธิรับอายุราชการครั้งแรกกับครั้งหลังรวมกัน
เพื่อขอรับบำเหน็จบำนาญได้หรือไม่ และถ้าหากได้ กระผมจะต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง

ตอบ เมื่อคุณลาออกจากราชการวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๐๐ นั้น คุณมีเวลาราชการ
๓๓ ปีเศษ ก็ควรจะขอรับบำเหน็จตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
๒๔๘๔ เสียภายใน ๓ ปี นับแต่วันออกจากราชการตามมาตรา ๓๐ การที่คุณมิได้ยื่นขอรับบำเหน็จ
บำนาญแต่ประการใดจึงขาดอายุความ และจะขอรับเวลาในตอนก่อนติดต่อกับเวลาราชการตอน
กลับเข้ารับราชการใหม่ตั้งแต่วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๐๒ ติดต่อกันไม่ได้ เพราะไม่มีตัวบทกฎหมาย
บัญญัติไว้ให้นับติดต่อกันได้

ตอบคุณพินิจ ปั่นทะโชติ แผนกสรรพากรอำเภอท่ามะกา กาญจนบุรี

ถาม คำรวจถูกจับกุมในข้อหาสมคบกับพวกกระทำความผิดในคดีอาญา ผู้บังคับบัญชาไม่ได้ตั้งพักในระหว่างถูกควบคุมตัว (คดีนี้ศาลไม่ให้ประกัน) ผลที่สุดคดียกฟ้อง ค่าลดหย่อนตัว คำรวจผู้บังคับบัญชาจึงได้ยื่นขอรายงานตัวเข้าปฏิบัติราชการ ผู้บังคับบัญชาจึงได้ออกคำสั่งพักในวันที่มารายงานตัวเพื่อตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย ผลการสอบสวนปรากฏว่า ไม่มีความผิดหรือมีผิดเล็กน้อยให้กดรับราชการได้ตามเดิม จึงขอทราบว่าจะเงินเดือนของตำรวจผู้บังคับบัญชาในระหว่างที่ถูกควบคุมตัวโดยผู้บังคับบัญชาไม่ได้ตั้งพัก จะเบิกได้หรือไม่ เพราะไปปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่ได้ แต่ในขณะที่ถูกจับ ทางกองปราบรายงานให้ผู้บังคับบัญชาของตำรวจผู้บังคับบัญชาทราบแล้ว

ตอบ ข้าราชการที่ถูกควบคุมตัวจนเป็นเหตุให้ไปปฏิบัติราชการไม่ได้ ควรรับรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็วที่สุด ถ้าไม่ได้รายงาน ต้องถือว่าขาดราชการ เบิกเงินเดือนไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดี เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง ถ้าข้าราชการตำรวจผู้บังคับบัญชาต้องการทราบว่า จะเบิกเงินเดือนได้หรือไม่ ก็ควรเสนอเรื่องไปตามลำดับ เพื่อให้กระทรวงการคลังวินิจฉัย

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๘๕๗ แพร่

ถาม นาย ก. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ รับราชการครั้งแรกอยู่ที่จังหวัดบุรีรัมย์ และได้ยื่นคำร้องขอกลับมารับราชการภูมิดำเนาเดิม คือจังหวัดแพร่ (ไม่มีเงื่อนไขว่าจะไม่ขอรับค่าเช่าบ้าน) เมื่อทางราชการย้ายให้ เมื่อกรมฯ ดังแต่งตั้ง (ย้าย) ให้กลับมารับราชการภูมิดำเนาเดิมได้แล้ว นาย ก. ก็เดินทางมารับราชการภูมิดำเนาเดิมตามคำสั่งกรมฯ แต่ไม่ได้พักอาศัยอยู่บ้านของบิดา - มารดา เนื่องจากบ้านคับแคบมีพี่น้องอาศัยอยู่ นาย ก. จึงไปเช่าบ้านอยู่ใหม่ ดังนี้ นาย ก. มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้หรือไม่?

ตอบ พิจารณาดังการเริ่มเข้ารับราชการครั้งแรก นาย ก. มีสิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านทางจังหวัดแพร่ แต่โดยที่จังหวัดแพร่เป็นภูมิดำเนาเดิม นาย ก. จึงถูกห้ามตามมาตรา ๕ (๕) ข้าราชการ ซึ่งมีเคหสถานของตนเอง หรือของบิดามารดา หรือบุตร หรือสามีภริยา ที่พออาศัยอยู่ร่วมกันได้ สำหรับนาย ก. เมื่อมีบ้านของตนเองก็ไม่มีสิทธิได้รับเงินค่าเช่าบ้านเลย ส่วนบ้านของบิดามารดา หรือบุตร หรือภริยา ถ้ามีพอที่จะอาศัยอยู่ร่วมกันได้ แต่นาย ก. ไม่สมัครใจอยู่ ก็ไม่มี

สิทธิในเงินค่าเช่าบ้านเช่นกัน เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า บ้านของบิดามารดา หรือบุตร หรือภริยา ไม่สามารถที่จะอาศัยอยู่ร่วมกันได้ และต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดเสียก่อน จึงจะมีสิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านได้

คอบสมาชิกเลขที่ ๑๕๔๒ โรงเรียนป่าไม้ แพร่

๑. ถาม ผมเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา เริ่มรับราชการมาแต่ปี ๒๔๘๕ จึงมีสิทธิได้รับการนับอายุราชการเป็นทวิคูณในระหว่างที่ทางราชการประกาศใช้กฎอัยการศึก แต่ต่อมาได้ลาไปศึกษาที่โรงเรียนป่าไม้จังหวัดแพร่ และทางราชการก็ยังไม่ประกาศยกเลิกกฎอัยการศึก จึงขอเรียนถามว่า ในระหว่างที่ผมลาศึกษาชั้นนี้ จะมีสิทธิได้รับการนับอายุราชการเป็นทวิคูณอยู่หรือไม่? เพราะเหตุใด?

ตอบ มาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ๒๔๘๔ ได้บัญญัติไว้ว่า

“.....ฯลฯ.....”

นับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ข้าราชการผู้ใดประจำปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตใดที่ได้มีประกาศใช้กฎอัยการศึก ให้นับเวลาราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นเป็นทวิคูณ

“.....ฯลฯ.....”

ตามบทบัญญัติ ของกฎหมาย ดังกล่าว แล้วนี้ จะเห็นได้ว่า หลักเกณฑ์การนับเวลาทวิคูณในกรณีประกาศใช้กฎอัยการศึกนั้น จะต้องปรากฏว่า ข้าราชการผู้นั้นได้ประจำและปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึก จึงจะมีสิทธิให้นับเวลาราชการในระหว่างนั้นเป็นทวิคูณ สำหรับคุณปรากฏว่าระหว่างประกาศใช้กฎอัยการศึก ได้ลาไปศึกษาที่โรงเรียนป่าไม้จังหวัดแพร่ ซึ่งถือว่าในระหว่างลาไปศึกษานั้น คุณมิได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ แต่ลาไปเรียนหนังสือ ฉะนั้นจึงไม่มีสิทธิได้นับเวลาในระหว่างนั้นเป็นทวิคูณ

๒. ถาม แต่เดิมข้าพเจ้ารับราชการเป็นเสมียนมหาดไทย (ข้าราชการสามัญชั้นจัตวา) โดยได้รับการบรรจุครั้งแรกที่อำเภอ P. เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๕ แต่ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗ ข้าพเจ้าได้ขอโอนมาอยู่ในสังกัดของกรมป่าไม้ และได้อยู่เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันนี้ ในขณะที่ข้าพเจ้าได้รับโอนให้มาอยู่ในสังกัดของกรมป่าไม้ ทางราชการก็ได้แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าไปอยู่ที่อำเภอ P. จังหวัดเดียวกัน

กันกับที่บรรจุครั้งแรกเมื่อเป็นเสมียนมหาดไทย ข้าพเจ้าขอเรียนถามว่า ในกรณีเช่นนี้ ข้าพเจ้า มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านในขณะที่ข้าพเจ้ารับราชการอยู่อำเภอ P. หรือไม่? เพราะเหตุใด?

ตอบ คุณไม่มีสิทธิได้รับเงินค่าเช่าบ้าน เพราะคุณยังคงรับราชการอยู่ในท้องที่อำเภอ P. ซึ่งเริ่มเข้ารับราชการ

ตอบสมาชิก—ลำปาง

๑. ถาม ข้าราชการพลเรือนสามัญ และตุลาการประจำ ทำงานอยู่ในจังหวัด ที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก ข้าราชการได้นับเวลาเพื่อคำนวณบำเหน็จบำนาญในระหว่างที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก เป็นทั่วคุณ ตุลาการประจำมีสิทธิจะได้นับเวลาเพื่อคำนวณบำเหน็จเป็นทั่วคุณหรือไม่?

ตอบ ตุลาการไม่มีสิทธิได้นับเวลาในระหว่างประกาศใช้กฎอัยการศึกเพื่อคำนวณบำเหน็จเป็นทั่วคุณ

๒. ถาม ตุลาการชั่วคราวทำงานมาแล้ว ๒ ปี ถ้าถึงแก่กรรม มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จหรือเงินทำขวัญหรือไม่? ถ้าได้ จะถือเกณฑ์คำนวณอย่างไร? โปรดยกตัวอย่างด้วย

ตอบ ตุลาการชั่วคราวไม่มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จหรือเงินทำขวัญ ไม่ว่าจะทำงานมากี่ปี

พิมพ์ใหม่อีกแล้ว

“ประมวลปัญหาและทางปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน”

แก้ไขเพิ่มเติม พิมพ์ครั้งที่ ๖ เสร็จแล้ว

ราคาเล่มละ ๕๐ บาท ตามเดิม (เพิ่มค่าส่งเล่มละ ๔.๕๐ บาท)

GOVERNMENT ORGANIZATION

ส่วนราชการ

จาก Thailand Government Organization Manual Series ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Department of State Highways

The Department is responsible for the construction and maintenance of state, municipal, feeder and concession highways in Thailand.

The Department is divided into:

Office of the Secretary

The office handles all correspondence of the Director General; is the central routing point for all communications pertaining to the Department; coordinates all activities within the Department and with other Departments; performs various administrative duties of the Department, including those of personnel, filing, and medical services; authorizes the granting of land for concession highways; keeps the registrar of land appropriated for highway construction; and advises the Department on questions of law. The office is divided into five sections:

1. Administrative Section
2. Personnel Records Section
3. Legal Section
4. Land and Concession Section
5. Medical Service Section

กรมทางหลวงแผ่นดิน

มีหน้าที่รับผิดชอบในการก่อสร้าง และบำรุงรักษา ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงเทศบาล ทางหลวงชนบท และทางหลวงสัมปทานในประเทศไทย

กรมนี้แบ่งออกเป็น:

สำนักงานเลขานุการกรม

มีหน้าที่เกี่ยวกับการหนังสือของอธิบดี เป็นจุดกลางของการติดต่อสื่อสารของกรม ประสานงานภายในกรมและกับกรมอื่นๆ ปฏิบัติงานธุรการต่างๆ รวมทั้ง การบุคคล การเก็บรักษาเอกสารและการรักษาพยาบาลข้าราชการ การจัดที่ดินสำหรับทางหลวงสัมปทาน การเวนคืนที่ดินเพื่อสร้างทางหลวง และให้คำแนะนำภายในกรมเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายต่างๆ สำนักงานเลขานุการกรมแบ่งเป็น ๕ แผนก คือ:

๑. แผนกสารบรรณ
๒. แผนกทะเบียนและประวัติ
๓. แผนกกฎหมาย
๔. แผนกที่ดินและสัมปทาน
๕. แผนกแพทย์

Finance Division

The Division prepares budget estimates for the Department; authorizes and keeps accounts of funds and expenditures; and pays the salaries of personnel. The Division is divided into four sections:

1. Construction Accounts Section
2. Maintenance Accounts Section
3. Money Section
4. Control Section

Stores Division

The Division purchases, stores and issues supplies for the Department. The Division is divided into three sections:

1. Equipment Accounts Section
2. Procurement Section
3. Stores Section

Planning Division

The Division is responsible for planning, designing and redesigning bridges, highways, culverts, Department Buildings, etc., and for drafting and filing blueprints; it conducts research on construction materials and their manufacture, and provides a statistical service for the Department. The Division is divided into five sections:

1. Administrative Section
2. Research Section
3. Design Section
4. Plans Section
5. Statistics Section

กองคลัง

มีหน้าที่จัดทำงบประมาณของกรม ควบคุม และจัดทำบัญชี การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ และจ่ายเงินเดือนให้แก่ข้าราชการ กองนี้แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ :

๑. แผนกบัญชีก่อสร้าง
๒. แผนกบัญชีบำรุงรักษา
๓. แผนกเงิน
๔. แผนกควบคุม

กองพัสดุ

มีหน้าที่จัดซื้อ เก็บรักษา และจัดตั้งพัสดุของกรม กองนี้แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ :

๑. แผนกบัญชีพัสดุ
๒. แผนกจัดหา
๓. แผนกคลังพัสดุ

กองแบบแผน

มีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนออกแบบ และแก้ไขแบบสะพาน ทางหลวง ท่อระบายน้ำ อาคารสถานที่ของกรม ฯลฯ การเขียนแบบ และเก็บพิมพ์เขียว ค้นคว้าเรื่องวัสดุและวิธีประดิษฐ์วัสดุที่ใช้สำหรับก่อสร้าง และงานสถิติของกรม กองนี้แบ่งออกเป็น ๕ แผนก คือ :

๑. แผนกธุรการ
๒. แผนกวิเคราะห์วิจัย
๓. แผนกออกแบบ
๔. แผนกแผนผัง
๕. แผนกสถิติ

Survey Division

The Division is charged with surveying state highways; and with drawing maps on the basis of these surveys.

Bridges Division

The Division constructs and maintains all bridges used on the highways of Thailand.

Construction Division

The Division supervises and controls the construction of state, municipal, feeder and concession highways. It also is engaged in research with respect to determining materials suitable for highway construction.

Maintenance Division

The Division is responsible for the maintenance and improvement of highways throughout the Kingdom.

Mechanical Division

The Division gives technical advice on the operation and maintenance of equipment and machinery used on construction and maintenance projects; operates a mobile repair service for equipment in the field, and services all vehicles and equipment located in the Bangkok area.

Workshop Division

The Division provides a stationery repair service for major repairs on construction equipment; it repairs office furniture and vehicles; manufactures spare parts and mechanical tools.

กองสำรวจ

มีหน้าที่เกี่ยวกับการสำรวจทางหลวงแผ่นดิน และทำแผนที่ตามผลของการสำรวจ

กองสะพาน

มีหน้าที่ ก่อสร้าง และ บำรุงรักษาสะพานทุก สะพานบนทางหลวงแผ่นดินของประเทศไทย

กองก่อสร้าง

มีหน้าที่ ควบคุมดูแล การก่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงเทศบาล ทางหลวงชนบท และ ทางหลวงสัมปทาน และค้นคว้าหา และกำหนด วัสดุอันเหมาะที่จะใช้ในการก่อสร้างทางหลวง

กองบำรุงทาง

มีหน้าที่ บำรุงรักษา และบูรณะทางหลวงทั่ว ราชอาณาจักร

กองช่างกล

มีหน้าที่ให้คำแนะนำทางเทคนิค เกี่ยวกับ การใช้และรักษาเครื่องมือ และเครื่องจักรกล ที่ ใช้ในการก่อสร้างและบำรุงรักษาทางตามโครงการ ต่างๆ ดำเนินงานบริการเคลื่อนที่สำหรับซ่อมแซมเครื่องมือเครื่องใช้ตามที่ต่างๆและให้บริการ ยานยนต์ และเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับหน่วยงาน ที่อยู่ในเขตจังหวัดพระนคร

กองโรงงาน

มีหน้าที่ ให้ บริการ ซ่อมเครื่องมือ เครื่องใช้ ในการก่อสร้างที่ชำรุดหรือเสียหายมาก ซ่อมแซม ตู้โต๊ะเก้าอี้และยานยนต์ ผลิตเครื่องอะไหล่และ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ

State Highways Supervisors

There are four State Highways Supervisors directly responsible to the Director General. They direct the activities of twelve field offices.

State Highways Field Offices

There are twelve State Highways Field Offices which are under the supervision of the four State Highways Supervisors. Each Field Office consists of several sub-units which are located in some of the changwads. One Field Office may serve several changwads. Each Field Office performs functions for and assists the various Divisions in the Department.

นายช่างกำกับการเขตการทาง

มีตำแหน่ง นายช่างกำกับการเขตการทางอยู่ ๔ ตำแหน่ง ซึ่งตรงต่ออธิบดี นายช่างเหล่านี้ควบคุมกิจการของเขตการทาง ๑๒ เขต

เขตการทาง

มีเขตการทาง ๑๒ เขต ซึ่งมีนายช่างกำกับการเขตการทาง ๔ คน เป็นผู้ควบคุมดูแล เขตการทางแต่ละเขตแบ่งออกเป็นหน่วยย่อยอีกหลายหน่วย ตั้งอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ เขตหนึ่งอาจจะคลุมไปถึงหลายจังหวัด เขตการทางช่วยและทำหน้าที่แทนกองต่าง ๆ ในกรม

(ยังมีต่อ)

Women's faults are many;
But men's are two,
Everything they say,
And everything they do!

อันความผิดของสตรีมีหลายอย่าง
แต่ชายนั้นเพียงสองทางจะผิดได้
คือทุกสิ่งที่เขากล่าวออกไป
อีกสิ่งไซ้ร้การกระทำจำไว้เชียว!

—นิรชร—

News Summary

(ด.ช.ส.บ.)

สรุปข่าว

HOME

- 1 July. The King opened the Vajiravudh Memorial Hall at the National Stadium.
- 3 July. The Premier's Office issued a communique saying that the Government considered that in spite of the fact that Thailand had not been justly treated in the Khao Phra Vihar case, it was bound to honour its obligations under the U.N. Charter, but under protest and with reservation of its rights.
- 4 July. The Premier made both T.V. and broadcast address to the nation, emphasising the Government's attitude relating to the Khao Phra Vihar case. He urged the nation to concentrate on more important matters and concluded that the Khao Phra Vihar Temple "shall oneday return to the Thai nation"
- 5 July. The King conferred degrees and diplomas on 1,365 students of Chulalongkorn University.
The spaceship Friendship Seven, which carried Col. John Glenn on his space flight mission, arrived at Don Muang for exhibition in Bangkok under the care of Mr. John J. Williams NASA's Head of the Manned Spacecraft Division.
- 6 July. A DC. 8 airliner of Alitalia, on a flight from Bangkok to Bombay with 94 aboard including Mr. Kasem Lamsam, his eldest daughter and 3 other Thai, crashed into a mountain near Bombay during a heavy monsoon rain. There were no survivors.

ในประเทศ

- ๑ กค. พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว ทรงเปิด ศาลา วชิราวุธ ณ กรีฑาสถานแห่งชาติ
- ๓ กค. สำนักนายกรัฐมนตรีได้ออก คำแถลงการณ์ว่า รัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่า แม้ประเทศไทยจะไม่ได้ รับความยุติธรรมในคดีเขาพระวิหาร ก็จำเป็นต้องปฏิบัติ ตามพันธกรณีในกฎบัตรสหประชาชาติ โดยประท้วง และสงวนสิทธิของประเทศไทยในเรื่องนี้ไว้ด้วย
- ๔ กค. นายกรัฐมนตรีได้กล่าวคำปราศรัยต่อประชาชน ทั้งทาง ที.วี. และวิทยุกระจายเสียง เน้นถึงท่าทีของ รัฐบาลเกี่ยวกับคดีเขาพระวิหาร ท่านได้เร่งเร้าขอให้ ประชาชนจงทำในเรื่องที่สำคัญกว่านี้ และสรุปท้าย ว่าในวันหนึ่งข้างหน้าประสาทพระวิหารจะกลับคืนมา เป็นของประเทศไทย
- ๕ กค. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ พระราชทาน ปริญญาและอนุปริญญาแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยา-ลัย จำนวน ๑,๓๖๕ คน
นายจอห์น เจ วิลเลียมส์ หัวหน้าแผนกระบบ แคลปซูลขององค์การนาซา ได้เดินทางมาถึงดอนเมือง พร้อมด้วย ยานอวกาศ มิตรภาพ หมายเลข ๗ ซึ่ง พ.อ. จอห์น เกลนน์ ได้อาศัยขึ้นไปโคจรรอบโลกเพื่อ นิทรรศการในกรุงเทพฯ
- ๖ กค. เครื่องบินโดยสารไอพ่น ดีซี ๘ ของบริษัทอิตาลี-เลียบินจากกรุงเทพฯ ไปบอมเบย์ได้ประสบอุบัติเหตุ ชนภูเขาใกล้เมืองบอมเบย์ ในขณะที่มีพายุฝน มรสุม อย่างหนัก มีผู้โดยสาร ๘๔ คน รวมทั้งนายเกษม ล่ำซำ ธิดาคนโตของเขาและคนไทยอื่นอีก ๓ คน ไม่มีผู้ใด รอดชีวิตเลย

The Foreign Information Department announced that the Government had sent reports about the Khao Phra Vihar Case to the U.N., the text of which would be disclosed after the date of delivery.

- 10 July.** The Cabinet approved a proposal to send delegates to the 2nd Afro-Asian conference at Bandung, Indonesia, in December; agreed to appoint M.C. Yachai Chitrabongs as special architect of the Fine Arts Department.

The premier cabled a congratulatory message to the President of the Algerian Interim Government on the occasion of Algeria's Independence.

The Economic Affairs Ministry issued a communique saying that Thai and Japanese delegations had successfully negotiated in principle the sale of Thai maize to Japan.

The Forestry Department sent circular notes to provincial commissioners asking them to urge the public to cultivate trees on the commencement of Buddhist Lent (July 17), regarded as national tree cultivation day.

- 11 July.** The Premier presided over a meeting to consider the general situation.
- 19 July.** The King conferred degrees and diplomas on 476 students of Kasetsart University.

กรมสารนิเทศ ประกาศว่า รัฐบาลได้มีหนังสือแจ้งไปยังองค์การสหประชาชาติเกี่ยวกับเรื่องคดีเขาพระวิหารแล้ว จะเปิดเผยข้อความภายหลังเมื่อหนังสือได้ไปถึงแล้ว

- ๑๐ กค. คณะรัฐมนตรีลงมติอนุมัติข้อเสนอจัดส่งผู้แทนไปประชุมกลุ่มประเทศเอเชีย—แอฟริกาครั้งที่ ๒ ที่เมืองบันดุง ประเทศอินโดนีเซียในเดือน ธ.ค. ลงมติเห็นชอบให้แต่งตั้ง ม.จ. ยาชัย จิตรบงษ์ เป็นสถาปนิกพิเศษกรมศิลปากร

นายกรัฐมนตรี ได้ส่งโทรเลข แสดงความยินดีไปยังประธานคณะบริหารชั่วคราวแห่งอัลจีเรีย เนื่องในโอกาสที่ประเทศอัลจีเรียได้รับเอกราช

กระทรวงเศรษฐกิจ ได้ออกคำแถลงการณ์ว่า ผู้แทนญี่ปุ่น—ไทย ได้เจรจาทำความตกลงในหลักการขายข้าวโพดแก่ญี่ปุ่นสำเร็จแล้ว

กรมป่าไม้ ได้มีหนังสือเวียนถึง ผู้ว่าราชการจังหวัด ขอให้เร่งเร้าประชาชนปลูกต้นไม้ในวันเข้าพรรษา (๑๓ กค.) ถือเป็นวันปลูกต้นไม้ของชาติ

- ๑๑ กค. นายกรัฐมนตรีเป็นประธานในการประชุมพิจารณาสถานการณ์ทั่วไป
- ๑๘ กค. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานปริญญา และ อนุปริญญา แก่ นิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน ๔๗๖ คน

ยี่อังกฤษ

โดย ประสิทธิ์ วาริรัตน์

B.A. (Philosophy and International Relations)

ในการเรียนภาษาอังกฤษนั้น มีสิ่งที่น่าสนใจมากก็คือ การเรียนศัพท์หรือศัพท์เดิมอันเป็นที่มาของภาษา ความจริงการเรียนภาษาแต่ละภาษาย่อมเกี่ยวเนื่องกันหลาย ๆ ภาษา บางทีคำพูดคำเดียวอาจดับกลับหลังผ่านตึง ๒-๓ ภาษาจึงจะเข้าถึงความหมายเดิม และคำ ๆ เดียวมาจากภาษาหนึ่ง แล้วเวลายกมาเป็นคำพูดใหม่ในภาษาใหม่ย่อมมีความหมายไปอีกต่างหาก Robert J. Dixon นักเขียนอเมริกันยกตัวอย่างไว้ใน "word origins" นำฟังและนำคิด เช่นคำว่า **etiquette** ซึ่งเดิมเป็นภาษาฝรั่งเศส และเดิมที่เดี่ยวยุบายความว่าฉลากป้ายหรือเครื่องหมาย (a label or sign) เมื่อกลายเป็นภาษาต่างประเทศก็ยังคงรักษาความหมายเดิมไว้ได้ คำว่า **etiquette** ในภาษาต่างประเทศปัจจุบันใช้สำหรับบอกเครื่องหมายเล็ก ๆ ติดที่เครื่องแต่งตัวหรือที่ขวด เป็นต้น ตามร้านขายของ แต่ **etiquette** ในภาษาฝรั่งเศสค่อย ๆ เปลี่ยนความหมายแตกต่างไป ปรากฏว่าภายหลังต่อมาหมายความว่าเป็นประเพณี) ในเมื่อมีพระราชพิธีสำคัญ ๆ ในพระราชสำนัก การเขียนบัตรเล็ก ๆ (small cards or **etiquettes**) แนะนำแขกว่าควรแต่งกายอย่างไร ควรประพฤติปฏิบัติอย่างไร ในเวดามี่พระราชพิธี ดังนั้น **etiquette** (มารยาท) กลายเป็นระบบมารยาทในการเข้าสังคมที่ถือว่าถูกต้อง สำหรับประชาชนจะได้ปฏิบัติตาม ความหมายอันหนึ่งของ **etiquette** มาเป็นภาษาอังกฤษที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน

ฉะนั้น การศึกษารากศัพท์ของภาษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นหาหน่อยไม่ แต่ท่านผู้อ่านอาจจะตั้งคำถามว่า ถ้าอย่างนั้น ก็ต้องเรียนภาษาละตินและภาษากรีกด้วยซิ ขอตอบว่า ถ้ารู้ไว้ก็ดี เหมือนเราเรียนภาษาไทย ใครรู้รากศัพท์ก็มาของภาษาไทย เช่น บาดัหรือต้นตักถุดด้วย ย่อมเข้าใจภาษาดั้งเดิม แต่ในทันทีไม่ถึงกับอย่างนั้น การเรียนศัพท์ใหม่ไม่จำเป็นต้องเรียนรากศัพท์ทุกตัวไป เขาอาจจำรากศัพท์ที่มีประโยชน์มากที่สุด และครั้งหนึ่ง ๆ ก็ไม่จำเป็นต้องจำเป็นจำนวนมาก ประเดี๋ยวจะกลายเป็นคนเข้าป่าแล้วมัวเพลินอยู่กับสมนทรมไม่จนหลงทาง

ลองพิจารณาคำว่า **breakfast** ในภาษาอังกฤษดูซิครับ **break** คำหนึ่ง **fast** อีกคำหนึ่ง ซึ่งคำว่า **fast** (อังกฤษอ่านว่า ฟาสท์ แต่อเมริกันอาจารย์ของผมอ่านว่า แฟสต์ หรืออ่านครึ่งฮาครึ่งแฮ ซึ่งผมไม่สามารถจะเขียนเป็นตัวอักษรได้) หมายความว่า อดอาหารเป็นบางเวลา เช่น หลังจากที่รับประทานอาหารเช้าแล้ว ก็เข้านอนกลางคืนไม่กินอาหาร พอตื่นนอนเช้า คนเราก็เลิกอดอาหาร **One breaks his fast.** แต่ **fast** นี้มีความหมายว่า เร็วก็ได้ชะครับ และคำว่า **Good Bye!** ซึ่งแปลว่าลาก่อน หรือส่งตัวกันแหละครับ เดิมทีเดียวเมื่อฝรั่งเขาแก่พระเจ้ากันจริงๆ เขาใช้สำหรับกล่าวอำลาเวลาจากกันว่า "God be with you" พระเจ้าอยู่กับท่าน การกล่าวลาแล้วลาออกอย่างนี้เป็นร้อยเป็นพันเป็นหมื่นเป็นแสนครั้ง จึงย่อลงเหลือ **Good Bye!**

พิจารณาคำอื่นอีกคำชื่อ **Woman** จะตัดออกเป็นสองคำได้ใหม่ครับคือ **woo** กับ **man** ซึ่งแปลตัวหน้าไปหาตัวหลังว่า เกี้ยวผู้ชาย พอคิดกันแล้วกลายเป็นผู้หญิงไปดิบ เหมือนกับคำว่า **Khan, King** และ **Can** อาจารย์สอนวรรณคดี (มะกัน) ของผมคนหนึ่ง ท่านอธิบายว่า มาจากที่เดียวกัน ชำแนกแปลว่าใหญ่ ดึง ก็ใหญ่ แคน ก็สามารถ ผู้เป็นใหญ่ เป็นคิง คือผู้สามารถ จะทำอะไรก็ต้องทำได้ นั้นหมายถึงคิงสมัยแรกเริ่มเดิมที แต่ **can** นี้ในทีบางแห่งแปลว่า ครอบงำ ก็ได้ชะครับ

ผมอยากจะเรียกรากศัพท์ คือ ชาติแท้ที่เป็นแก่นเป็นสาระเนื้อหาของคำพูดว่าเป็นตัวของคำศัพท์ "the body of the word" ในความรู้ลึกของผมแล้วรากศัพท์ the roots อาจจะเรียกว่าหัวใจของการสร้างศัพท์ (Vocabulary building) เพราะมีหน้าที่ศูนย์กลางคือความหมายของคำพูด ขอให้ท่านลองพิจารณาคำเหล่านี้ดูซิครับ **fact, factory, factor, faction, factotum.** คำพูดเหล่านี้แต่ละคำมาจากภาษาละติน ซึ่งเป็นชาติเดิมว่า **fac** หมายความว่า **make** หรือ **do** "ดังนั้น **a fact** คือสิ่งที่ได้กระทำเรียบร้อยแล้ว" "Thus a fact is that which is already done."

A factory is a place where things are made. (โรงงานคือสถานที่ทำสิ่งของ) A plant where items are manufactured. (โรงงานเป็นสถานที่ผลิตสิ่งของ) A factor is one who does or makes things for someone else. หรือจะพูดเป็น Some fact that makes things what they are. (ความจริงบางอย่างทำสิ่งตามความเป็นจริงของมัน) A faction is a clique that does things together. (หมายถึงพวกแบ่งแยก partisan group) และคำว่า a factotum is an all-around man hired to do all sorts of jobs. หรือเรียกว่า handyman ก็ได้ all-around man ก็ได้ factotum ก็ได้ หมายความว่า เป็นคนทำงานได้ทุกอย่าง (all sorts of jobs)

คำพูดแต่ละคำธาตุ **fac** เป็นจุดศูนย์กลางแห่งความหมาย ธาตุแท้ (roots) ทำหน้าที่เป็น
 ภายของคำศัพท์ ธาตุ **fac** คำเดียวให้ความหมายของคำพูดในภาษาอังกฤษเป็นจำนวนร้อยคำ ท่าน
 สามารถจะรวมมันกับธาตุอื่น ๆ ได้อีก โดยบอก **simile** คือคำที่เหมือนกัน ท่านจะได้ **facsimile**
 นั่นคือ การทำให้เหมือนกับสิ่งอื่นหรือจะผลิตคำพูดขึ้นใหม่โดยบอก **Manu** (มือ) กับ **fac** ท่านจะได้
 คำใหม่ว่า **manufacture** ซึ่งหมายความว่า That which is made by hand.

ท่านอาจจะบอก **prefix** (อุปสรรค) หรือ **suffix** (คำพ้องท้าย) เข้ากับ **fect** ได้อีก เช่น
af + fect = affect ซึ่งหมายความว่า กระทำแก่ หรือ มีอิทธิพลครอบ อุปสรรค คือ คำนำ
 หน้า **bene + fic (fic** แผลงมาจาก **fac** หรือบอกกับ **factor** เป็น **benefactor** หมายความว่า **one**
who does good. ในคำพูดเหล่านี้ **fac** ยังรักษาความสำคัญเดิมของตัวไว้ คือหมายความว่า **to do**
 หรือ **to make** การบอกคำนำหน้าและคำพ้องท้ายเข้าเพื่อพรรณนาความหมายที่แตกต่างกัน เหนือ
 สิ่งอื่นใด ท่านได้เรียนคำพูดหลายคำเป็นหมวดหมู่ เช่น

affect, defect, sufficient, deficient, beneficial, effect, perfect, efficient, proficient, artificial.

ถ้าท่านหยุดแล้วคิดถึงสักพักหนึ่งท่านจะเห็นได้ว่า **fac** คำเดียว ท่านสามารถสร้างศัพท์ใหม่
 ได้มากพอสมควร โดยศึกษาที่มาซึ่งเป็นศิลปะที่หาคว่ามิได้ เขาจะควับ ดองเป็ดย่นอารมณ์มาอ่าน
 ย่อความบางเรื่องของท่านอัสปเสียบ้าง

The fables of Aesop

From the fables of Aesop, a Greek writer who lived about 550 B.C., there have
 come many common expressions which exist today, not only in English, but in many
 other languages of the world. Each one of the Aesop tales always had a moral, and it is
 this moral which we often hear expressed in one form or another.

There is a fable of Aesop about a farmer who was driving his wagon along a
 muddy road. The wheels of the wagon finally got stuck in the mud. The farmer got
 out of the wagon and without doing anything toward getting the wagon out of the mud,
 began to pray to Hercules, one of the Greek Gods, to help him. Hercules finally appeared
 and told the man to get busy himself and "to put his shoulder to the wheel" Thus we
 often say in English, when speaking of some difficult task to be done, that one must

“put his shoulder to the wheel.” meaning that one cannot always depend on someone else for help. We, the Thai Buddhist say very often “self is the Lord of self, who else could be the Lord.” So westerners who are not God-intoxicated say “God helps those who help themselves.”

Another Aesop tale which is popular in many languages is the story of a young farm girl who was going to market, carrying a pail of milk on her head. As she walked along, she began to plan what she was going to do with the money which she got when she sold the milk. She was going to buy some chickens. The chickens were going to lay eggs. She was going to sell the eggs and buy a new dress and hat. The young men of the town would fall in love with her. She would marry the richest one, etc. Suddenly, with her head high in the air, She stumbled and fell. All the milk was spilt and she had to return home with nothing at all. The maxim, which is often heard in English is : Don't count your chickens before they are hatched”

นิทานอีสป

จากนิทานทั้งหลายของอีสปนักเขียนชาวกรีกเมื่อประมาณ ๕๕๐ ปีก่อนคริสตกาล มีคำพูดหลายคำที่มีความหมายเหมือนกันในปัจจุบันนี้ ไม่เฉพาะแต่ในภาษาอังกฤษเท่านั้น แต่ในภาษาต่าง ๆ ของโลกอีกมากมายหลายภาษา นิทานอีสปแต่ละเรื่องมีคติธรรมอยู่ด้วยเสมอ และคติธรรมนี้ซึ่งเราได้ยินพูดกันบ่อย ๆ ไม่แบบใดก็แบบหนึ่ง

มีนิทานอีสปเกี่ยวกับชาวนาอยู่เรื่องหนึ่ง ผู้ซึ่งเก๋วียนไปตามถนนที่เป็นโคลนเป็นคม ในที่สุดก็ถลันเก๋วียนคุดจมอยู่ในโคลน เขาตงจากเก๋วียน และไม่ได้ทำอะไรในอันที่จะเอาเก๋วียนออกจากโคลน ได้แต่ดวดค้อนวนต่อ เซอร์คิวิลด์ พระเจ้าของกรีกคนหนึ่งให้ช่วยเหลือเขา เซอร์คิวิลด์ได้ปรากฏตัวและบอกแก่เขาให้ช่วยตัวเอง และให้เอาไม้ของเขาแบกถลันไป ดังนั้นเราพูดกันบ่อย ๆ ในภาษาอังกฤษ เพื่อพูดถึงการงานที่ยากลำบากบางอย่างที่จะต้องทำนั้นบุคคลต้อง “ต้องช่วยตัวเอง” ซึ่งหมายความว่า บุคคลไม่สามารถอาศัยบุคคลอื่นให้ช่วยเหลือได้ตลอดไป เราพุทธศาสนิกชนชาวไทย พูดกันบ่อย ๆ ว่า “คนเป็นถึงพี่ของคน คนอื่นใครเล่าจะเป็นที่พึ่งได้” ดังนั้นชาวตะวันตกที่ไม่เฝ้าพระเจ้าทั้งหลายจึงกล่าวว่า “พระเจ้าช่วยผู้ที่ช่วยตัวเอง”

นิทานอีสปอีกเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นที่นิยมชมชอบในภาษาต่างๆ คือ เรื่องหญิงสาวชานาคคนหนึ่งไปตลาดนัด ทุลฉันทไปบนคั้วระ ระหว่างที่เดินไปในกลางทางก็คิดวางแผนไปด้วยว่า จะเอาเงินที่ขายนมสดได้ไปทำอะไร หล่อนคิดซื้อไก่ ไก่จะออกไข่แล้วหล่อนจะขายไข่ไก่ เอาเงินซื้อเครื่องแต่งกายและหมวกใหม่เอี่ยมสวยหรู ชาวบ้านร้านตลาดที่หนุ่มแน่นทั้งหลายก็จะหลงรักหล่อน หล่อนก็จะแต่งงานกับคนที่ร่ำรวยที่สุด ทันใดนั้นหล่อนก็เข็ดหัวลอยคอขึ้นไปในอากาศ และสะดุดตัมตง นมสดหกหมดไม่มีเหลือ และแล้วหล่อนกลับบ้านโดยไม่มีอะไรเลย คติธรรมที่ได้ยินกันบ่อยๆ ในภาษาอังกฤษว่า “อย่านับไก่ก่อนฟักออกมาเป็นตัวแล้ว”

แต่คนหนุ่มทรงจิ้งเหลนที่ชอบซุกซนสมัยนั้นเห็นจะไม่รอฟักไก่อยู่หรอกครับ ถ้าเจอไก่เข้าจริงๆ เขาคงจับตัวถอนขนเอาไปทำพิคลม นอนพิคเวลาร้อนสบายไปเลย เอาละครับ ท่านผู้อ่านคงได้สาระ อรรถะ และประโยชน์จากเรื่องนี้อยู่แล้ว ซึ่งผมไม่จำเป็นต้องอธิบายหรือให้ความเห็นอะไรเพิ่มเติมอีก แต่อยากจะขอย้ำว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องนิทานอีสปนะครับ ไม่ใช่เรื่องจับไก่ ไพรดเข้าใจตามันด้วย

ต่อไปนี้เราลองมาศึกษาดำนวนและสุภาษิต (idioms and proverbs) คุบบ้าง การพูดจาต้นทนากันก็ดี การเขียนหนังสือก็ดี มักนิยมใช้คำพูดที่เป็น idiom หรือ proverb โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่ชนที่ได้รับการศึกษาคดี

To worship the rising sun หมายความว่า ให้เกียรติแก่คนที่มาสู่ตำแหน่งงานใหม่ คือการแสดงความเคารพแก่คนที่ก้าวขึ้นสู่ความมีอำนาจวาสนาและมีอิทธิพล ตัวอย่างเช่น **The newly-appointed Prime Minister has taken over and his people worship the rising sun.**

What can't be cured must be endured. สิ่งที่เกิดขึ้นไม่ได้ต้องอดทน หมายความว่า หือประสบสิ่งที่เราไม่สามารถจะแก้ไขหรือช่วยเหลือได้ ก็ต้องทนกัดฟันยอมรับตั้งนั้นไป

Prevention is better than cure กันดีกว่าแก้ หรือที่ได้ยินคุ้นหูกันในภาษาไทยว่า ทำออกเดี่ยก่อนดีกว่ารอให้ว้าวาย

A rolling stone gathers no moss. หมายความว่า ตามตัวอักษรว่า ก้อนหินที่กลิ้งไปกลิ้งมา จะไคร้หน้าไม่จับ สุภาษิตนี้หมายถึงคนที่อยู่ไม่เป็นที่เส้นทางไม่ยึดหลัก ไม่ทำอะไรเป็นขั้นเป็นอัน กลิ้งไปก็กลิ้งมา

Rome was not built in a day กรุงโรมมิได้สร้างในวันเดียว อย่างที่ท่านได้ยินอยู่เสมอ ในเพลงโฆษณาหนึ่งว่า “กรุงโรมมิใช่สร้างวันเดียว” นั้นแหละครับ อันนี้หมายถึงการทำงาน

ที่ยากต้องใช้เวลาและความอดทน จึงจะสำเร็จลุล่วงไปได้ ก็คิดนั้นอย่างสำหรับเดือนบุคคลที่ทำงาน ด้วยความท้อแท้่ออนใจ ชาติความอดทน

Better late than never ถ้าจะต้องทำงานบางอย่าง ทำมันเสียดีกว่า ถึงแม้ว่าจะช้า ดีกว่าไม่ทำเสียเลย

Easy come, easy go ใ้่ง่ายจ่ายก็ต้อง หมายความว่า สิ่งใดก็ตามถ้าได้มาง่ายๆ ไม่รู้จักคุณค่า เพราะมิได้ใช้ความพยายามจึงใช้ไปโดยมิได้คิด อย่างบุคคลบางคนได้รับมรดกเป็นจำนวนมหาศาล แต่ใช้จ่ายด้วยความโง่เขลาจนหมดสิ้น **It is a case of easy come, easy go.**

As you make your bed, so you must lie หมายความว่า ท่านต้องรับผลกรรมแห่งการกระทำของตนเอง อันนี้ใช้ในเวลาที่ผลกรรมอันไม่พึงปรารถนานั้นเกิดขึ้น ตรงกับพระพุทธรูปที่บอกว่า บุคคลหว่านพืชชนิดใด ย่อมได้รับผลชนิดนั้น **One reaps what one has sown.** ทำดีย่อมได้รับผลดีทำชั่วย่อมได้รับผลชั่ว **Do good, one will receive good, commit evil, one begets evil.**

New brooms sweep well. ไม้กวาดใหม่กวาดเรียบร้อยดี หมายความว่า คนที่เริ่มงานใหม่ จะเป็นคนใช้ หรือใครก็ตาม เวลาเข้าทำงานใหม่ๆ เขาใจได้ต่อหน้าที่การงานดี พอนานวันเข้าก็จะรามือไป เหมือนกับจำนวนไทยที่ว่า “น้ำแรกกระทบเหมือง เจ้าเหมืองที่ตังใหม่” หมายความว่า เหมืองที่ขุดใหม่น้ำไหลดี เพราะสระไม่ติดและโคลนคมหรือเลนไม่จับที่ร่องจนเป็นต้นคอน เจ้าเหมืองที่ตังใหม่ ๆ ก็เอาการเอางาน ฯลฯ เหมือนอย่างว่า.....ใหม่ ๆ มันกระจุ่มกระจิมพอแก่มันชินสนิม นี่หมายถึงจำพวกข่าวใหม่ปลามัน

ความจริง เก่าหรือใหม่ เป็นนามธรรมที่สัมผัสกันขึ้น ของมันมีอยู่แล้ว เมื่อยังไม่มีใครพบ ก็ยังไม่ใหม่ และที่ว่าใหม่ในที่แห่งหนึ่ง อาจเก่าในที่อื่นมาแล้ว จะเอาอย่างไรแน่ แต่ถ้าเก่าแบบเครื่องตายครามกตัญญูชมชอบกันอีก ของมันเก่า แต่ใหม่สำหรับผู้พบเห็นหรือผู้เป็นเจ้าของที่ครอบครอง ดังนั้น

อะไรใหม่มิใช่ความจริงแน่

ความจริงแท้เกิดใหม่เกิดได้หรือ

อะไรใหม่มิใช่จริงทุกสิ่งคือ

อะไรใหม่มิใช่ชื่อว่าจริงเฮย

ใน ๓๐ นาทีสุดท้าย ผมจะแบ่งคำพูดออกเป็น ๓ หมู่ (groups) คือ นาม (nouns) กริยา (Verbs) และคุณศัพท์ (adjectives) แล้วผมจะเขียนภาษาอังกฤษเป็นวลีหรือประโยค ซึ่งแต่ละประโยคหรือวลี อธิบายขยายคำพูดในภาษาอังกฤษเพียงคำเดียว ตัวอย่าง เช่น **Principle or standard by which something is judged.** ประโยคนี้อธิบายความหมายของคำว่า **Criterion** ซึ่งเป็น นาม ตัวอย่างวลี (phrase) ที่อธิบายความหมายของคำ ๆ เดียว หรือศัพท์ ๆ เดียวมีคำอธิบายเป็น วลีไว้เช่น **Not providing for the future** ได้แก่ศัพท์ว่า **improvident** ผมจะเขียนคำถามไว้ข้างบน ตามลำดับตัวเลข และเขียนคำตอบไว้ข้างล่างตามลำดับตัวเลขเช่นกัน เลขหนึ่งตรงกับเลขหนึ่ง ขอ ให้ท่านอ่านและทำความเข้าใจเขาเอง ถ้าคำไหนไม่เข้าใจ ก็ดูคำตอบแล้วจำได้ใจเถย เพื่อเป็นการเพิ่มพูนศัพท์ใหม่ ๆ อีกได้หนึ่งด้วย

วลีหรือประโยคต่อไปนี้ตรงกับคำนาม (Nouns) ว่าอะไร

1. A written statement confirmed by oath, for use as judicial proof.
2. A cure for all diseases.
3. One who is at home everywhere unprejudiced by national feelings.
4. Something to which one is unreasonably devoted.
5. Sum of money paid for release of captive.
6. Goods prohibited by law.
7. Settlement of dispute by mutual Concessions.
8. A fraudulent secret understanding between ostensible enemies.

คำตอบ

- (1) affidavit (2) panacea (3) cosmopolitan (4) fetish (5) ransom
(6) contraband (7) Compromise (8) collusion

วลีต่อไปนี้ตรงกับคำกริยา (Verbs) ว่าอะไร

1. To sail round the earth.
2. To suspend one's work pending inquiry into alleged irregularities.
3. To restore one to former position.
4. To take (goods) into or out of a country evading customs duties.

5. To leave out of consideration.
6. To surrender (foreign criminal) to proper authorities.
7. To take away from the quality of.
8. To go over briefly again.

คำตอบ

- (1) circumnavigate (2) interdict (3) reinstate (4) smuggle (5) detract
(6) extradite (7) eliminate (8) recapitulate.

วลีต่อไปนี้ตรงกับคำคุณศัพท์ (Adjectives) ว่าจะไร

1. Moderate in food and drink.
2. Cannot be reached.
3. Not giving sufficient care or thought.
4. Incapable of being profound or injured.
5. Incapable of being transferred.
6. Produced naturally in a country.
7. Eating both vegetable and animal matter.
8. Feeding on fish.

คำตอบ

- (1) abstemious (2) inaccessible (3) inadvertent (4) inviolable (5) inexorable
(6) indigenous (7) omnivorous (8) piscivorous

เขียนมาถึงนัดตกเต็มทีแล้วเพื่อนจำ ผมจำต้องขอตา เดือนหน้าเราพบกันใหม่

เฉลยปัญหาภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์

โดย..... โชค สุกันธวิช พ.ม., ช.บ. Int. Sc., F.R.G.S. รองอธิบดีกรมการฝึกหัดครู
อาสา ศุภระมงคล พ.ม., ช.บ. อาจารย์ใหญ่โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย

(ต่อจากฉบับก่อน)

ข้อ ๒๓๔. ถาม สมเด็จพระเอกาทศรถ ทรงดำเนินนโยบายต่างประเทศ คัดข้อในทางพาณิชย์-
กรรมอย่างไรบ้าง

ตอบ สมเด็จพระเอกาทศรถ ทรงดำเนินนโยบายต่างประเทศ คัดข้อในทางพาณิชย์-
กรรมเป็นอย่างดี กล่าวคือ

ก. ทรงเป็นไมตรีกับชาวฮอลันดาซึ่งได้เริ่มเข้ามาตั้งหลักแหล่งทำการค้าขายใน
กรุงศรีอยุธยาตั้งแต่ปลายรัชกาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ครั้นเมื่อสมเด็จพระเอกาทศรถได้ครอง
ราชย์สืบต่อมาจากสมเด็จพระเชษฐาธิราช เจ้ามอริชแห่งราชวงศ์ออเรนจ์กษัตริย์ฮอลันดา ได้
ส่งเครื่องราชบรรณาการเข้ามาถวายและขอเป็นไมตรีทางการค้ากับไทย สมเด็จพระเอกาทศรถก็
ทรงรับเป็นไมตรีและโปรดให้จัดทูตไปเจริญทางพระราชไมตรี ณ ประเทศฮอลันดา เมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๐
ซึ่งนับว่าเป็นครั้งแรกที่ทูตไทยได้เดินทางออกไปเจริญทางพระราชไมตรีถึงทวีปยุโรป และคอนทนต์
ไทยกลับ พระเจ้ากรุงฮอลันดาจึงได้ฝากปืนใหญ่ เครื่องศาสตราวุธ และของมีค่าอื่น ๆ มาถวายอีก
อันอันมาก ต่อมาเมื่อไทยเกิดสงครามกับพม่า พวกฮอลันดาจึงได้อาศัยโอกาสสงครามมีความดี
ความชอบมาก จึงโปรดพระราชทานที่ดินให้ตั้งบ้านเรือนอยู่ริมแม่น้ำฝั่งตะวันออกใต้พระนคร
ศรีอยุธยาลงมา

ข. ได้ทำไมตรีกับอังกฤษซึ่งได้เริ่มเข้ามาติดต่อค้าขายในกรุงศรีอยุธยาตั้งแต่ พ.ศ.
๒๓๕๕ โดยมีแอนโธนีฮอบบอนเป็นกัปตันเรือไกลบ นำสินค้าเข้ามาค้าขายที่เมืองปัตตานีเป็นครั้งแรก
และกษัตริย์อังกฤษได้มีพระราชดำริมาฝากฝังบรรดาพ่อค้าที่เข้ามาค้าขายในประเทศไทย พวก
พ่อค้าอังกฤษจึงได้รับอนุญาตให้เข้ามาตั้งห้างร้านทำการค้าขาย ณ กรุงศรีอยุธยาและที่ปัตตานีได้โดย
สะดวก และมีไมตรีต่อกันเรื่อย ๆ มา

ค. ได้ทำไม้ตรักับญี่ปุ่น ซึ่งได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานประกอบการค้าในประเทศไทย ตั้งแต่ครั้งรัชสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราชเป็นต้นมา และคงดำเนินการค้าพาณิชย์กรรมตั้งห้างร้านค้าขายได้โดยสะดวกนับตั้งต่อมา

ข้อ ๒๓๕. ถาม จงกล่าวถึงประเทศเยอรมันน์ตามหัวข้อต่อไปนี้

ก. ภูมิประเทศ ข. ภูมิอากาศ ค. การอาชีพของพลเมือง

ตอบ ก. ภูมิประเทศของเยอรมันน์อาจแบ่งได้ ๓ ภาค คือเยอรมันน์ต่ำ เยอรมันน์กลาง และเยอรมันน์สูง

เยอรมันน์ต่ำ คือตอนภาคเหนือของประเทศซึ่งมีลักษณะเป็นที่ราบและลาดต่ำลงสู่ชายทะเล ทางด้านตะวันตกเป็นเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำซึ่งมีทะเลสาบกระจุกกระจายอยู่ทั่วไป ชายทะเลของเยอรมันน์ต่ำติดต่อกับทะเลเหนือและทะเลบอลติก มีแม่น้ำหลายสายไหลลงสู่ทะเลดังกล่าวแล้ว ในทะเลบอลติกมีอ่าวใหญ่น้อยมากมายทางด้านตะวันตก และมีเมืองสำคัญๆ ตั้งอยู่ตอนปากน้ำที่ไหลลงสู่ทะเลบอลติกที่สำคัญมาก คือเมืองแฮมเบอร์ก ถัดไปทางด้านตะวันออกมีอ่าวที่สำคัญเพียงแห่งเดียว คือ อ่าวดานซิก ทางชายฝั่งทะเลด้านทะเลเหนือมีประโยชน์มากใช้ประโยชน์ในการเดินเรือได้ตลอดปี ส่วนในทะเลบอลติกไม่สะดวกในฤดูหนาว เพราะน้ำในทะเลบอลติกจะกลายเป็นน้ำแข็งเพราะความหนาวจัด และเป็นกีดขวางต่อการเดินเรือ

เขตเยอรมันน์กลาง เป็นเขตที่อุดมสมบูรณ์มากในประเทศเยอรมัน ลักษณะของพื้นที่เป็นดินปนทรายและหินปูน มีภูเขาเตี้ยๆ กระจุกกระจายอยู่ทั่วไป มีแม่น้ำใหญ่ๆ หลายสายไหลผ่าน

เขตเยอรมันน์สูง หรือตอนภาคใต้ของประเทศเยอรมัน เป็นเขตที่ราบสูงและมีภูเขามาก มีที่ราบอยู่ตอนลุ่มแม่น้ำไรน์เท่านั้นที่นับว่าเป็นที่ราบลุ่มที่อุดมสมบูรณ์

ข. ภูมิอากาศ ของเยอรมันน์เป็นภูมิอากาศประเภทระหว่างสมุทร (อากาศแถบภาคพื้นยุโรปตะวันตก) กับประเภทภาคพื้นทวีป (อากาศแถบภาคพื้นยุโรปตะวันออก) เรียกรวมว่ามีภูมิอากาศเป็นประเภทกึ่งภาคพื้นทวีป อากาศจากเหนือประเทศเยอรมันน์ไปจนถึงทางใต้ มีอุณหภูมิไม่ใคร่จะแตกต่างกัน เพราะทางเหนือของประเทศเป็นที่ราบต่ำ ส่วนทางใต้ของเยอรมันน์เป็นที่สูงมีภูเขามาก ตรงกันข้ามเมื่อคิดเปรียบเทียบจากด้านตะวันตกซึ่งใกล้กับทะเลไปยังด้านตะวันออกซึ่งห่างจากทะเล อุณหภูมิของอากาศจะเปลี่ยนแปลงไปจากกันมาก จำนวนน้ำฝนที่ตกในปีหนึ่งๆ ส่วนมากตกในฤดูร้อนและตกมากตามบริเวณเยอรมันน์ต่ำซึ่งเป็นที่ราบและอยู่ใกล้ทะเล

ค. การอาชีพของพลเมือง เยอรมันเป็นประเทศที่เจริญรุ่งเรืองมานานในฐานะ
เป็นมหาประเทศ พึ่งจะมาประสบภัยในทางเศรษฐกิจหลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒
ถึงขั้นหนักที่สุดในฐานะที่เป็นประเทศใหญ่มีพลเมืองมากและขยันขันแข็ง ในการทำงานมาก จึงทำให้
ประเทศเยอรมันฟื้นฟูเศรษฐกิจได้โดยรวดเร็ว การอาชีพของประชาชนมีหลายประเภทที่สำคัญๆ คือ

การกสิกรรม โดยเหตุที่เยอรมันมีที่ราบตอนภาคเยอรมันต่ำและอาศัยความ
เฉลียวฉลาดของชาวเยอรมันที่พยายามปรับปรุงพื้นดินด้วยปุ๋ยวิทยาศาสตร์ และทำการขุดคลองทดน้ำ
โดยทั่วไป จึงทำให้พื้นที่ของเยอรมันราว ๘ ใน ๑๐ กลายเป็นพื้นที่ใช้ในการเพาะปลูกได้ผลดีพอใช้
พืชที่ปลูกมี ข้าวสาลี ข้าวไรน์ ข้าวโอต ข้าวบาร์เลย์ มันฝรั่ง หัวผักกาดแดง พืชเหล่านี้มีปลูก
ตามบริเวณลุ่มแม่น้ำเอเดเบและโอเดร์ ยาสูบมีปลูกในแคว้นบาเดิน และบาวาเรีย ดินินมีปลูกใน
แคว้นลูเซมเบอร์ก องุ่นมีปลูกบริเวณริมฝั่งของแม่น้ำไรน์ ส่วนบริเวณเขตที่เป็นที่ราบสูงและภูเขา
ทางภาคใต้ของเยอรมันนั้นก็มีการทำป่าไม้เด่นเป็นจำนวนมาก บริเวณที่ราบมีการทำป่าไม้บ้างเล็กน้อย

การเลี้ยงสัตว์ นับว่ามีความเจริญมาก มีการเลี้ยงวัวในแคว้นบาวาเรีย และ
ปรัสเซีย มีการเลี้ยงม้าและแพะในแคว้นปรัสเซียและเมกเดินเบอร์ก มีการเลี้ยงหมูในเขตเวสต์ฟาเลีย

การประมง มีทำมากในเขตริมฝั่งทะเลเหนือ และทะเลบอลติก กับตามแม่น้ำลำ
คลองต่างๆ แต่หาได้เป็นอาชีพที่สำคัญไม่ เพราะปริมาณที่ได้เป็นส่วนน้อย

การอุตสาหกรรม ประเทศเยอรมันมีวัตถุแร่ธาตุต่างๆ มากชนิด ที่สำคัญและ
มีมากที่สุดได้แก่ถ่านหินและเหล็ก ซึ่งได้จากแคว้นลูร์ อาเซน และแซกโซนี มีน้ำมันก๊าศในเขต
ธาโนเวอร์ นอกจากนั้นยังมีแร่ธาตุอื่น ๆ เช่น ดีบุกดี, เงิน, ทองแดง, ตะกั่ว และเกลือโปตัสเซียม
อาจแบ่งเขตอุตสาหกรรมของเยอรมันได้ คือ

ก. เขตเบอร์ลิน เป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมแทบทุกประเภท ที่สำคัญ
ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องเหล็กและเหล็กกล้า อุตสาหกรรมประเภทปั้นทอ อุตสาหกรรมทำเครื่อง
เรือน อุตสาหกรรมประเภทเคมีภัณฑ์ และอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา เป็นต้น

ข. เขตเวสต์ฟาเลีย เป็นเขตที่อุดมไปด้วยแร่ถ่านหินและเหล็ก จึงเป็นแหล่ง
อุตสาหกรรมที่สำคัญที่สุดในเยอรมัน ได้แก่อุตสาหกรรมเครื่องเหล็กเครื่องจักร อุตสาหกรรม
เครื่องปั้นทอ อุตสาหกรรมทำเครื่องบริโภคต่างๆ และอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ เป็นต้น มีโรงงาน
ครุภัณฑ์เอสเซน เป็นโรงงานใหญ่มีกรรมกรหลายหมื่นคน เป็นโรงงานเครื่องเหล็กที่สำคัญที่สุด

สามารถผลิตปืนใหญ่ ตัวรถจักร รถโดยสาร เครื่องเหล็กและเครื่องอาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆ ยังมีโรงงานสำคัญๆ ที่เมืองอื่นๆ อีก เช่น โรงงานทอผ้าฝ้าย ผ้าป่าน ที่เฮดแบร์เฟลด์ บาร์เมน และคุดเซตคอร์ฟ โรงงานทอผ้าไหมและกำมะหยี่ที่เครเฟลด์ และมีโรงงานทำเข็มที่อ็อแดร์โธห์น

ค. เขตแซกโซนี มีอุตสาหกรรมแทบทุกประเภท เช่น อุตสาหกรรมเครื่องเคมีภัณฑ์ที่ดริสเคา อุตสาหกรรมการบินที่เซมนิตส์และดริสเคา อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผาที่เมดเซิน อุตสาหกรรมการพิมพ์ที่ไลป์ซิก และอุตสาหกรรมเครื่องเหล็กเครื่องจักรที่เซมนิตส์

ง. เขตซิลเซีย เป็นเขตที่สำคัญ และมีชื่อเสียงมาก สำหรับ อุตสาหกรรมประเภทปั่นทอต่างๆ เช่น การทอผ้าป่าน ฝ้ายลินิน ที่คอร์ทิตส์ และไลก์นิตส์

นอกจากอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว ยังมีอุตสาหกรรมการต่อเรือรบ เรือสินค้า มีเรือที่ดริสเคา, ฮัลโคนา และเบอร์เมน โรงงานทำน้ำตาลจากหัวผักกาดแดงที่แซกโซนีและฮาโนเวอร์ โรงงานยาสูบที่เบอร์เมน โรงงานทำเบียร์ที่บาว่าเรียและปรัสเซีย และโรงงานทำกระดาษที่ไลป์ซิก เป็นต้น

ตามที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า ประชากรเยอรมันส่วนมากมีอาชีพอยู่ในโรงงาน อุตสาหกรรมต่างๆ มากกว่าอาชีพทางกสิกรรม เลี้ยงสัตว์ และอาชีพอื่น ๆ

ข้อ ๒๓๖. ถาม จงกล่าวถึงชีวประวัติและผลงานของแกติเตโอมาโดยสังเขป

ตอบ แกติเตโอ เป็นชาวอิตาลี เกิดที่เมืองพิซ่า เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๕๖๔ บิดาเป็นผู้ชำนาญการดนตรี และคณิตศาสตร์ แต่ต้องการ จะให้บุตรร่ำรวย จึงคิดจะจัดการให้เป็นพ่อค้า แต่แกติเตโอได้อ้อนวอนขอเรียนวิชาการแพทย์ในมหาวิทยาลัยพิซ่า สมัยนั้นอาจารย์ทั้งหลายยึดถือหลักการต่าง ๆ ตามตำรากรีกโบราณ แกติเตโอไม่เห็นด้วยจึงมักจะขัดแย้งกับอาจารย์อยู่เสมอ และได้พยายามซักถามแนะนำให้อาจารย์ใช้วิธีทดลองตามทฤษฎีที่คงไว้จนประจักษ์ผลที่ขัดแย้งกับหลักการนั้น ๆ เสมอมา พออายุเขาได้ ๑๘ ปีก็มีโอกาสได้ศึกษาวิชาคณิตศาสตร์จากริชชี (อาจารย์คณิตศาสตร์ผู้มีชื่อเสียงในสมัยนั้น) ต่อมาไม่ช้าแกติเตโอก็เป็นผู้มีชื่อในทางคณิตศาสตร์อีกคนหนึ่ง และแกรนด์ดยุกแห่งทัสคานีโปรดแต่งตั้งให้เขาเป็นศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัยพิซ่า เขาจำต้องขัดแย้งกับศาสตราจารย์เก่า ๆ แห่งพิซ่าเสมอ ๆ เพราะเขาเหล่านั้นฝังหัวเชื่อตำราและทฤษฎีของอริสโตเติล ผู้เป็นปราชญ์กรีกโบราณ อาทิ เช่นตามหลักของอริสโตเติลกล่าวว่า "ของที่มีน้ำหนัก ๑๐๐ ปอนด์ ย่อมจะตกลงที่เร็วกว่าของชนิดเดียวกันแต่มน้ำหนักเพียง ๑ ปอนด์"

โดยปล่อยให้ตกลงมาจากสถานที่เดียวกัน และตกเร็วกว่ากันถึง ๓๐๐ เท่า” แกลติโอไม่เชื่อ ทฤษฎีนี้และทำการพิสูจน์ให้คนเห็นโดยเอาลูกเหล็กกลมมา ๒ ลูก ใหญ่กับเล็ก ลูกใหญ่มีน้ำหนักมากกว่าลูกเล็กเป็นอันมาก และทิ้งลงมาพร้อม ๆ กัน จากหอเอียงแห่งเมืองพิซ่า และปรากฏว่า ลูกเหล็ก ๒ ลูกนั้นตกลงดินพร้อมกัน แกลติโอจึงมีชื่อเสียงเป็นที่นิยมเชื่อถือจากผู้นิยมมากจนทุกที่ เจ้าประเทศต่าง ๆ ในยุโรปตลอดจนโดยเจ้าผู้ครองแคว้นเวนิสก็พากันมาฟังปาฐกถาของเขา จนถึงกับโศกโศกต่างตั้งให้เขาเป็นศาสตราจารย์ที่มหาวิทยาลัยแพดัว (อยู่ในแคว้นเวนิส) ขณะที่ เป็นศาสตราจารย์อยู่ที่แพดัวนั้น มีผู้นิยมมาฟังปาฐกถาของเขามากมายจนต้อง หอประชุม ของ มหาวิทยาลัยแพดัว ต่อมาถึง ค.ศ. ๑๖๐๒ เขาสามารถคิดสร้างปรอทวัดอากาศได้ และ ค.ศ. ๑๖๐๘ เขาได้คิดสร้างกล้องโทรทรรศน์ใช้ขยายของที่อยู่ไกล ๆ ได้สามเท่าและเห็นเป็นภาพของจริงมิใช่เห็นหัวกลับอย่างที่เขาชอบจินตนาการสร้างขึ้น และได้พยายามปรับปรุงอยู่เสมอ จนในที่สุดเขาสามารถ ประดิษฐ์กล้องที่ใช้ขยายภาพได้สามสิบเท่า และได้ใช้กล้องนี้ส่องดูดวงอาทิตย์ดวงจันทร์และดวงดาว อื่น ๆ นับได้ว่าเขาเป็นบุคคลคนแรกที่ก่อให้เกิดวิชาดาราศาสตร์ขึ้น ในสมัยนั้นเป็นที่เชื่อกันว่า โลกเป็นศูนย์กลางแห่งจักรวาล มีดาวพฤหัสบดี ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดาวอื่น ๆ โคจร ไปรอบโลก (หลักการที่ปราชญ์พโตเลมี แห่งเมืองอะเล็กซานเดรียได้บัญญัติไว้) คนได้เชื่อถือ ตามหลักนี้มากว่าพันปี ต่อมาเมื่อนักดาราศาสตร์โปแลนด์ชื่อ นิคอลัส คอปเปอร์นิคัส ได้ประกาศ ว่า หลักการของพโตเลมีนั้นผิด ที่ถูกต้องนั้น คือ ดวงอาทิตย์เป็นศูนย์กลางแห่งจักรวาล และ ดวงดาวอื่น ๆ ต่างโคจรไปรอบดวงอาทิตย์ แต่คนส่วนมากมิได้เชื่อถือคอปเปอร์นิคัส

เมื่อแกลติโอสร้างกล้องส่องดูดาวได้และได้ตรวจส่องดูก็ปรากฏว่าเป็นการถูกต้องตาม หลักของคอปเปอร์นิคัส ส่วนของพโตเลมีนั้นผิด โดยเขาได้พยายามตั้งกล้องส่องดูดาวพฤหัสบดี อยู่หลายคืน ได้ผลว่ามีดวงจันทร์ ๔ ดวงโคจรอยู่รอบดาวพฤหัสบดี ท่านองเดย์กับมีดวงจันทร์ ๓ ดวงโคจรอยู่รอบโลก ดังนี้ ถ้าหากโลกเป็นศูนย์กลางของจักรวาล ดวงจันทร์ทั้ง ๔ ดวงที่โคจรอยู่ รอบดาวพฤหัสบดีก็ควรจะตมามหุรอบโลกด้วย เขาจึงสรุปว่า ดวงอาทิตย์ต้องเป็นศูนย์กลาง แห่งจักรวาล และนักวิทยาศาสตร์ก็พากันเริ่มสอนศิษย์ตามหลักการของแกลติโอ

สมัยนั้นคริสต์ศาสนากำดั่งแยกเป็น ๒ นิกาย คือ โรมันคาทอลิก (นิกายเก่า) และ โปรเตสแตนต์ (นิกายใหม่) และหลักการของแกลติโอไปขัดแย้งต่อหลักการเดิมที่โรมันคาทอลิก

รับรอง (โลกเป็นศูนย์กลางของจักรวาล) แกลดีโอโดยถูกกล่าวหาว่าเป็นอัครมิชู้ชกรรม ภายหลังจาก
 แกลดีโอได้กลับไปอยู่บ้านเดิมที่พิซ่าแล้วทำการค้นคว้าและเผยแพร่หลักการใหม่ ๆ พระในนิกาย
 คาโรลิกที่พิซ่าจึงจับตัวจนศาลศาสนา แกลดีโอจึงขอไปเผ่าถวายเป็นหลักฐานต่อสันตปาปาที่กรุงโรม
 ในที่สุดก็ได้รับยกย่องเชิดชูเป็นอย่างดีที่กรุงโรม ครั้น ค.ศ. ๑๖๓๓ เขาได้ประกาศการค้นคว้า
 ของเขาอีกว่า ในดวงอาทิตย์มีจุดหลายจุด พวกนิกายคาโรลิกเห็นว่าขัดแย้งกับคัมภีร์คริสต์
 ศาสนา จึงหาว่าแกลดีโอเข้าข้างฝ่ายโปรเตสแตนต์ และจับฟ้องยังศาลศาสนา และได้รับการ
 สั่งห้ามทำการสอนหลักการใหม่ ๆ ต่อไป ในระยะนี้แกลดีโอรู้ดีว่าตนมีความชราลงมากและมี
 โรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียนมากขึ้นจึงส่งปากตง แต่ก็มีได้หยุดการค้นคว้า ในที่สุดเขาสามารถสร้าง
 กล้องจุลทรรศน์ขยายวัตถุเล็ก ๆ ที่มองเห็นด้วยตาไม่ได้ กลับให้มองเห็นได้ ฉะนั้น ใน ค.ศ. ๑๖๓๒
 เขาจึงเขียนหนังสือออกจำหน่ายเป็นบทความความคิดเห็น ของฟโคเลมและคอปเปอร์นิคัส โดย
 ผู้กรือเป็นการสนทนาของบุคคล และเขาได้ใส่บทให้ตัวละครซึ่งแสดงบทของสันตปาปา และให้
 นามไปว่า "ผู้ยังไม่รู้แจ้งเห็นจริง" เป็นเหตุให้องค์สันตปาปาไม่พอพระทัยเป็นอย่างยิ่ง และ
 ฝ่ายอริก็ดำเนินการฟ้องแกลดีโอต่อศาลศาสนาอีก เขาถูกทรมานให้สารภาพว่าการโฆษณาของ
 เขาเป็นเรื่องผิด และหนังสือของเขาก็ถูกเก็บไปเผาทั้งสิ้น และในที่สุดเขาถูกศาลตัดสินจำคุก ๓ ปี
 และโดยเหตุที่แกลดีโอเจ็บป่วยและชรามาก ต่อมาสันตปาปาจึงรับสั่งให้ปล่อยตัวกลับไปอยู่
 บ้าน แต่แกลดีโอก็ยังทำการค้นคว้าเรื่องดาราศาสตร์ต่อไปอย่างเงียบ ๆ จนถึง ค.ศ. ๑๖๓๗ เขาก็
 ตาบอดและต้องหยุดทำการค้นคว้าต่อไป ในที่สุดเขาก็ถึงแก่กรรมลงในวันที่ ๘ มกราคม ค.ศ. ๑๖๔๒

ข้อ ๒๓๗. ถาม ท่านรู้จักประวัติการสร้างสฟิงซ์ (Sphinx) และพีรามิด (Pyramid) อย่างไรบ้าง

ตอบ สฟิงซ์และพีรามิด เป็นโบราณวัตถุที่สำคัญของอียิปต์ มีประวัติที่ควรทราบ คือ

ก. สฟิงซ์ เมื่อ ๓๐๐๐ ปี ก่อนคริสตกาล พระเจ้าเมเนส (Menes) ได้ประดิษฐ์
 ราชวงศ์กษัตริย์แห่งอียิปต์ขึ้นเป็นราชวงศ์แรก โดยมีพระองค์เองเป็นฟาโรห์ (กษัตริย์) องค์แรก
 แห่งราชวงศ์นั้น พระองค์ทรงรวบรวมแคว้นเล็ก ๆ ที่กระจัดกระจายอยู่ให้รวมเข้ามาอยู่ในความ
 ปกครองของพระองค์แล้วสถาปนาเมืองเมมฟิส (Memphis) ขึ้นเป็นนครหลวงแห่งอียิปต์ เมืองนี้
 ตั้งอยู่ที่ปากแม่น้ำไนล์ตอนปลายดินดอนสามเหลี่ยม (Delta) บริเวณเมืองไคโรซึ่งเป็นเมืองหลวง
 ปัจจุบันของประเทศอียิปต์ (อยู่ห่างจากเมืองไคโรไปทางใต้เล็กน้อยคนละฟากของแม่น้ำไนล์) มี
 ตั้งซึ่งแสดงถึงความสำคัญและความเจริญรุ่งเรือง ของอียิปต์ใน สมัยนั้น ก็คือ รูปสฟิงซ์ ซึ่ง

ประดิษฐ์กันอยู่ใกล้ ๆ กับเมืองเมมฟิส มีลักษณะเป็นรูปหินสลักที่ใหญ่โตมาก ทำเป็นรูปสิ่งใด
 หมอบ (ตัวเป็นสิ่งใด) แต่มันหน้าเป็นคน ทั้งนี้ ตามทางสันนิษฐานว่าเป็นสัญลักษณ์แห่งเทพเจ้า
 ที่ชาวอียิปต์ได้นับถือเคารพบูชากันในสมัยนั้น ศิลปกรรมชั้นนี้บ่งให้เห็นโดยชัดเจนว่า ชนชาติ
 อียิปต์ได้มีความเจริญรุ่งเรืองมามากตั้งแต่สมัย ๓๐๐๐ ปี ก่อนคริสตกาล

ข. พีรามิด ในราชวงศ์ที่ ๔ แห่งกษัตริย์อียิปต์ได้มีการสร้างพีรามิดขนาดใหญ่ ๆ
 ขึ้นที่บริเวณใกล้ ๆ กรุงเมมฟิสหลายแห่ง พีรามิดนี้จัดสร้างเป็นอนุสาวรีย์รูปกรวยเหลี่ยม ซึ่งเป็น
 สัญลักษณ์ของอียิปต์โบราณ พีรามิดที่มามากและเป็นที่น่าสนใจ คือ พีรามิดแห่งเมืองกิเซห์
 (Gizeh) อยู่ทางตะวันตกของเมืองไคโรคนละฟากแม่น้ำไนล์ มีพีรามิดที่ใหญ่ที่สุดคือ พีรามิดองค์ใหญ่
 ที่พระเจ้าฟาโรห์คอปส์ได้ทรงดำเนิการจัดสร้างขึ้นโดยใช้วิธีสลักเอาหินจากภูเขาเป็นแท่ง ๆ ทำการ
 ดำเนินด้วยแรงงานของคนอียิปต์สมัยนั้นเป็นจำนวนหลายพันคน นำเอามาวางต่อกันเข้าและทำการ
 เชื่อมเข้าเป็นรูปพีรามิด ซึ่งมีความสูงถึง ๔๕๐ ฟุต ทั้งนี้ แสดงว่าชนชาติอียิปต์ได้มีความเจริญ
 รุ่งเรืองในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม และทางอื่น ๆ มาช้านาน ทั้ง ๆ ที่ในสมัยนั้นชนชาติต่าง ๆ
 ในทวีปยุโรปยังมีสภาพเป็นคนป่าเถื่อนอยู่

อนึ่ง ถ้าจะกล่าวถึงความเจริญความเฉลียวฉลาดของชนชาติอียิปต์ในสมัยโบราณ
 แล้วยังมีสิ่งที่จะอ้างอิงได้อีกมาก เช่น การทำมัมมี่ (Mummy) เป็นวิธีการรักษาศพไว้มิให้เน่าเปื่อย
 โดยใช้วิธีอาบยาศพ คนสมัยนั้นเชื่อกันว่าคนตายแล้วเกิด จึงหาทางรักษาศพของผู้ตายไว้นาน ๆ มิให้
 เน่าเปื่อยเพื่อว่าวิญญาณของเขาอาจจะกลับมาเกิดจะได้คืนเข้าร่างเดิมของคนได้ ปัจจุบันนี้มีการขุด
 ค้นพบมัมมี่หลายพันแล้ว มัมมี่ศพพระเจ้าเศติที่ ๓ (ราชวงศ์ฟาโรห์ที่ ๓๗) กับพระเจ้ารามเซสที่ ๒
 (ราชวงศ์ฟาโรห์ที่ ๑๙) ปัจจุบันนี้ยังได้เก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานเมืองโคโร มัมมี่เหล่านี้จะมีอายุ
 เก่าแก่กว่า ๓๐๐๐ ปี แต่ใบหน้าของศพยังคงอยู่มิได้เน่าเปื่อยเลย

(ยังมีต่อ)

ข้อสอบข้าราชการพลเรือน

เฉลยข้อสอบข้าราชการพลเรือนชั้นตรี
สำนักงานปลัดกระทรวงสหกรณ์

พ.ศ. ๒๕๐๓

โดย .....เดิม อุเทศนันท์
หัวหน้ากองทะเบียนสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงสหกรณ์

★ ★

วิชาพิเศษเฉพาะตำแหน่ง

หลักและวิธีการสหกรณ์ทั่วไป

ข้อ ๑. ถาม ที่เรียกว่าหลักสหกรณ์นั้น คืออย่างไรบ้าง จงอธิบายพร้อมทั้งยกเหตุผลประกอบ
ตอบ หลักสหกรณ์มีอยู่มากแต่กว้างขวาง เพราะหลักสหกรณ์เป็นหลักการเศรษฐกิจที่รวม
แผนการปฏิรูปแห่งชุมชน ไว้พร้อมบริบูรณ์ อย่างใดก็คั่งจะสรุปได้ ๒ ประการ คือ

๑. หลักสหกรณ์ทั่วไป

๒. หลักสหกรณ์เฉพาะ

๓. หลักสหกรณ์ทั่วไป ได้แก่หลักสหกรณ์ซึ่งนำไปใช้แก่สหกรณ์ทุกประเภททั่วโลกหรือ
เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า หลักสหกรณ์สากล เป็นหลักที่มีปัญหามาก การที่จะกำหนดว่า จะนำหลัก
อะไรบางที่จะนำไปใช้นั้นมิใช่ของง่าย และไม่ยุติกัน แต่ก็ยังพอถือได้ว่า หลักสหกรณ์ส่วนมาก
ทั่วโลกยอมรับนับถือกันแล้ว โดยให้ถือเอาหลักของสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (I.C.A.)
(Co-operative Alliance) องค์การนี้ได้กำหนดหลักสหกรณ์ไว้ ๔ ประการ เพื่อพิจารณาคณะสมบัติ
ของผู้ที่จะเข้าเป็นสมาชิก หลักทั้ง ๔ ดังกล่าวนี้ คือ

๑) การเข้าเป็นสมาชิกให้เป็นไปตามใจสมัคร (voluntary membership)

สหกรณ์จะต้องปฏิบัติในการรับสมาชิกโดยไม่มีการบังคับ ไม่ว่าจะผ่านทางตรงหรือ
ทางอ้อมและจะมีโอกาสให้สมาชิกลาออกจากสหกรณ์ได้โดยสะดวกที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ สหกรณ์

จะต้องเปิดรับสมาชิกไม่จำกัดจำนวน จะกำหนดจำนวนสมาชิกไม่ได้ และต้องไม่กำหนดลักษณะของสมาชิกในทำนองกักกัน

๒) การควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นไปตามวิถีประชาธิปไตย (democratic control)

เป็นที่ทราบแล้วว่าสหกรณ์เป็นองค์การประชาธิปไตย การที่สมาชิกลงทุนซื้อหุ้นก็เพื่อการได้รับเลือกตั้งดำรงตำแหน่งหน้าที่ในคณะกรรมการดำเนินการก็ดี ย่อมไม่ก่อให้เกิดสิทธิพิเศษแก่สมาชิกนั้นขึ้นได้ สหกรณ์จะต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้าร่วมประชุมใหญ่ เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนเป็นกรรมการของสหกรณ์ได้ สมาชิกทุกคนจะออกเสียงให้คนหนึ่งเสียงในที่ประชุม และจะออกเสียงแทนกันไม่ได้

๓) ให้จ่ายเงินส่วนเกินให้แก่สมาชิกตามส่วนแห่งธุรกิจที่กระทำกับสหกรณ์ (distribution of the surplus to the members in proportion to their participation in the social transaction on the social services of the association or organization)

หลักนี้เป็นสัญลักษณ์ของสหกรณ์ในฐานะสหกรณ์เป็นองค์การไม่แสวงหากำไร เป็นองค์การที่ให้บริการแก่สมาชิกในราคาทุน ในการดำเนินธุรกิจกับสมาชิก สมาชิกสหกรณ์ไม่อาจทราบราคาทุนอันแท้จริงว่าเป็นเท่าใด จึงถือเอาราคากลางหรือเรียกว่าราคาตลาด เป็นหลักในการซื้อขายหรือให้กู้เงิน ฉะนั้น จึงมีหลักการจ่ายเงินส่วนเกินที่สามารถยอมไว้ในระหว่างปฏิบัติธุรกิจคืนให้แก่สมาชิกเมื่อปลายปี ซึ่งเป็นวิถีที่ยุติธรรม

๔) ให้จ่ายดอกเบี้ยแก่หุ้นในอัตราจำกัด (limited interest on capital) ในกรณีสหกรณ์มีการขายหุ้นให้แก่สมาชิกคือ สหกรณ์ก็ตอบแทนโดยการจ่ายเงินจำนวนหนึ่งเรียกว่าเงินปันผล ดังที่ได้ทราบแล้วว่า สหกรณ์เป็นองค์การที่ไม่แสวงหากำไร ฉะนั้น เงินดอกเบี้ยที่จะจ่ายคืนให้แก่สมาชิกนั้นจะต้องจ่ายให้โดยอัตราจำกัด โดยถือเสมือนเป็นดอกเบี้ยเท่านั้น

๒. หลักสหกรณ์เฉพาะ ได้แก่หลักซึ่งกำหนดไว้สำหรับสหกรณ์รูปใดรูปหนึ่งโดยเฉพาะ เช่นสหกรณ์การขาย อันเป็นประเภทหนึ่งในบรรดาสหกรณ์ของพวกชาวนา สหกรณ์ประเภทนี้ดำเนินงานด้วยความถนัดพิเศษในด้านการขายร่วมกัน ซึ่งผลิตภัณฑ์ทางเกษตรกรรมที่สมาชิกต่างผลิตขึ้นโดยเอกเทศในนามของตน โดยนัยนี้ ย่อมแตกต่างกับสหกรณ์รูปอื่น ๆ เช่นร้านสหกรณ์ซึ่งมุ่งขจัดความเดือดร้อนแก่ผู้บริโภค เป็นต้น ดังนี้ จึงกล่าวได้ว่า สหกรณ์รูปหนึ่งก็มีหลักเฉพาะที่

ใช้ตามวิธีและความมุ่งหมายของสหกรณ์นั้นๆ อย่างไรก็ดี หักสหกรณ์เฉพาะหน้าถือว่าเป็นหลัก
ชั้นรอง ซึ่งจะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับหลักสหกรณ์ทั่วไปด้วย

ข้อ ๒. ถาม ทำไมสหกรณ์จึงไม่ยอมให้สมาชิกออกเสียงแทนกัน

ตอบ ใน พ.ร.บ. สหกรณ์ ๒๔๗๓ มาตรา ๑๒ บัญญัติว่า "สมาชิกสหกรณ์คนหนึ่งให้
ออกเสียงในกิจการของสหกรณ์ได้แต่เสียงเดียว สมาชิกเอกชนจะมอบให้ผู้อื่นออกเสียงแทนคนไม่
ได้เป็นอันขาด" การที่บัญญัติไว้เช่นนี้ ก็เพราะมีความมุ่งหมายให้บรรดาสมาชิกมาประชุมใหญ่
ด้วยตนเอง จะได้เกิดความสนใจในกิจการและการปฏิบัติงานของสหกรณ์ และจะได้ร่วมกำลัง
ความคิดกันปรึกษาหารือกิจการของสหกรณ์ให้บังเกิดผลดี ทั้งเป็นการบังคับให้มีสมาชิกบางคน
มอบให้ผู้อื่นมาออกเสียงแทนคนอย่างมงายโดยที่มิได้มีโอกาสฟังการอภิปราย และแสดงความคิด
เห็นของเพื่อนสมาชิก ข้อบัญญัติดังกล่าวนี้จึงเป็นการผดุงไว้ซึ่งลักษณะอันแท้จริงของสหกรณ์ใน
ฐานที่เป็นการรวมคน ซึ่งแตกต่างกับการรวมทุนอย่างหุ้นส่วนบริษัท

ในข้อบังคับของสหกรณ์ทุกประเภททุกสมาคม จะต้องมีการกำหนดไว้ในข้อบังคับด้วยว่า
การออกเสียงนี้สมาชิกหรือกรรมการดำเนินการออกเสียงในที่ประชุมใหญ่ หรือที่ประชุมคณะ
กรรมการได้เพียงคนเดียว และจะมอบให้ผู้อื่นออกเสียงแทนคนไม่ได้

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงหลักของสัมพันธภาพระหว่างประเทศ (I.C.A.) ซึ่งนักสหกรณ์
ทั่วโลกยอมรับนับถือในข้อที่ว่า ให้สหกรณ์ควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามวิถีประชาธิปไตย
แล้ว สมาชิกคนหนึ่งต้องออกเสียงได้เพียงเสียงเดียว ถ้าออกเสียงแทนกันได้แล้วก็ผิดหลักสหกรณ์
ในข้อนี้ (สหกรณ์ชั้นสูง ซึ่งประกอบด้วยสหกรณ์ปฐมเป็นสมาชิก ข้อกำหนดนี้ผ่อนคลายเป็น
ถือจำนวนสมาชิกของสหกรณ์ปฐม บางทีก็ถือเอาขนาดแห่งธุรกิจ)

ตามกฎหมาย ข้อบังคับและหลักสหกรณ์ทั่วไป จะเห็นได้ว่าสมาชิกคนหนึ่งจะออกเสียง
ได้เพียงเสียงเดียว จะออกเสียงแทนกันไม่ได้ ฉะนั้น ด้วยเหตุผลต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว สหกรณ์
จึงไม่ยอมให้สมาชิกออกเสียงแทนกัน

ข้อ ๓. ถาม (ก) ลักษณะของสมาชิกสหกรณ์มีความสำคัญอย่างไร

(ข) สำหรับสหกรณ์หาทุนและร้านสหกรณ์มีความสำคัญแตกต่างกันอย่างไร

ตอบ (ก) ลักษณะของสมาชิกสหกรณ์มีความสำคัญสำหรับวิถีการสหกรณ์ การ
สหกรณ์นั้นคงชนเพื่อให้สมาชิกได้ร่วมงานกันเพื่อช่วยเหลือตัวเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่

๕๕ ดังนั้นจึงถือลักษณะของสมาชิก มีฉันทร่วมปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันจะไม่บรรลุผลเช่นในสหกรณ์การชาย อันมีวัตถุประสงค์เพื่อขายผลิตภัณฑ์ของสมาชิกให้ได้ผลดีขึ้น ลักษณะของสมาชิกในสหกรณ์รูปนี้จะต้องเป็นชาวนา หรือชาวสวน หรือชาวไร่ และเป็นผู้ผลิตอย่างแท้จริง และเป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทที่สหกรณ์จัดการขายด้วย ผู้มิใช่ผู้ผลิตซึ่งอาจเป็นชนบทที่พ่อค้าคนกลางที่ประสงค์ลงทุนหาผลประโยชน์ในสหกรณ์ก็ดี หรือซึ่งมีเหตุผลประการอื่นที่ทำให้เขาสนใจเข้าร่วมในสหกรณ์ก็ดี เห็นได้ชัดว่ามิใช่เข้ามาเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการขายผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้น ถ้ารับคนเช่นนั้นเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์จะไม่บรรลุผล เพราะความล้มเหลวประโยชน์ซึ่งกันและกันจะทำลายสหกรณ์ในที่สุด แต่หลักดังกล่าว สำหรับสหกรณ์ผู้บริโภคมุ่งมองผลกำไรเพราะร้านสหกรณ์ถือหลักไม่กำกัด อย่างไรก็ตามก็ดี การกำหนดลักษณะสมาชิกสหกรณ์ย่อมมีความสำคัญและจำเป็น และตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ ให้อำนาจรัฐมนตรีที่จะกำหนดตามซึ่งเห็นสมควร และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นคราว ๆ ว่าจะยอมรับจดทะเบียนสหกรณ์ชนิดใด และประเภทใดบ้าง และทั้งให้มีอำนาจกำหนดว่า บุคคลจำพวกใดบ้างอาจรวมกันตั้งสหกรณ์และในเขตใดบ้างที่จะตั้งสหกรณ์ขึ้นได้ ทั้งนี้ ไม่เพียงแต่มุ่งหมายในการควบคุมตรวจตรา แต่ยังมีมุ่งช่วยให้การจัดสหกรณ์ได้ผลสัมฤทธิ์ความมุ่งหมายด้วย ลักษณะของสมาชิกใช้จะมีเพียงที่กล่าวตามข้อบังคับของสหกรณ์แต่ละรูป ยังกำหนดข้ออื่น ๆ ไว้ อีก เช่นผู้เข้าเป็นสมาชิกต้องมีลักษณะเป็นผู้มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ เป็นผู้มั่งคั่งฐานะนิสัยดี ไม่เป็นคนทุพพลภาพ วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ฯลฯ และนอกจากนี้ยังมีข้อกำหนดโดยเฉพาะแต่ละรูปตามสมควรอีก

(๒) ลักษณะของสมาชิกสหกรณ์หาทุนและร้านสหกรณ์มีความสำคัญแตกต่างกัน

ทั้งนี้

(๑) สหกรณ์หาทุน ผู้ที่จะรวบรวมจัดตั้งจะต้องเป็นบุคคลที่มีอาชีพในการทำนาหรือทำไร่ หรือทำสวน เพราะสหกรณ์ประเภทนี้ ตั้งขึ้นเพื่อช่วยชาวนาในการปลดปล่อยหนี้สิน และได้มีโอกาสดำเนินไปขยายการทำกินอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น ลักษณะจึงควรถือหลักกำกัดหรือคัดเลือกรูปสมาชิกภาพ (membership restriction or selection) จะไปรับผู้มีอาชีพอื่น เช่น พ่อค้าชนบทข้าราชการ นอกไปจากผู้มีอาชีพในการทำนาหรือทำไร่ จึงไม่ถูกต้อง ทั้งนี้ ก็เพื่อให้การสหกรณ์บรรลุผลสำเร็จสัมฤทธิ์ความมุ่งหมาย

นอกจากนี้เขาเป็นสมาชิกต้องมีลักษณะอื่นอันเป็นลักษณะทั่ว ๆ ไป เช่น เป็นผู้มั่งอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ เป็นผู้มั่งลักษณะนิสัยดี ไม่เป็นคนทุพพลภาพ จิตจจริต หรือจิตพินเพื่อน ไม่ดื่มประกอบ ส่วนลักษณะเฉพาะนอกจากเป็นชาวนา หรือชาวสวน หรือชาวไร่ดังก้าวแล้ว จะต้องตั้งบ้านเรือนอยู่ภายในแดนของสหกรณ์ และมีได้เป็นสมาชิกในสหกรณ์อื่นซึ่งเป็นสหกรณ์ไม่จำกัดสินใช้ ข้อที่ว่าเป็นชาวนาได้แข็งแรงแล้ว ส่วนที่จำกัดว่าจะต้องเป็นผู้ตั้งบ้านเรือนอยู่ภายในแดนของสหกรณ์ และมีได้เป็นสมาชิกในสหกรณ์อื่นซึ่งเป็นสหกรณ์ไม่จำกัดสินใช้ด้วยกันนั้น เนื่องด้วยความมุ่งหมายของสหกรณ์ประเภทนี้ คือ จัดให้มีทุนให้สมาชิก และโดยที่สหกรณ์ไม่จำกัดสินใช้ ซึ่งบรรดาสมาชิกทุกคนต้องรับใช้หนี้สินของสหกรณ์ร่วมกันและแทนกันไม่มีจำกัดก้าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ สมาชิกทุกคนเป็นลูกหนี้ร่วมกัน ซึ่งต้องใช้หนี้สินของสหกรณ์ที่มั่งอยู่ทั้งหมด ดังนั้นสมาชิกจำกัดสินใช้แต่ผู้จากกันดี และมีโอกาสที่จะดูแลสอดส่องและควบคุมความประพฤติ และการประกอบอาชีพซึ่งกันและกันได้โดยกระชับ เพื่อความปลอดภัยแห่งเงินทุนที่สหกรณ์ให้สมาชิกกู้ยืมเงินไป และเพื่อเป็นการจำกัดให้รัดตัว สหกรณ์รูปนี้จึงกำหนดแดนไว้แคบด้วย อนึ่ง โดยที่สหกรณ์ไม่จำกัดสินใช้ สมาชิกจึงจะไปเป็นสมาชิกในสหกรณ์ไม่จำกัดสินใช้อีกไม่ได้ เพราะจะเป็นข้อยุ่งยากมากในเรื่องความรับผิดชอบ

(๒) ร้านสหกรณ์ สหกรณ์รูปนี้จัดตั้งขึ้น โดยบรรดาผู้บริโภคทั้งหลายที่ได้รับความเดือดร้อน เนื่องจากต้องซื้อเครื่องอุปโภคและบริโภคแพงเกินควร ถูกเขาเปรียบในเรื่องการชั่ง ตวง วัด โดยสมาชิกนำเงินมาลงทุนในรูปค้าหุ้น เพื่อให้มีจำนวนมากพอที่จะนำไปจัดซื้อสินค้าที่ต้องการมาจำหน่ายได้ครั้งละมากๆ เพื่อให้ได้ราคาถูกลง เมื่อวัตถุประสงค์ของสหกรณ์มีเช่นนี้ ลักษณะของสมาชิกโดยปกติจึงยึดมั่นในหลักสมาชิกภาพไม่จำกัด (open membership) กล่าวคือไม่มีอะไรพิเศษ นอกจากจะกำหนดลักษณะธรรมดาของสหกรณ์ทั่ว ๆ ไปคือปฏิบัติ เช่น เป็นผู้มั่งอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ไม่เป็นคนทุพพลภาพ จิตจจริต หรือจิตพินเพื่อนไม่ดื่มประกอบ ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสียหาย เป็นต้น และโดยที่สหกรณ์รูปนี้เป็นสหกรณ์จำกัดสินใช้ สมาชิกมีความรับผิดชอบเพื่อหนี้สินของสหกรณ์เป็นจำนวนจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนตั้ง ยังตั้งใช้ไม่ครบค่าหุ้นที่ถือเท่านั้น ข้อที่ไม่จำกัดพิเศษจึงเป็นการเหมาะสม

สรุป ลักษณะของสมาชิกสหกรณ์หาทุนมีความสำคัญแตกต่างกับลักษณะของสมาชิกร้านสหกรณ์ประการสำคัญก็คือ สมาชิกสหกรณ์หาทุนนั้น ถือหลักอาชีพ (occupational basis) คือ จะต้องเป็นบุคคลที่มีอาชีพอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันตามที่ทางการได้กำหนดไว้ในประกาศการรับจัด

ทะเบียนสหกรณ์หาทุนในเขตท้องที่ อำเภอ จังหวัด นั้น ๆ นอกจากนั้นยังต้องเป็นผู้ที่อยู่ในหมู่บ้านเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน และอยู่ในแดนที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด นับว่ามีข้อจำกัดเป็นพิเศษ แต่ส่วนร้านค้าสหกรณ์ถือหลักไม่จำกัด (open membership) เมื่อเป็นผู้เห็นชอบในความมุ่งหมายของสหกรณ์รูปนี้ และจะสามารถเอาบริการจากสหกรณ์ได้ และมีลักษณะธรรมดาอื่นดังกล่าวก็เข้าเป็นสมาชิกได้

ข้อ ๔. ถาม การพิจารณาให้เงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์ เพื่อนำไปซื้อที่ดิน * ท่านเห็นว่าควรมีหลักเกณฑ์อย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด

ตอบ ในการพิจารณาให้เงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์ พนักงานสหกรณ์ผู้พิจารณาจะต้องได้พิจารณาโดยรอบคอบและเที่ยงธรรม เพราะสมาชิกบางคนมีนิสัยฟุ่มเฟือยต้องให้มีเหตุผลสมควรจริง ๆ และไม่ขัดต่อระเบียบการที่นายทะเบียนสหกรณ์วางไว้ จะต้องพิจารณาดังความเข้มแข็งแห่งการตั้งเงินใช้หนี้ ตลอดจนความมั่นคงแห่งหลักประกันเงินกู้ว่าจะอยู่ในระดับที่สมควรจะอนุญาตให้กู้ได้เพียงใดด้วย มิใช่พิจารณาแต่เพียงประโยชน์ของเงินกู้ที่จะนำไปใช้จ่าย หรือความจำเป็นที่จะต้องกู้เท่านั้น ทั้งนี้เพื่อความมั่นคงของสหกรณ์ และให้ได้คุณประโยชน์อย่างแท้จริงของสมาชิกผู้กู้ด้วย นี่เป็นหลักทั่วไปในการพิจารณาให้เงินกู้ สำหรับเงินกู้เพื่อนำไปซื้อที่ดิน จะต้องพิจารณารอบคอบยิ่งขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่ดินที่จะซื้อขาย เพราะในขณะนั้นราคาที่ดินค่อนข้างสูงเนื่องด้วยข่าวกำลังมีราคาดี ฉะนั้น การที่จะให้สมาชิกกู้เงินไปซื้อที่ดินในเรื่องราคากำลังสูงเช่นนี้ จึงต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะถ้าราคาที่ดินพร้อมทั้งราคาข่าวตกต่ำลง กำลังตั้งเงินของสมาชิกก็จะตกต่ำลงด้วย ซึ่งจะเป็นภาระหนักแก่สมาชิกและสหกรณ์เอง ดังนั้น หลักเกณฑ์หรือข้อควรระวัง นอกจากอาศัยหลักเกณฑ์ทั่วไปในการพิจารณาให้กู้ตามที่กล่าวในตอนต้นจะต้องใช้ความระมัดระวังรอบคอบ โดยสอบที่ดินที่จะซื้อว่าเป็นอย่างไร จะให้ผลผลิตเท่าใด ตลอดจนแรงงานผู้ทำการเพาะปลูกของสมาชิกผู้ขอกู้ว่าจะสามารถประกอบการในที่ดินที่จะซื้อเองหรือจะให้เช่า และจะได้ผลประโยชน์อย่างไร นอกจากนี้ในรายงานการขอกู้ซื้อที่ดินนั้น ควรจะชี้แจงประกอบด้วยว่าที่ดินตั้งอยู่ที่ไหน ราคาซื้อจริงทั้งหมดเท่าใด เนื้อที่เท่าใด ราคาประเมิน และราคาที่จำนองอย่างไรนั้นเท่าใด จะจำนองให้แก่สหกรณ์ได้เมื่อใด และจะต้องถือว่าสมาชิกผู้ขอกู้มีเงินส่วนตัวของตนเองเป็นจำนวนไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสี่ของราคาที่ดินที่จะซื้อหรือไม่ ถ้าไม่มีตามนี้ก็ไม่พิจารณาให้กู้ เพราะขัดกับข้อบังคับข้อ ๓๗ วรรค ๒

ข้อ ๕. ถาม สหกรณ์การขายมีฐานะที่อย่างไร และพึงประกอบด้วยปัจจัยอย่างไรบ้าง จึงจะบรรลุความสำเร็จ

ตอบ สหกรณ์การขายเป็นสหกรณ์ที่พวกชาวนาผู้ผลิตรวมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อขายผลิตภัณฑ์ทางเกษตรกรรมซึ่งต่างคนต่างผลิตขึ้นโดยเอกเทศในที่นาของตน ฐานะที่แท้คือ ให้บริการทางการขาย ซึ่งโดยสามัญย่อมประกอบด้วยฐานะที่ต่าง ๆ อันจำเป็นแก่การขายผลิตภัณฑ์ อาทิ คือ การรวบรวม (assembling) การแยกตามคุณภาพ (grading) การบรรจุภาชนะ (packing) การเก็บรักษา (storing) การขนส่ง (transporting) การเสี่ยงภัย (bearing risk) การโฆษณา (advertising) และการขาย (selling)

สหกรณ์การขายไม่เพียงแต่ขายผลิตภัณฑ์ทางเกษตร ของสมาชิก ยังมีฐานะที่เกี่ยวกับการแปรรูปเพื่อช่วยลดจำนวนคนกลางในการขาย ลดค่าใช้จ่ายในการส่งและเพิ่มผลตอบแทนสูงขึ้นแก่ผู้ผลิต และยังอาจทำหน้าที่การซื้อในฐานะธุรกิจขี้นรอง เช่น ซื้อปุ๋ย เครื่องมือ ฯลฯ เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ของบรรดาสมาชิกในฐานะผู้ผลิตด้วย

ปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์การขายบรรลุความสำเร็จ คือ

๑. สามารถสนองความต้องการทางเศรษฐกิจให้แก่สมาชิก คือ สหกรณ์ต้องแสวงหาทางที่จะช่วยให้สมาชิกชาวนาอยู่ในฐานะที่จะขายผลิตภัณฑ์ของตนให้ได้ผลดีที่สุด

๒. สหกรณ์ต้องมีขนาดแห่งธุรกิจเพียงพอ ที่จะดำเนินงานได้โดยประหยัด เพราะเมื่อมีขนาดธุรกิจเพียงพอ ค่าใช้จ่ายแต่ละหน่วยจะได้น้อยลง

๓. จัดการเฉพาะผลิตภัณฑ์อย่างเดียวหรือผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องของอย่างใกล้ชิด เพื่อจะได้มีความถนัดพิเศษ ทั้งยังให้สหกรณ์สามารถใช้อุปกรณ์ วิธีการ และช่องทางขายอย่างเดียวกันได้ สำหรับผลิตภัณฑ์ทั้งหมด นอกจากนี้ ประกอบด้วยสมาชิกที่มีผลประโยชน์ทางการผลิตและการขายทำนองเดียวกัน จึงย่อมรวมกันได้สนิทไม่โน้มไปในทางแตกแยก

๔. การจำกัด หรือการคัดเลือกสมาชิกภาพ (membership restriction or selection) ต้องเลือกเฉพาะผู้ผลิตอย่างแท้จริง (bona fide producers) และต้องเป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทซึ่งสหกรณ์จัดการขายด้วย ทั้งมีผลิตภัณฑ์เหลือพอส่งมอบสหกรณ์ และทั้งเป็นผู้ภักดีต่อสหกรณ์

๕. การควบคุมตามหลักประชาธิปไตย ซึ่งเป็นหลักของสหกรณ์ทั่วไป ซึ่งนี้ได้แก่ จำกัดเสียงลงคะแนนจำกัดจำนวนทุนเรือนหุ้นสำหรับสมาชิกแต่ละคน และจำกัดดอกเบี้ยสำหรับทุนเรือนหุ้น

๖. การเฉลี่ยส่วนยอมให้แก่สมาชิกตามส่วนอุดหนุน

๗. บริการตามราคาต้นทุน ธุรกิจของสหกรณ์นั้นดำเนินไปตามราคาทุน คือ หักค่าใช้จ่ายเท่าที่จ่ายจริงโดยไม่คิดเอากำไร บริการทางการขาย เป็นต้นว่า การรวบรวม การแยกตามคุณภาพ การบรรจุภาชนะ การเก็บรักษา การขนส่งและการขายเหล่านี้ คิดค่าใช้จ่ายตามจริงในการอำนวยความสะดวกนั้น การที่จะบรรลุถึงหลักดังกล่าว สหกรณ์ปฏิบัติโดยวิธีหาส่วนต่างระหว่างยอดขายได้จริง หักด้วยราคารับซื้อผลิตภัณฑ์และค่าใช้จ่ายจริงตามบัญชีเมื่อต้นปี แล้วคืนส่วนต่างนั้นให้แก่สมาชิกในรูปเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนอุดหนุน (patronage refunds)

๘. การจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ พยายามอยู่เสมอเพื่อพัฒนาการ ดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นเพื่อลดค่าใช้จ่ายลง

๙. การไม่เลี้ยงภ้ยอย่างผิดปรกติ คือ ไม่พยายามกักคุณผลิตภัณฑ์เพื่อเลี้ยงโชคโดยหวังราคาสูงในภายหน้าจนเกินไป

๑๐. ความเป็นกลางในทางศาสนาและการเมือง ทั้งนี้ เพื่อไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่สมาชิก

๑๑. การเผยแพร่ข้อความรู้ไปสู่สมาชิก เพื่อที่บรรดาสมาชิกจะมีความสนใจและเข้าร่วมในกิจการของสหกรณ์อย่างรอบรู้ กับทั้งมีความภักดีต่อสหกรณ์ จะต้องได้รับการอบรมและการชี้แจงอย่างดีในเรื่องหลัก และวิธีปฏิบัติทางสหกรณ์ เรื่องเกี่ยวกับนโยบายทางธุรกิจ และการดำเนินงานของสหกรณ์ด้วย

๑๒. ความควบคุมหรือเป็นเจ้าของอุปกรณ์ทางการขาย สมาชิกจะต้องลงทุนในสหกรณ์ให้มาก เพราะการที่สมาชิกยังลงทุนของตนมากเพียงใด เขาก็ยิ่งดำเนินในความรับผิดชอบเพื่อความดีของสหกรณ์มากขึ้นเพียงนั้น ถ้าสมาชิกได้ลงทุนในสหกรณ์สำหรับทุนเพื่ออุปกรณ์เป็นส่วนสำคัญ ก็จะทำให้รู้สึกมีส่วนได้เสียอย่างเต็มที่ เพราะเป็นสหกรณ์ของเขา ฉางและบริภัณฑ์อื่นๆ ของเขา ดังนั้นจะเป็นทางหนุนให้สมาชิกพากันอุดหนุนโดยส่งมอบผลิตภัณฑ์จัดให้สหกรณ์จัดการขาย ทั้งควบคุมให้สหกรณ์ดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของเขาด้วย ในส่วนที่เกี่ยวกับทุนเพื่ออุปกรณ์นั้น สหกรณ์การขายที่ดียิ่งใหม่ควรมีทุนที่ได้จากสมาชิกอย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของราคาอุปกรณ์ที่ต้องการ ต่อไปจึงเพิ่มการลงทุนโดยเร็วเพื่อให้สมาชิกได้เป็นเจ้าของสหกรณ์อย่างแท้จริง

คู่มือข้าราชการฉบับสมบูรณ์

รวมกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับข้าราชการ

โดย

นายสุกิจ จุลละนันท์ ร.บ., M.A., M.S., Cert. in Pub. Adm. (I.U.)
หัวหน้าแผนกทะเบียนและชิวประวัติ กองการเจ้าหน้าที่ กรมมหาดไทย
(อาจารย์พิเศษคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

และ

นายสุรินทร์ ชัชวาลย์ อ.บ.
หัวหน้าแผนกจัดระเบียบงาน กองวิชาการ กรมมหาดไทย

เป็นหนังสือเหมาะสำหรับข้าราชการทั่วไป โดยเฉพาะท่านที่จะสอบเลื่อนชั้น
เลื่อนตำแหน่ง และผู้ประสงค์จะสมัครเข้ารับราชการ ตลอดจนนักศึกษาและท่านที่มี
ความสนใจเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของไทย

คู่มือข้าราชการฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วยกฎหมายและระเบียบการต่างๆ ที่ข้าราชการ
ควรทราบ คือ ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน การ
ปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม การจัดระเบียบราชการสำนักนายกรัฐมนตรี การจัดระเบียบข้าราชการ
พลเรือน ตุลาการ อัยการ มหาวิทยาลัย ครู เทศบาล เงินเดือน ค่าเช่าบ้าน ค่าพาหนะ และ
เบี้ยเลี้ยงเดินทาง การเลื่อนชั้นและอันดับเงินเดือน การลา การส่งเคราะห์ข้าราชการ เครื่องแบบ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ การเลื่อนชั้น ยศ ข้าราชการ การสอบเลื่อน บำเหน็จบำนาญ และอื่นๆ

ใหม่เอี่ยม ถูกต้อง และสมบูรณ์ที่สุด

จำหน่ายด้วยราคาประหยัดเพียงเล่มละ ๓๐ บาท

ปกแข็งพิเศษฉบับถาวรเล่มละ ๔๐ บาท

ท่านที่สนใจ ติดต่อได้ที่ นายสุรินทร์ ชัชวาลย์ กองวิชาการ กรมมหาดไทย

โทร. ๒๕๗๗๒ อนุญาตตั้งจ่าย ป.ณ. หน้าพระदान พระนคร (หนังสือพิมพ์จำนวนจำกัด ออก
จำหน่ายแล้ว)

ตอบสมาชิก

สมาชิกเลขที่ ๒๑๐๐ เขียนมาว่า

ผมมีความสงสัยในข้อสอบคัดเลือกครูจัดความเป็นครูตรี ๒๕๐๕ กรมสามัญศึกษา ในวิชา
วัฒนธรรม มีคำถามดังนี้ “นาย ก. เห็นถ้ำแห่งหนึ่ง มีความงามตามธรรมชาติหลายอย่าง เช่น
มีหินย้อยเป็นระเบียบน่าดู และมีแสงสว่างส่องจากช่องว่างเบอบน ทำให้เกิดความสวยงามภายใน
ถ้ำ จึงพูดว่า ถ้ำมอวัฒนธรรมดี นาย ก. พูดถูกต้องหรือไม่อย่างไร อธิบายประกอบด้วย”

ถ้าพิจารณาคำว่า “วัฒนธรรม” ตามความหมายใน พ.ร.บ. วัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ.
๒๔๘๕ คำว่า วัฒนธรรม หมายถึง “ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบ
เรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชน” ความมุ่งหมาย
ตามคำพูดของนาย ก. หมายถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อย ศีลป ของถ้ำ ผมเห็นว่าพูดถูก เฉพาะ
คำถามมุ่งหมายจะถามว่าวัฒนธรรมคืออะไร แต่เพื่อนครูบางคนแย้งว่า ถ้ำนั้นมีความงามตาม
ธรรมชาติ มนุษย์มิได้ตกแต่งต่อเติมให้สวยงามเรียบร้อย นาย ก. จึงใช้ถ้อยคำไม่ถูก

จึงขอเรียนถามว่า คำตอบที่ถูกต้องควรตอบว่าอย่างไร กรุณาแนะนำเพื่อเป็นวิทยาทาน
แก่พวกผมต่อไป

ตอบ คำตอบที่ถูกต้องนั้น ควรจะอธิบายความหมายของคำว่าวัฒนธรรมเสียก่อน แล้ว
จึงหันมาพิจารณาคำพูดของนาย ก.

ถ้าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่นเดียวกับชายทะเล, ตะวันยอแสง, ต้นไม้, สายลม
ไม่ได้เป็นลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ไม่ได้เป็นลักษณะที่แสดงถึงความ
เป็นระเบียบเรียบร้อย หรือศีลป ของใคร จึงไม่ใช่วัฒนธรรม เมื่อพูดถึงวัฒนธรรม ต้องมุ่งถึง ของคนหรือ
ของชาติ คือลักษณะที่คนหรือชาติแสดงออกมาเป็นศีลป หรือความเป็นระเบียบเรียบร้อย หรือ ฯลฯ
ซึ่งอาจมองเห็นในรูปของศิลปวัตถุ จรรยาบรรณ และอื่น ๆ เราจึงพูดว่า คนนั้นหรือชาตินั้นมี
วัฒนธรรม หรือสิ่งนั้น ๆ เป็นวัฒนธรรมของคนนั้นหรือชาตินั้น การที่ตัดรูปจากแต่งตัวแต่งหน้า เขียน
คว ทาปาก ตัดผม ให้ดูสวยงาม นั้น เรียกว่าตัดรูปนั้นมิใช่วัฒนธรรมได้ แต่นางงามทั้งงามสด้วน
มาแต่กำเนิดนั้น ความงามหาใช่วัฒนธรรมของนางหรือของชาติไม่ ฉะนั้น ถ้าที่ดูสวยงามตาม
ธรรมชาติก็ไม่ใช่วัฒนธรรมของถ้ำ หรือของคนใด ชาติใด ฉะนั้น คำพูดของนาย ก. ที่ว่า
“ถ้ำมอวัฒนธรรมดี” จึงไม่ถูกต้อง

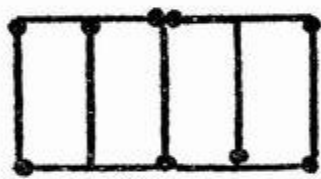
บ.ก.

เฉลยสอบเชาวน์และความรู้รอบตัว

ชิงรางวัลประจำฉบับก่อน

๑. คำถามไทยนั้นว่า "เจ้าชู้ประศุกิน" หมายถึงคนเจ้าชู้กรัดกรายคอยกรอผู้หญิง มีที่มาจากเหตุการณั้ประจำวันที่หน้าประตูศรีสุทวารวงศ์ กับประตูนงคัลลดา ซึ่งเรียกกันตามภาษาสามัญว่า "ประศุกิน" อันเป็นประตูคานหลังพระบรมมหาราชวัง สำหรับสตรีในวังเดินเข้าออกในสมัยก่อนที่ประศุกินมักมีหนุ่ม ๆ แต่งตัวเฉิดฉายมายืนกรัดกรายเกาะเกาะหรือนัดพบพวกนางใน พวกต่างชาววัง ข้าหลวงหรือจำเริญ ณัน จึงเป็นคำถามไทยคิดปากต่อมาใช้เรียกผู้ชายที่คอยยืนกรัดกรายเกาะเกาะผู้หญิงว่า "เจ้าชู้ประศุกิน"
๒. ผู้ทรงรัฐธรรมนูญ ฉบับที่ พระบาท สมเด็จพระปกเกล้า ฯ พระราชทาน เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้นคือ ๑. พระยามโนปกรณนิติธาดา ๒. พระยาเทพวิทูรพหุศรัศูคาบตี ๓. พระยามานวราชเสวี ๔. พระยานิติศาสตร์ไพศาล ๕. พระยาศรีวิสารวาจา ๖. พระยาราชวังสัน ๗. พระยาปริธานฤเบศร์ ๘. หลวงประดิษฐมนูธรรม
๓. เจ้าพระยาวิชาเยนทร์ (ฟอดคอน ฝรั่งเศสกรีก) ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เจ้าพระยาอภัยราชา (โรตังดี ยัคมินต์—ฝรั่งเศสเบดเยียม) ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
๔. ชายผู้นั้นเป็นตำรวจจรวจ
๕. เรียงไม้ขีดไฟตั้ง

ผลการตัดสิน มีผู้ส่งคำตอบมาภายในกำหนดเวลา รวม ๓๒ ราย ผู้ที่ตอบอยู่ในเกณฑ์ที่ดี คือ คุณโมรา วิบูลย์วงศ์ ที่ว่าการอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้รับรางวัลเงิน ๕๐ บาท ซึ่งจะได้อัดส่งให้ต่อไป

สอบผ่าน // ความรู้รอบตัว

๓. ภาพข้างบนนี้มาจากสุภาษิตบทหนึ่ง สุภาษิตบทนั้นว่าอย่างไร มีความหมายและที่มาอย่างไร ?
๔. การใช้ไปรษณียากรครั้งแรกในโตกนิน ซาคิตโตเป็นผู้ริเริ่มขึ้นก่อน ?
๕. เจ้านายในราชวงศ์จักรีพระองค์หนึ่งที่เสด็จไปผนวชและจำพรรษาอยู่ที่ลังกานัน คือใคร ?
๖. เมื่อพระราชกษัตริย์องค์หนึ่งเสด็จประพาสเมืองนนทบุรีขอให้มเหสีเสด็จไปเยี่ยมพระองค์เอง มเหสีจึงใช้วิชาเวทย์มนตร์ให้ชายหนุ่มในแคว้นนั้นเข้ามารับพระราชทานเตียงในพระราชวัง และโอกาสนั้นมเหสีก็เสด็จไปเยี่ยมชายหนุ่มผู้หนึ่งเป็นพระสวามี ท่านพอจะเดาได้ไหมว่าชายผู้นั้นมีอะไรดีกว่าคนอื่น มเหสีจึงได้เสด็จไป
๗. กรรไกรอันนี้มีส่วนที่ผลิตความจริงอยู่ ท่านทราบไหมว่าผลิตที่ตรงไหน ?

กติกา ให้ส่งคำตอบไปถึงบรรณาธิการวารสารข้าราชการ ภายในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๐๕
สมาชิกวารสารข้าราชการผู้ตอบถูกต้องและตอบดีที่สุด จะได้รับรางวัลเงิน ๕๐ บาท
(ผู้ส่งคำตอบโปรดเขียนชื่อและสถานที่อยู่ชัดๆ และควรแจ้งเลขที่สมาชิกปี ๒๕๐๕ ด้วย)